

339

שירי אור

פרשת

ויגש

תשפ"ד

אני יוסה

תוכן

שיעורים

- 3 שיעור שְׁנַמְסֵר אַחַר סְעוּדָה שְׁלִישִׁית [מוֹצָאִי] שְׁבַת קֹדֶשׁ פְּרָשַׁת מִקְץ
- 10 שיעור שְׁנַמְסֵר בְּקִלְוָה מְלֶכָה מוֹצָאִי שְׁבַת קֹדֶשׁ פְּרָשַׁת מִקְץ
- 17 שיעורי שב"ק פרשת מקץ תשפ"ד
- שיעורים נוראים בביאור תוכחת יוסף באומרו: אני יוסף, העוד אבי חי

21

א

39

ב

תפילות

- 20 יום שְׁחֵרוּר הָרֶבֶב
- 20 תְּפִלָּה לְעֶזְרָא הַסּוֹפֵר

- 47 **זהתקדשתם:** האבא לא מבין מדוע הילד בורח מהחידר!?
- 48 **הפרשה:** גבורתו של יהודה - מהתורה הקדושה

בשער: מורינו הרב
במפלי ווקטוריה,
זמבבואה, חורף
תשע"ד

נכתב ונערך

על ידי

בולג

שעל ידי

בימים אלו אנו עומדים לפני הוצאת סידרת
ספרי מורינו הרב הבוללים שיעורים
מאמרים תפילות ומכתבים שנמסרו בשנת
תשפ"ב
כל המעוניין להשתתף בהדפסה ניתן לפנות

058-3289-318

השיעורים באדיבות
קו בית המדרש של
מורינו הרב שליט"א
02-5825820

שְׁעוֹדִים

שְׁעוֹר שְׁנַמְסֵר אַחַד סְעוּדָה שְׁלִישִׁית [מוֹצָאֵי] שַׁבַּת קֹדֶשׁ פְּרֻשֶׁת מִקֶּץ

יְכַל לַעֲשׂוֹת? אִז הוּא אָמַר: אֵת
יֹדַעַת מָה, בֹּא נַעֲשֶׂה מִשְׁתָּה, נִרְאֶה
מִי יִתְּלֶה אֶת מִי.

כִּי הַגּוֹיִם כְּשֶׁהֵם עוֹשִׂים מִשְׁתָּה,
כְּבָר כָּלֵם שְׂכוּרִים, אִז הֵם דוֹקְרִים
אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי. אִז כְּשַׁעֲשׂוּ אֶת
הַמִּשְׁתָּה, הַתְּכַנִּית הִיתָה שְׂיִמּוֹת גַּם
אֶחָשׁוּרוֹשׁ וְגַם הַמֶּן. כִּי בַחֲג
הַמּוֹלָד [הוֹרֵגִים אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי], אִז
קִרְאֲתִי אֶתְמוֹל עוֹד סְפוֹר עַל חֲג
הַמּוֹלָד, שְׁאֶחָד שָׁם אֶת הַפְּעַקְאֲלֵע
בְּנַעַל שֶׁל הַיְלָד, כִּי יֵשׁ עֲשָׂרָה
יְלָדִים אִז מִי יִקְבַּל פְּעַקְאֲלֵע, אִין
מִסְפִּיק לְכָלֵם, אִז צְרִיכִים לְחַלֵּק
אֶת זֶה, אִז צְרִיכִים לְהַחְלִיט; לְפִיגִי
/ לְאֲדָל / לְנַחְמֵן / לְנַפְתְּלִי. לְמִי
לְתַת אֶת הַפְּעַקְאֲלֵע. אִז תְּמִיד אֶת
הַפְּעַקְאֲלֵע מִחֲבִיאִים בְּנַעַל שֶׁל

שְׁמַחַת תּוֹרָה כָּלֵם בָּאוּ לְכַתְּל,
לְהַקְפּוֹת. אִז [הַחִילוּנִים] אָמְרוּ:
נַעֲשֶׂה מִשְׁהוּ, נַעֲשֶׂה מִשְׁהוּ עִם
שְׁמַפְנִיָּה, כְּמוֹ שֶׁהִיָּה אֲצֵל
אֶחָשׁוּרוֹשׁ בְּמִשְׁתָּה שֶׁל וְשִׁתִּי, כָּלֵם
שְׁתוֹ שְׁמַפְנִיָּה. כִּי וְשִׁתִּי הִיתָה
מִהַחֲטוּפוֹת, חֲטָפוֹ אוֹתָהּ, חֲטָפוֹ
אוֹתָהּ, הַחֲמָאֵס חֲטָף אוֹתָהּ, אֲבָל
לֹא לַעֲזָה, לְשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה הוּא חֲטָף
אוֹתָהּ¹, בְּסוּף הִיא נְהִיתָה מְלַכָּה עַל
כָּל הָעוֹלָם, עַל 127 מְדִינּוֹת. וְהִיָּה
לָהּ בַעַל מַפְגֵּר, (הוּא הָיָה שׁוֹבוֹ בְּנִים...) כְּזֶה
מַפְגֵּר כְּזֶה, כְּזֶה לִימֵךְ כְּזֶה, הִיא לֹא
יְכַלָּה לְסַבֵּל אוֹתוֹ, כָּל הַיּוֹם הִיא
הִיתָה צוֹעֶקֶת עָלָיו, הִיָּה לָהּ פֶּה
מְדַאֵי גְדוֹל... אֲסוֹר שְׁלֹאֲשֶׁה יְהִיָּה
פֶּה גְדוֹל, אֲסוֹר, אֲשֶׁתוֹ כָּל הַזְּמַן
צוֹעֶקֶת עָלָיו, וְהוּא מְסַכֵּן, מָה הוּא

מִרְאֵי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

¹ וְחִיתָנוּ אוֹתָהּ עִם אַחְשׁוּרוֹשׁ.

¹ [הַכוּוֹנָה כֹּאן לְכֹאוֹרָה שְׁכַשְׂאֲבִיָּה בְּלִשְׁאֲצֵר מֵת, כִּפִּי
שְׁמַסְפֵּר בְּהַמְשָׁךְ הַשְּׁעוֹר, לְקַחוּ אוֹתָהּ עַל כּוֹרַחָה

הַלּוּחוֹת], וּמִי שֶׁהָיָה כּוֹתֵב אֶת זֶה הָיָה נִשְׁרָף עַל הַמִּקְוֶה. אִזּוֹ אֵף אֶחָד לֹא יָדַע לְקַרְא, עַד שֶׁבֶּא דְנִיָּאל, בְּאֵ דְנִיָּאל — אֶחָד מֵהַיְהוּדִים, [שֶׁהִגִּיִּים אָמְרוּ:] הוּא הָיָה יוֹדֵעַ לְקַרְא כְּתָבִים עֲתִיקִים, הוּא הָיָה אֲמֵן יוֹדְאִיקָה, הוּא הָיָה סוֹחֵר יוֹדְאִיקָה, אִזּוֹ הוּא יָדַע לְקַרְא כְּתָבֵי יָד, אִזּוֹ הוּא קָרָא "מְנָא מְנָא תְּקַל וּפְרָסִין", כְּלוֹמַר שֶׁהַיּוֹם נִגְמְרַת מַלְכוּת בְּכָל. לְמַלְכוּת בְּכָל הָיָה בְּדִיוֹק שְׁבַעִים שָׁנָה, עַל הַשְּׁנֵיָה, כְּתוּב [בְּעוּרִד] שְׁבַעִים שָׁנָה תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה. וְהָיָה עוֹד שֵׁשׁ שָׁעוֹת [לְמַלְכוּת בְּכָל].

אִזּוֹ בְּלִשְׁאֲצַר שְׁתָּה אֶלְפָּא חֲמָרָא, [דְּנִיָּאל בְּקִצּוֹר כְּתוּב "אֶלְפָּא חֲמָרָא" (דְּנִיָּאל ה, א), לֹא יוֹדְעִים אִם זֶה בְּקַבּוּקִים, כְּדִים, חֲבִיּוֹת, שְׁתוֹ אֶלְף. וְאִזּוֹ מְסַכֵּן, הוּא הָיָה צְרִיף דְחוּף שְׁרוּתִים, וְאִין אִין אִין אִין, בְּפָרְס אִין שְׁרוּתִים, גַּם בְּמַדְבָּר לֹא הָיָה שְׁרוּתִים, אֲרַבְעִים שָׁנָה בְּכָל לֹא הָיָה הָיוּ צְרִיכִים לְצַאֵת. אֲבָל מִי שֶׁשׁוֹתָה אֶלְף בְּקַבּוּקִים אֲנִי לֹא

אֶחָד הַיְלָדִים, וְעַכְשָׁיו הוֹלֵךְ מְכוֹת בֵּין הַיְלָדִים.

זֶה הָיָה בְּגִרְמָנְיָה הַסְּפוּר, אִזּוֹ זֶה שֶׁמָּצָא אֶת הַפְּעַקְאֲלַע בְּנַעַל שֶׁל הָאֵחַ שְׁלוֹ, אִזּוֹ הוּא הִתְחִיל לְקַבֵּל מְכוֹת מֵאֵחַ שְׁלוֹ [שֶׁהַפְּעַקְאֲלַע הִיָּה בְּנַעַל שְׁלוֹ], אֲבָל כְּאֵלֶּה מְכוֹת... כְּמוֹ שֶׁצְרִיף... לֹא כְּמוֹ שׁוֹבְוֵי בְּנִים... בְּקִצּוֹר אָבָא שְׁלוֹ אָמַר לוֹ [תְּרַבִּיץ לוֹ יוֹתֵר חוֹק], כִּי אֲצַל הַגְּרָמָנִים מְרַבִּיצִים כְּמוֹ שֶׁצְרִיף, שׁוֹבְרִים אֶת הַעֲצָמוֹת וְשׁוֹלְחִים לְבֵית חוֹלִים, הַכֹּל בְּגִלְל הַפְּעַקְאֲלַע, אִזּוֹ הוּא מָצָא אֶת הַפְּעַקְאֲלַע בְּנַעַל שֶׁל הַשְּׁנִי, אִזּוֹ הוּא אָמַר לוֹ, [-].

אִזּוֹ מְדַבְּרִים עַל זֶה שֶׁשְׁוֹשְׁתִּי הִיָּה הִיָּתָה מֵהַחֲטוּפוֹת. מִי חֲטָף אוֹתָהּ? דְרִיָּוִשׁ! כִּי [בְּאִמְצַע מִשְׁתָּה בְּלִשְׁאֲצַר יֵצֵא יָד מִשְׁמִים וְכִתְבָּה עַל הַקִּיר כִּיתוּב], אִזּוֹ אֵף אֶחָד לֹא יָדַע לְפַעֲנַח אֶת זֶה, זֶה הָיָה כְּתָב עֲתִיק, כְּתָב מְלַפְנִי אֶלְף שָׁנָה, לֹא יָדְעוּ אִיךָ לְפַעֲנַח אֶת זֶה. אֲבָל זֶה הָיָה הַכְּתָב שֶׁל הַלּוּחוֹת, [לֹא הִשְׁתַּמְשׁוּ אִזּוֹ בְּכַתֵּב

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

מִסְבִּיב אֶפְרִיקָה), כִּי יֵשׁ לִי הַמּוֹן סְחוּרוֹת בְּסִין... אִזּוֹ אֶתָּה תִּסְעֶה, אִזּוֹ גְּמִרְנֹה, אִזּוֹ אֲבָרְהָם הַגִּיעַ אִזּוֹ אִין בְּעֵינָה, הוּא יִסְדֵּר אֶת הַהוֹבְלוֹת בְּשֵׁנֵי מְלִיאָרְד דּוֹלָר, יֵשׁ הַמּוֹן סְחוּרוֹת, קוֹנְטִינֵינְרִים.

² כֹּל אֶחָד יָבִיא לְסַעוּדָה שְׁלִישִׁית הַבָּא אֶלְף בְּקַבּוּקִי יוֹן, כֹּל אֶחָד יִתְחַיֵּב, מִי שֶׁלֹּא יָבִיא אֶלְף בְּקַבּוּקִים לֹא יוּכַל לְהִנְסֵם. אֲבָל לֹא יִרְף הַיָּם הָאֲדָם, שֵׁם יוֹרִים עַכְשָׁיו טִילִים בְּיַם הָאֲדָם, שֶׁיָּבִיאוּ אֶת זֶה מְקוֹמְזִבְלִיקָה, אוֹ מְגִיבְרִלְטֵר (-)

אומר: אני בלשאצר. קראו לו "בלשאצר", הִיָּה לוֹ שֵׁם 'קְדוֹשׁ'³. אֶפְשָׁר לְהִכְנִס? אָמְרוּ לוֹ: הַמֶּלֶךְ אָמַר: אֶפְלוּ יִגִּיעַ הַמֶּלֶךְ — לֹא לְהִכְנִס! אָבַל אֲנִי הַמֶּלֶךְ, נוּ, תִּכְנִסוּ אוֹתִי. בְּשׁוֹם אִפֶּן לֹא, לֹא תִכְנִס, אֵין דְּבַר כְּזֶה, הַמֶּלֶךְ נִתַּן פְּקֻדָּה "לֹא לְהִכְנִס"!

אז בקצור הִיָּה שָׁם [שומר על הארמון] דְּרִיּוֹשׁ, אָבֵא שְׁל אַחְשׁוּרוֹשׁ, הוּא הִיָּה אָבֵא שְׁל אַחְשׁוּרוֹשׁ, הוּא לָקַח מְנוּרָה עֲנָקִית — כְּמוֹ הַחֲנֻכְיָה הַזֹּאת, בְּדִיּוֹק כְּאֵן כְּמוֹ הַחֲנֻכְיָה הַזֹּאת, הוּא הֵעִיף לוֹ (- לבלשאצר) בְּרֹאשׁ אֶת הַחֲנֻכְיָה, זֶה הִיָּה חֲנֻכָּה, הֵעִיף לוֹ בְּרֹאשׁ אֶת הַחֲנֻכְיָה⁴.

מְקַנָּא בּוּ... בְּקַצוֹר, הוּא צָרִיף לְרוּץ מְהֵרָ, לְהִסְפִּיק. אֵיךְ הוּא יִרוּץ?! אֵין שְׁרוּתִים בְּאַרְמוֹן, זֶה רַק בַּחוּץ, בְּחֶצֶר, וְהוּא צָרִיף לְרִדְתָּ, אֵיזָה מְאָה מְדַרְגוֹת לְרִדְתָּ, וּבְקַפִּיצָה אַחַת לְקַפֵּץ מְאָה מְדַרְגוֹת. הוּא הִיָּה סְפוּרְטָאֵי, הִיָּה לוֹ גְּבִיעַ אוֹלִימְפִי בְּקַפִּיצָה לְגַבְהַ וּלְמַטָּה, אַז הוּא קָפֵץ לְמַטָּה, הוּא הִסְפִּיק לְהִגִּיעַ לְמָקוֹם, עַכְשָׁיו, אֵיךְ הוּא יֵצֵא מִשָּׁם [ונכנס חזרה לארמון]? הוּא שְׂכוֹר, הוּא שְׁתָּה אֶלְף בְּקַבּוּקִים, אֵיךְ הוּא יְכוּל לְצֹאתָ, הוּא מְתַנַּדְנָד, הוּא לֹא יוֹדֵעַ, אֵין כְּנִיסָה, הִכְנִיסָה [לארמון] זֶה בְּשַׁעַר הָרֵאשִׁי, אֵי אֶפְשָׁר לְהִכְנִס, בְּשׁוֹם אִפֶּן לֹא.

טוֹב, הוּא מְגִיעַ [לשער הארמון], הוּא

מוראי מקומות והערות

תחלה למדי והדר לפרס.

כורש ודריוש שוערים של בלשאצר היו, וכין ששמע אותו רשע (- בלשאצר) מה שאמר דניאל [מנא מנא תקל ופרסין], שלח בשביל אפרכיות שלו, אמר להו כל אומה (ואומה) [ומלכות] [עד שמרדה ב'] נבוא עליהם ונכבשה. אמר הקב"ה עליהם אתה בוטח ועלי לא השגחת לית פורענותא דהווא גברא אלא מגביה, שלח וקבץ גייסותיו וצוה שישמרוהו ואמר להם כל מאן דמתחמי הכא בהדין ליליא אפילו אמר לכוּן מלכא אנא - ארימון רישיה, ואין דרך מלכים לפנות חוץ מטרקלין שלהם ואותה הלילה נתרוז בני מעיו ונפק ליה מדנפק לא ארגשוניה ובמיעל

³ [לעבודה זרה בבל קראו 'בל'].

⁴ ילקוט שמעוני ישעיהו - פרק כא - המשך רמז תכ

משא דומה אלי קורא משעיר. א"ר יוחנן אותו מלאך הממונה על הרוחות דומה שמו, נתקבצו כל הרוחות אצל דומה אמרו לו שמוור מה מלילה (עוד לא אתא בקר) [שומר מה מליל] אמר (להם) שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שובו אתיו. ד"א ערוך השלחן סדר פתורא, צפה הצפית אקים מנרתא, קומו השרים משחו מוגן זה כורש ודריוש, אמר ליה [דריוש] לכורש מלוך את קמאי אמר ליה כורש לדריוש לא כך אמר לך נביא פריסת מלכותא ויהיבה למדי ופרס,

זֶה הָיָה בְּלֵיל הַסֵּדֶר [עליו אנו אומרים:] "מִשְׁתַּכַּר בְּכָלֵי קֹדֶשׁ נִהְרַג בְּאוֹתוֹ הַלַּיְלָה", אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים אֶת זֶה בַּהֲגָדָה, בַּהֲגָדָה אוֹמְרִים, חֲזִיבִים לְהַגִּיד אֶת זֶה בַּהֲגָדָה. כָּל אֶחָד יִגִּיד אֶת הַהֲגָדָה בְּט"ו בְּשַׁבָּט, לְקַרְא אֶת הַהֲגָדָה.

וְאֵז דְּרִיּוֹשׁ לֹא אֶת הַמְּלוּכָה, דְּרִיּוֹשׁ הָיָה שׁוֹמֵר רֵאשׁ, הוּא הָיָה מְאֻבָּטֵחַ רֵאשִׁי, וְדִנְיָאֵל אָמַר לוֹ: אֶתְּהִי מְלֻךְ⁵, אֶתְּהִי תִּהְיֶה מַלְכוּת בְּמַלְכוּת חוּט

אֶתְּהִי מְלֻכָה בְּמַלְכוּת חוּט שֶׁתִּכְנַס אוֹמָה בְּאוֹמָה מַלְכוּת בְּמַלְכוּת חוּט הַשְּׂעֵרָה אֵלֶּה הֵיכָּן זְמַנָּה לִיפּוּל בְּיוֹם, נוֹפֶלֶת בְּיוֹם, בְּלֵילָה, נוֹפֶלֶת בְּלֵילָה, וְכֹה"א וּבַהֲתַחֲפִנְחָס חֶשֶׁךְ הַיּוֹם, בִּיה בְּלֵילָה קִטִּיל בְּלֵשָׁאצֶּר:

אֶז זָרְקוּ לוֹ אֶת הַחֲנֻכִּיָּה בְּרֵאשׁ, וְהֵרֵאשׁ נִפְתַּח וְהוּא שָׁכַב שֶׁשׁ שְׁעוֹת גּוֹסֵס, הוּא לֹא יָכַל לְקוֹם הַהֲגָדָה.

מֵרֵאשִׁית מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

5 יְלֻקֵּט שְׁמֵעוֹנֵי אֶסְתֵּר רִמּוֹז תִּתְרַמֵּט

אֶמַר רַב אוֹתוֹ הַלַּיְלָה שֶׁנִּהְרַג בְּלֵשָׁאצֶּר וְהַמְּלִיכִי לְדִרְיוֹשׁ אֶמַר לוֹ דִּרְיוֹשׁ לְכוּרֵשׁ כְּבוֹ

אֶרְגִּשׁוּן בִּיה אֶמְרִי לִיה מִן אֵן אֶת אֶמַר לְהוֹן אֵנִי מְלֻכָה אֶמְרוּ לֹא כְּדוֹן פְּקִיד מְלֻכָה. נִטְלוּ הַמְּנוּרָה וּפְצְעוּ לְמוּחוֹ, הַדָּא הוּא דְכִתְיִב בִּיה בְּלֵילָה קִטִּיל בְּלֵשָׁאצֶּר מְלֻכָה, הוּא שֶׁהִנְבִּיא אוֹמֵר רְדִי וְשִׁבִי וְגו' לְאַרְץ, מְדָה בְּמִדָּה וְיִשְׁבּוּ לְאַרְץ יִדְמוּ זְקֵנֵי בֵּת צִיּוֹן. שׁוֹמֵר מַה מְלִילָה מִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הִנֵּה לֹא יִנּוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל ה' שׁוֹמֵר וְגו' ה' יִשְׁמֹר מְכַל רַע וְגו' ה' יִשְׁמֹר צִאתְךָ וּבּוֹאְךָ וְגו', מְשׁוֹמֵר שְׁלֹא

שְׁלִישִׁידַעַס, אַז צְרִיכִים לְשַׁחֲרֹר
אוֹתוֹ, הוּא הָיָה חָטוּף, שׁוֹבֵב בְּנִים
חָטְפוֹ אוֹתוֹ, וּוְשָׁתִי גַם הָיְתָה
חָטוּפָה (רֵאָה יִלְקוּט שְׁמַעוֹנִי אֶסְתֵּר בַּהֲעֵרָה).
כִּי דָוִד הִמְלִיךָ גַם הָיָה חָטוּף⁶, אֵיךְ

קִיָּסֵר. לֹא, זֶה הָיָה כּוֹרֵשׁ, כְּתוֹב
”לְמַשִּׁיחוֹ לְכוֹרֵשׁ” (יִשְׁעִיָּהוּ מוֹ, א),
כוֹרֵשׁ, בְּסֻדְר זֶה כּוֹרֵשׁ. אַז עַכְשָׁיו
אֵיפֹה כּוֹרֵשׁ? לְחַפֵּשׂ אֶת כּוֹרֵשׁ?
אָמְרוּ: הוּא בְּשׁוֹבֵב בְּנִים, הוּא
בְּשׁוֹבֵב בְּנִים עַכְשָׁיו, זֶה הָיָה

מֵרֵאִי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

רב יהודה אמר רב איש שבא על עסקי נוב
א"ל הקב"ה לדוד עד מתי יהיה עון זה טמון
בידך על ידך נהרגה נוב עיר הכהנים ועל ידך
נטרד דואג האדומי ועל ידך נהרגו שאול
ושלשת בניו רצונך יכלו זרעך או תמסר ביד
אויב אמר לפניו רבונו של עולם מוטב אמסר
ביד אויב ולא יכלה זרעי יומא חד נפק
לשכור בזאי אתא שטן ואדמי ליה כטביא
פתק ביה גירא ולא מטייה משכיה עד
דאמטייה לארץ פלשתים כדחזייה ישבי
בנוב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי
כפתיה קמטיה אותביה ושדייה תותי בי
בדייא אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא
מתותיה היינו דכתיב תרחיב צעדי תחת
ולא מעדו קרסולי ההוא יומא אפניא דמעלי
שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חייף
רישיה בד' גרבי דמיא חזינהו כתמי דמא
איכא דאמרי אתא יונה איטריף קמיה אמר
כנסת ישראל ליונה אימתילא שנאמר כנפי
יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא
דישראל בצערא שרי אתא לביתיה ולא
אשכחיה אמר תנן אין רוכבין על סוסו ואין
יושבין על כסאו ואין משתמשין בשרביטו
בשעת הסכנה מאי אתא שאל בי מדרשא
אמרו ליה בשעת הסכנה שפיר דמי רכביה
לפרדיה וקם ואזל קפצה ליה ארעא בהדי
דקא מסגי חזייה לערפה אמיה דהוות נוולא
כי חזייתה פסקתה לפילכה שדתייה עילויה
סברא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי
פלך פתקיה בריש מוחה וקטלה כד חזייה
ישבי בנוב אמר השתא הוו בי תרין וקטלין
לי פתקיה לדוד לעילא ודץ ליה לרומחיה

(אולי קח) את המנורה והוציאו מוחו של
בלשאצר והיו מסובים שם כורש ודריוש,
אמר לו דריוש לכורש עמוד וטול מלכותך
שאתה ראוי למלכות שהיה דניאל אומר לך
שאתה נוטל המלכות שהיה כורש באפיקין
של נבוכדנאצר והיה דניאל שואל בשלומי
של מלך, אמר כורש לדניאל הצרת לי למה
אתה שואל בשלומי כך שלא ישמע המלך
ויהרגני, אמר לו עתיד הקדוש ברוך הוא ליתן
לך מלכות שכבר נתנבא עליך ישעיה
שתמלוך ותתן רשות לבנות הבית, שנאמר
כה אמר ה' למשיחו לכורש אשר החזקתי
בימינו, אמר לו כורש דניאל אמר פריסת
מלכותך ויהיבת למדי ופרס למדי תחלה
ואחר כך לפרס, והיה דריוש מדי וכורש
פרסי שכן הוא אומר ודריוש מדהא קביל
מלכותא, ויש אומרים אביו היה מדי ואמו
פרסית.

וכשהמליכו דריוש אותה הלילה היה מסב
במקום שהיה בלשאצר מסב ונפלה
ערבוביא מביתו של בלשאצר שהיו אלו
הורגים ואלו בוזזים, ושתי היתה נערה
ורצתה בין המסובין כשראתה הבית מעורבב
שהיתה סבורה שאביה קיים ובאה לחלקו
של דריוש וחמל עליה והשיאה לאחשוורוש
בנו והקב"ה אמר והכרתי לבבל שם ושאר נין
ונכד לפיכך נגזר עליה כך:

⁶ סנהדרין צה, א

וישבי בנוב אשר בילידי הרפה ומשקל קינו
שלש מאות משקל נחשת והוא חגור חדשה
ויאמר להכות את דוד מאי וישבי בנוב אמר

לְעֵשׂוֹת מִמֶּנּוּ שְׁמֵן זַיִת זָךְ כְּתִית לְמָאוֹר, עוֹד מְעֵט נִקְרָא פְּרֻשֶׁת תְּצִוָּה "כְּתִית לְמָאוֹר", הוּא רָצָה לְעֵשׂוֹת מִמֶּנּוּ כְּתִית שְׁמֵן זַיִת, זֶה הָיָה חֲנֻכָּה בְּדִיּוּק, הוּא הָיָה צָרִיף שְׁמֵן לְחֻנְכָּה, אִז הוּא רָצָה לְעֵשׂוֹת מִדְּוֹד הַמֶּלֶךְ שְׁמֵן זַיִת זָךְ. בְּקִצּוֹר הַקּוֹרָה שְׁקֵעָה תַּחְתִּיהָ, נִהְיָה שְׁקֵעָה.

וְאִז יִשְׁבִּי זָרַק אוֹתוֹ (- אֵת דּוֹד הַמֶּלֶךְ) לְמַעֲלָה, לְגַבְהַ מֵאָה מֶטֶר, [לִיפּוֹל] מֵאָה מֶטֶר זֶה [לּוֹקַח] עֶשֶׂר שְׁנֵיּוֹת, בְּעֶשֶׂר שְׁנֵיּוֹת הַסְּפִיק אֲבִישִׁי, קָרָאוּ לוֹ אֲבִישִׁי — לְרוּץ אֵת כָּל הָאֲרָמוֹן [שֶׁל דּוֹד הַמֶּלֶךְ] אֶלְף חֲדָרִים, כָּל אֲרָמוֹן זֶה אֶלְף חֲדָרִים, הוּא רָץ אֶלְף חֲדָרִים הוּא לֹא מוֹצֵא אֵת דּוֹד, הוּא רוֹאֵה אִיךָ נִץ טוֹרֵף יוֹנָה, נִץ טוֹרֵף יוֹנָה? אִז ה' יִרְחֵם! זֶה אֶסוּר, זֶה נֶגֶד הַחֵק הַבַּיִן לְאִמִּי. יוֹנָה — זֶה דָּוִד, הוּא הַבַּיִן שְׁדוּד בְּשָׁבִי, כִּי דָּוִד נִחְטָף, הוּא יָדַע שְׁדוּד נִחְטָף.

מִשְׁחָרְרִים אֵת דָּוִד הַמֶּלֶךְ? אִז הַחֲמָאס רָצוּ עֶשֶׂר אֶלְף מַחְבָּלִים, בְּשָׁבִיל דָּוִד — עֶשֶׂר אֶלְף, מֵאִיפֹה נִבְיָא עֶשֶׂר אֶלְף? כָּלֵם רוֹצְחִים, יִרְצְחוּ בְּאוֹתוֹ יוֹם מֵאָה אֶלְף יְהוּדִים. אִז עֶשׂוּ יִשְׁיבֵת קְבִינֵט — קְבִינֵט מְרַחֵב, אִם לְשַׁחֲרֵר עֶשֶׂר אֶלְף מַחְבָּלִים תְּמוֹרֵת דָּוִד. מִי תִפְס אוֹתוֹ? מִי חֲטָף אוֹתוֹ? יִשְׁבִּי! (יִשְׁבִּי הָיָה בְּחֹר צִדִּיק, מְשׁוּבָּב בְּנִים, יֵשׁ יִשְׁעֵי וְיֵשׁ יִשְׁבִּי, אִז הוּא הָיָה גֵר בְּיִשְׁעֵי וְקָרָאוּ לוֹ יִשְׁבִּי) קָרָאוּ לוֹ יִשְׁבִּי, וְהוּא הָיָה בְּחֹר דְּוָקָא טוֹב, בְּחֹר לְעַנְיָן...

וְהוּא תִפְס אֵת דָּוִד וְשֵׁם אוֹתוֹ תַּחַת קוֹרֵת בֵּית הַבַּד, אִז נִהְיָה שְׁקֵעָה בְּקוֹרָה, שְׁקֵעָה נוֹכַח דּוֹד לֹא נִימְחָץ, וְנִיצֵל. תְּמִיד צָרִיף שְׁיִהְיָה שְׁקֵעָה וְתַקֵּעַ, כָּל בֵּית חַיִּב לְהִיּוֹת שְׁקֵעָה, גַּם אִז הָיָה שְׁקֵעָה.

וְאִז יִשְׁבִּי אָמַר: כִּכָּה אֶתֶּה סְדֵרֶת אוֹתִי, אֲנִי אֲמַרְתִּי לָךְ... הוּא רָצָה

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

כִּי מִטָּא בִּי תְרִי אֲמִרִי בְּתֵרִי גוֹרִיין קְטֻלוּה אוֹקְמִיה לְדוֹד בֵּין שְׁמִיא לְאֶרְעָא וְנִימָא לִיָּה אִיהוּ אִין חְבוּשׁ מוֹצִיא עֲצֻמוֹ מִבֵּית הַאֶסוּרִין א"ל מֵאִי בְעִית הַכָּא א"ל הַכִּי אֲמַר לִי קוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְהַכִּי אֶהְדְרִי לִיָּה א"ל אֶפִּיךָ צְלוּתִיךָ בְּרִיךְ קִירָא לִיזְבוּן וְאֵת לֹא תַצְטַעַר א"ל אִי הַכִּי סִייעַ בְּהַדָּן הִינְנוּ דְכְּתִיב וַיַּעֲזוֹר לוֹ אֲבִישִׁי בֵּן צְרוּיָה אֲמַר רַב יְהוּדָה אֲמַר רַב שְׁעִזוֹר בְּתַפְלָה אֲמַר אֲבִישִׁי שֵׁם וְאֶחְתִּיהָ הוּוּה קָא רְדִיף בְּתַרְיִיהוּ כִּי מִטָּא קוֹבֵי אֲמִרִי קוּם בִּיה

כִּי מִטָּא בִּי תְרִי אֲמִרִי לִיָּה זֵיל אֶשְׁתַּכַּח לְעַרְפָּה אִימִיךָ בְּקִיבְרָא כִּי אֶדְכְּרוּ לִיָּה שְׁמָא דְאִימִיה כַּחַשׁ חִילִיָּה וְקֻטְלִיהָ הִינְנוּ דְכְּתִיב אִז נִשְׁבַּעוּ אֲנָשֵׁי דּוֹד לוֹ לְאֲמֹר לֹא תַצֵּא עוֹד אֶתְנוּ לְמַלְחָמָה וְלֹא תַכְּבֵּה אֵת נַר יִשְׂרָאֵל: ת"ר שְׁלֹשָׁה קַפְצָה לְהֵם הָאֲרִיץ אֲלִיעֶזֶר עַבְדֵּי אֲבָרָהָם וַיַּעֲקֵב אֲבִינוּ וְאֲבִישִׁי בֵּן צְרוּיָה:

איך משחררים אותו?

ואחד אמר שהוא ראה פילה, פעם לא היה דוש, לא היה מקלחות, היה רק פילה, אז הוא הכניס את הראש לתוך הפילה, והפילה הזה היה מלא דם. הוא אמר: זה הדם של דוד, אוי ואבוי. מה קורה עם דוד, אוי ואבוי. התברר שחטפו אותו בשובו בנים, חטפו את דוד. עכשיו צריכים לשחרר עשר אלף מחבלים, מאיפה נביא עשר אלף מחבלים? כלם רוצחים...

טוב, הוא עלה על הפרדה [של דוד], הוא רץ לסנהדרין ושאל אם מתר לרכב על הפרדה — כן, עכשיו לאן הולכים? צפון / דרום / מזרח / מערב? צריכים להחליט, או צפון — אז זה לא דרום, אם דרום — זה לא צפון, אם מזרח — זה לא מערב, אם זה מערב — זה לא

מזרח. אז לאיזה כוון הולכים? אז הפרדה ידעה את השם המפרש, הפרדה של דוד, היא היתה צדיקה, היא היתה לה רוח הקדש⁷, היא ישר עפה לעזה — לג'זה, היא מצאה את דוד בתוך המנהרה, אז הלכו למלא את המנהרה במים, הלכו למלא את המנהרה במים, אבל פחדו שדוד יטבע במים, אז העיפו אותו באויר הזמינו לו מטוס פרטי, הוא הגיע למאה מטר גבה, ועכשיו אם הוא יפל מאה מטר זה עשר שניות, עשר שניות צריכים להחליט מה לעשות. ואז הוא (אבישי) אמר את השם המפרש.

פעם כל ילדה ידעה את השם המפרש, גם שרח בת אשר ידעה את השם המפרש. פי איך היא ידעה שיוסף חי? לא מגלים! בעל הטורים אומר שאסור לגלות⁸, היא

מראי מקומות והערות

⁷ שהרי לכאורה קשה איך היה לדוד המלך פרדה, שהיא כילאים של סוס וחמור, ואמרו חז"ל שהיה לו פרדה שנבראה מששת ימי בראשית]

ילקוט שמעוני מלכים א - פרק א - רמז קסה והרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי. ישי הבבלי אומר אסור לרכוב על גבי פרדה מק"ו ... והא כתיב [שאמר דוד]: והרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי, בריה מששת ימי בראשית היתה:

⁸ בעל הטורים דברים לג, כד

"ברוך מבנים אשר" - לכך בירכו משה בדברים הללו לפי שכשמכרו השבטים את יוסף החרימו שלא יגלו אותו וסרח בת אשר ידעה במכירתו בנבואה ואמרו השבטים מהיכן ידעה אם לא מאביה דשואת דינוקא או מאבא או מאמא ועמדו ונדוהו ובא משה רבינו ע"ה להתירו, אמר ברוך מבנים. היו אחיו בדילין ממנו, אמר יהי רצוי אחיו. היה אסור בסיכה, אמר וטבל בשמן רגליו שיהא מותר לסוך בשמן. היה אסור בנעילת הסנדל, אמר ברזל ונחושת מנעלך:

הַנְּבִיאוֹת, כָּל יְלִדָה הֵיְתָה נְבִיאָה, אִז עַל הַמְּקוֹם הַיָּא (- שְׂרַח בַּת אִשׁוּר) נְהִיְתָה נְבִיאָה הַיָּא קְבֻלָּה אֶת הַנְּבוּאָה שְׂיֹסֵף חֵי וְגַם מְלָךְ בְּמִצְרַיִם, וְאִז הַיָּא שָׂרָה "עוֹד יוֹסֵף חֵי וּמְלָךְ בְּמִצְרַיִם וְלוֹ שְׁנֵי בָנִים מִנְּשָׂה וְאֶפְרַיִם"¹⁰.

קָרָאָה אֶת בְּעַל הַטּוֹרִים, הַיָּא קָרָאָה אֶת בְּעַל הַטּוֹרִים אִז אָסוּר לְגַלּוֹת. אִז אֵיךְ הַיָּא יִדְעָה? מְאִיפָה הַיָּא יִדְעָה? הַיָּא הֵיְתָה נְבִיאָה. כָּתוּב שְׂשֻׁשִׁים רְבוּא נְבִיאוֹת, בְּכָל דּוֹר בְּבֵית רְאִשׁוֹן הָיָה שְׁשׁ מְאוֹת אֶלְפֵי נְבִיאוֹת⁹, שְׂרַח בַּת אִשׁוּר הֵיְתָה אַחַת

שְׁעוֹר שְׁנַמְסֵר בְּמִלּוֹה מְלָכָה מוֹצְאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ פְּרִשְׁת מִקְוֶן

דִּינָה הוּא פְּנָה לְאַרְדּוֹאן [נְשִׂיא טוּרְקִיָּה] שְׂעִיזוֹר לְשַׁחְרוּר שְׂלָה. כִּי הָרַמְבַּ"ן אָמַר¹¹ לְמָה הוּא לֹא

[חֶסֶר הַהֲתַחֲלָה] [יַעֲקֹב] עָשָׂה חֲמָשׁ דְּרַכּוּנִים, גַּם לְרְאוּבֵן גַּם לְשִׁמְעוֹן גַּם לְלֵוִי גַּם לַיהוּדָה, כָּלֵם הָיוּ לָהֶם דְּרַכּוּנִים טוּרְקִיָּים, וּכְשִׁחֲטָפוּ אֶת

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

מְאוֹד וְחִכְמָה יוֹדַעַת לִנְגֵן בְּכִינּוֹר. וּיקְרָאוּ אֵלֶיהָ וְתִבּוֹא אֵלֵיהֶם וְתִשָּׁק לָהֶם, וּיקְחוּהָ וַיִּתְּנוּ לָהּ כִּינּוֹר אֶחָד לְאִמּוֹר. בּוֹאֵי נָא לִפְנֵי אֲבִינוּ וַיִּשְׁבַּת לִפְנֵינוּ, וְהָךְ בְּכִינּוֹר וּדְיִבְרַת וְאִמְרַת כְּדַבְּרִים הָאֵלֶּה לִפְנֵינוּ. וַיִּצְווּ אוֹתָהּ לְלַכֵּת אֶל בֵּיתָם, וְתִיקַח הַכִּינּוֹר וְתִמְהַר וְתִלְךְ לִפְנֵיהֶם וְתִשָּׁב אֶצֶל יַעֲקֹב. וְתִיטִיב הַכִּינּוֹר וְתִנְגֵן וְתִאֲמַר בְּנוֹעַם דְּבַרְיָה, יוֹסֵף דּוּדֵי חֵי הוּא וְכִי הוּא מוֹשֵׁל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם וְלֹא מֵת. וְתוֹסֵף וְתִנְגֵן וְתִדְבֵר כְּדַבְּרִים הָאֵלֶּה, וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶת דְּבַרְיָה וַיַּעֲרַב לוֹ. וַיִּשְׁמַע עוֹד בְּדַבְּרָה פְּעַמִּים וְשְׁלוֹשׁ, וְתִבּוֹא הַשְּׂמֵחָה בְּלֵב יַעֲקֹב מְנוּעַם דְּבַרְיָה וְתַהֵי עֲלֵיו רוּחַ אֱלוֹקִים וַיִּדְעֵי כִּי כִּי דְבַרְיָה נִכְנָה. וַיִּבְרַךְ יַעֲקֹב אֶת שְׂרַח בְּדַבְּרָה הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לִפְנֵינוּ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ, בְּתִי אֵל יִמְשֹׁל מוֹת בְּךְ עַד עוֹלָם כִּי חַיִּית אֶת רוּחִי. אַךְ דְּבַרְיָה נָא עוֹד לִפְנֵינוּ כְּאִשְׁרֵי דִיבְרַת, כִּי שְׂמַחְתִּנִּי בְּכָל דְּבַרְיָךְ. וְתוֹסֵף וְתִנְגֵן כְּדַבְּרִים הָאֵלֶּה וַיַּעֲקֹב שׁוֹמֵעַ וַיַּעֲרַב לוֹ וַיִּשְׂמַח, וְתַהֵי עֲלֵיו רוּחַ אֱלוֹקִים.

¹¹ רַמְבַּ"ן בְּרֵאשִׁית לֵד, יג

⁹ מִדְרַשׁ רַבָּה שִׁיר הַשִּׁירִים ד, כג

"נִפְתַּת טוֹפְנָה שְׁפֹתוֹתֶיךָ כְּלָה" ר' דְּרוֹסָא וּר' יִרְמִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּר' יִצְחָק שְׁשִׁים רְבוּא נְבִיאִים עִמְדוּ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל בִּימֵי אֵלֶיהֶם ר' יַעֲקֹב בְּשֵׁם ר' יוֹחָנָן אָמַר מְאוֹד וְעֵשְׂרִים רְבוּא ... רַבִּי בְּרַכִּיָּה בְּשֵׁם רַבִּי חֲלָבוּ אָמַר כְּשֵׁם שְׁעִמְדוֹ לְיִשְׂרָאֵל שְׁשִׁים רְבוּא שֵׁל נְבִיאִים כִּי עִמְדוּ לָהֶם שְׁשִׁים רְבוּא שֵׁל נְבִיאוֹת וְבֵא שְׁלֵמָה וּפְרַסְמֵן שְׁנִאֲמַר נִפְתַּת טוֹפְנָה שְׁפֹתוֹתֶיךָ כְּלָה:

¹⁰ סֵפֶר הַיִּשְׂרָאֵל וַיִּגַּשׁ

וַיְכַל יוֹסֵף לְצוּוֹת אוֹתָם וַיִּפְן וַיִּשֶׁב מִצְרַיִמָּה, וּבְנֵי יַעֲקֹב הִלְכוּ אֶרְצָה כְּנָעַן בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹבָה אֶל יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. וַיְבוֹאוּ עַד גְּבוּל הָאֶרֶץ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, מָה נַעֲשֶׂה בְּדַבְּרָה הַזֹּאת לִפְנֵי אֲבִינוּ. כִּי אִם נִבּוֹא אֵלָיו פְּתֹאֵם וְנִגַּד לוֹ הַדְּבַר וַיִּבְהַל מְאוֹד מִדְּבַרְנוּ, וְלֹא יֵאבֵה לְשִׁמּוֹעַ אֵלֵינוּ. וַיִּלְכוּ לָהֶם עַד קִרְבָּם אֶל בְּתִיָּהֶם וַיִּמְצְאוּ אֶת שְׂרַח בַּת אִשְׁרֵי אִשְׁרֵי יוֹצֵאת לְקִרְאָתָם, וְהַנְּעִרָה טוֹבָה עַד

מִשְׁחָרָר בְּעֶצְמוֹ אֶת הַבַּת שְׁלוֹ? אֲנִי
אֶמְרָתִי לוֹ: מָה, יֵשׁ לָךְ כְּאֵלֶּה
יְלָדִים צְדִיקִים (שִׁמְעוֹן וְלוֹי), כְּאֵלֶּה
מִתּוֹקִים, שֶׁהֵבִיאוּ לָךְ אֶת הַבַּת
בַּחֲזָרָה הַבִּיתָה, אֵתָה כְּכֹה מְקַלֵּל
אוֹתָם — "אֲרוֹר אֶפֶס כִּי עָז
וְעִבְרָתָם כִּי קָשְׁתָה" ? אֵתָה לֹא
מִתְבַּיֵּשׁ לְקַלֵּל כְּאֵלֶּה יְלָדִים
צְדִיקִים שֶׁמָּסְרוּ אֶת הַנֶּפֶשׁ! אֵלֶּה,
יַעֲקֹב יָדַע שֶׁעֲכָשְׁיוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת
מִלְחָמָה עִם כָּל הָעִיר, כִּי הָעִיר לֹא
כָּל מִי שְׂמֵת עַל קְדוּשַׁת ה' אִז הוּא

מֵרָאִי מִקּוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

שְׁנֵי צִטוֹטוֹ יִשְׂרָאֵל, וְנִהְרַג עֲלֵיהֶן אִם גָּבַח וְעִשָּׂק
אוֹ אֲנָס וּפְתָה בַתּוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ אוֹ שֶׁהִדְלִיק
גְּדִישׁוֹ וְחָבַל בּוֹ וְכִיּוֹצֵא בָהֶן. וּמְקַלֵּל הַמִּצְוָה
הַזֹּאת שִׁוְשִׁיבוּ דִּינֵינוּ גַם בְּכָל עִיר וְעִיר
כִּי־יִשְׂרָאֵל, וְאִם לֹא עָשׂוּ כֵן אֵינֶן נִהְרָגִין, שִׁוְ
מִצְוֹת עֲשֵׂה בָהֶם, וְלֹא אָמְרוּ (סְנֵהֲדִין טו.) אֵלֶּה
אֲזַהְרָה שְׁלָחֶן זֶה הִיא מִיתָתָן, וְלֹא תִקְרָא
אֲזַהְרָה אֵלֶּה מִפְּנֵי־עֵשֶׂה בְּלֹאֵי, וְכֵן דָּרָךְ הַגְּמָרָא
בְּסֵנְהֲדִין (ט):

...אֶבֶל עֲנִין שְׂכָם, כִּי בְּנֵי יַעֲקֹב, בַּעֲבוּר שְׁהִי
אֲנָשֵׁי שְׂכָם רְשָׁעִים וְדָמָם חָשׁוּב לָהֶם כַּמַּיִם
רְצוֹ לְהַנְקָם מֵהֶם בְּחֶרֶב נוֹקָמָת, וְהָרְגוּ הַמְּלָךְ
וְכָל אֲנָשֵׁי עִירוֹ כִּי עֲבָדֵיו הֵם, וְסָרִים אֵל
מִשְׁמַעְתּוֹ, וְאֵין הַבְּרִית אֲשֶׁר נִמְלֹלוּ נִחְשָׁב
בְּעֵינֵיהֶם לְמֵאוֹמָה כִּי הִיא לְהַחֲנִיף לְאֲדוֹנֵיהֶם,
וְיַעֲקֹב אָמַר לָהֶם בְּכֹאן כִּי הִבִּיאֹהוּ בְּסִכְנָה
שְׁנֵי אֲמֹר "עֲכַרְתֶּם אֹתִי לְהִבְאִישׁנִי", וְשֵׁם אָרַר
אֶפֶס כִּי עָשׂוּ חֲמָס לְאֲנָשֵׁי הָעִיר, שְׁאָמְרוּ
לָהֶם בְּמַעֲמָדוֹ "וְיִשְׁבְּנוּ אֶתְכֶם וְהֵינּוּ לָעַם
אֶחָד", וְהֵם הָיוּ בּוֹחֲרִים בָּהֶם וְעֲשׂוּ בְּדַבְרוֹם,
וְאוּלַי יִשְׁוֹבוּ אֵל ה' וְהָרְגוּ אוֹתָם חָנּוּם, כִּי לֹא
הִרְעוּ לָהֶם כְּלָל. וְזֶהוּ שְׁאָמַר "כְּלֵי חֲמָס
מִכְרַתֵּיהֶם" (לְהֵלֵן מֵט ה):

יג "וַיַּעֲנוּ בְנֵי יַעֲקֹב אֶת שְׂכָם וְאֵת חֲמוֹר אֲבִיו
בְּמִרְמָה". ...וְרַבִּים וְשָׂאֵלוּ, וְאֵיךְ עָשׂוּ בְּנֵי
יַעֲקֹב הַצְּדִיקִים הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה לְשִׁפּוֹךְ דָּם נָקִי.
וְהַרְבֵּה הָשִׁיב שׁוֹפְטִים (רַמְבַּ"ם הַסְּכֵלוֹת מְלָכִים
פ"ד ה"ט) וְאָמַר שֶׁבְּנֵי נַח מִצְוִים עַל הַדִּינִים,
וְהוּא לְהוֹשִׁיב דִּינֵינוּ בְּכָל פְּלָה וּפְלָה לְדוֹן
בְּשֵׁשׁ מִצְוֹת שְׁלָחֶן, וְכֵן נַח שֶׁעֵבֶר עַל אַחַת
מֵהֶן הוּא נִהְרָג בְּסִיף, רָאָה אֶחָד שֶׁעֵבֶר עַל
אַחַת מֵהֶן וְלֹא דָנָהוּ לְהָרְגוֹ הִרִי זֶה הָרוֹאֶה
וְהָרַג בְּסִיף. וּמִפְּנֵי זֶה נִתְחַיְיְבוּ כָּל בְּעָלֵי שְׂכָם
הָרִיגָה שְׁהִרִי שְׂכָם גּוֹל, וְהֵם רָאוּ וְנָדְעוּ וְלֹא
דָּנָהוּ:

וְאֵין דְּבָרִים הַלְלוּ נְכוֹנִים בְּעֵינֵי, שְׂאָם כֵּן הִיא
יַעֲקֹב אֲבִינוּ חֲנִיב לְהִיֹּת קוֹדֵם וְזוֹכָה
בְּמִיתָתָם, וְאִם פָּחַד מֵהֶם לָמָּה קָעַס עַל בְּנָיו
וְאָרַר אֶפֶס אַחַר כְּמָה זְמַנִּים, וְעָשָׂה אוֹתָם
וְחִלְקָם וְהַפִּיצָם, וְהִלֵּא הֵם זְכוּ וְעָשׂוּ מִצְוָה
וּבְטָחוּ בְּאַלְהֵים וְהִצִּילָם. וְעַל דִּבְתֵּי הַדִּינֵין
שְׁמַנּוּ לְבָנֵי נַח בְּשִׁבְעַת מִצְוֹת שְׁלָחֶם אֵינֶם
לְהוֹשִׁיב דִּינֵינוּ בְּכָל פְּלָה וּפְלָה בְּלִבָּד, אֲבָל
צָוָה אוֹתָם בְּדִינֵי גְבוּהָ וְאוֹנָאָה וְעִשְׂק וְשִׂכְר
שְׂכִיר וְדִינֵי הַשׁוֹמְרִים וְאֲנָס וּמִפְתָּה וְאַבוֹת
וְזִיקוֹן וְחוֹבֵל בַּחֲבֵרוֹ וְדִינֵי מְלִיחָה וְלִזְוָה וְדִינֵי
מִקָּח וּמְמֻכָּר וְכִיּוֹצֵא בָהֶן, כְּעֲנִין הַדִּינֵין

לְטַבֵּל בְּנִתְיִבוֹת מִקֶּדֶם, כְּלָם הָיָה בְּמִקְוֵה לְכַבּוֹד שַׁבַּת קֹדֶשׁ, וְאַחֲרֵי זֶה הֵם רָקְדוּ רָקְדוּ רָקְדוּ עַד 7:00 בְּבִקְרָר רַק רָקְדוּ, הֵם לֹא בְּכָלֵל לֹא יָדְעוּ שֶׁזֶה אוֹיְבִים, הֵם חָשְׁבוּ שֶׁזֶה אוֹהֲבִים.

כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר אוֹיֵב [להי]: הִתְחַלֵּף לָךְ בֵּין אוֹהֵב לְאוֹיֵב?¹² אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָךְ, וְהִתְחַלֵּפְתְּ אֶת הַה"א בְּיו"ד. כִּכָּה אָמַר לוֹ אוֹיֵב, כְּתוּב בְּגִמְרָא: בְּט"ז בְּכַבָּא בְּתָרָא, אִזּוּ אוֹיֵב אָמַר: אוֹלֵי הִתְחַלֵּף לָךְ בֵּין אוֹיֵב לְאוֹהֵב? אִזּוּ הֵם רָאוּ שְׂמִגְיָעִים 3,000 מִחִבְּלִים, הֵם אָמְרוּ "זֶה הָאוֹהֲבִים שְׁלָנוּ".

כִּי [אֶצֶל הַחִילוּנִים] הַשׁוֹנְאִים זֶה בַּחוּרֵי הַיְשִׁיבוֹת, מְלַמְּדִים בְּקִבּוּצִים שֶׁשׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל זֶה הַבַּחוּרֵי יְשִׁיבוֹת, וְאוֹהֲבֵי יִשְׂרָאֵל, זֶה הַחֲמָאס, כִּכָּה מְלַמְּדִים אוֹתָם, כִּכָּה הֵם מְאָמִינִים עַד הַיּוֹם. הֵם אוֹמְרִים: 'אִם הֵיִינוּ מְכַנִּיסִים אוֹתָם (- אֶת רוּצְחֵי הַאִמָּס) לְכַנְּסוֹת — זֶה לֹא הָיָה

לֹמַד תּוֹרָה יִשְׂר מִפִּי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא לֹא צָרִיךְ לֹא אֶת הָרֵב... , לֹא אֶת הָרֵב הַזֶּה וְלֹא אֶת הָרֵב הַזֶּה, שִׁיזְרְקוּ אוֹתוֹ מִהַיְשִׁיבָה פְּתָאָם. הוּא עוֹלָה לְשָׁמַיִם, הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא זוֹרֵק אֶף אֶחָד מִהַיְשִׁיבָה שְׁלוֹ. הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹמַד תּוֹרָה עִם כָּל אֶחָד, פְּרִטִי, כְּלָם זוֹכִים לְלַמַּד תּוֹרָה מִפִּי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אֲבָל זֶה יוֹתֵר גְּדוֹל שְׁלֹמְדִים תּוֹרָה כָּאֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה, בְּתוֹךְ הַגּוֹף. שְׁזוֹרְקִים אוֹתִי מִהַיְשִׁיבָה, וְאֲנִי צָרִיךְ לְהַכְנִס בְּחֻזְרָה לַיְשִׁיבָה, וְרוֹדְפִים אוֹתִי כִּי אֲנִי שׁוֹבֵב בְּנִים — זֶה עוֹד יוֹתֵר גְּבִיָּה. אִזּוּ נִכּוֹן לְעַכְשָׁיו כְּלָם לֹמְדִים תּוֹרָה מִהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל צָרִיכִים לְדַעַת שִׁיּוֹתֵר גְּבִיָּה זֶה לְהַשְׁאֵר כָּאֵן בְּעוֹלָם, לְהַשְׁאֵר כָּאֵן בְּעוֹלָם.

נִכּוֹן שְׂכָלָם נִסְעוּ לְפָנַי הַשְּׂקִיעָה, אֶף אֶחָד לֹא חָלַל שַׁבַּת שָׁם, כְּלָם נִסְעוּ לְפָנַי הַשְּׂקִיעָה, וְכָלָם הִלְכוּ

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

כַּגֵּבַר חֲלָצִיךְ (אֶשְׂאֵלְךָ) וְהוֹדִיעֵנִי אִמַּר לוֹ הַרְבֵּה נִימִין בְּרֵאשִׁית בְּאֵדָם וְכֹל נִימָא וְנִימָא בְּרֵאשִׁיתִי לֹה גּוּמָא בְּפָנַי עֲצֻמָּה שְׁלֹא יְהוּ שְׁתִּים יוֹנְקוֹת מִגּוּמָא אַחַת שְׂאֵלְמִלִּי שְׁתִּים יוֹנְקוֹת מִגּוּמָא אַחַת מַחֲשִׁיכוֹת מֵאוּר עֵינָיו שֶׁל אָדָם בֵּין גּוּמָא לְגּוּמָא לֹא נִתְחַלֵּף לִי בֵּין אוֹיֵב לְאוֹיֵב נִתְחַלֵּף לִי

¹² כַּבָּא בְּתָרָא טו, ע"א

אִמַּר רַבָּה אוֹיֵב בְּסַעֲרָה חֲרַף וּבְסַעֲרָה הַשִּׁיבוּהוּ בְּסַעֲרָה חֲרַף דְּכַתִּיב אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרָה יִשׁוּפְנֵי אִמַּר לְפָנָיו רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם שְׂמָא רוּחַ סַעֲרָה עֲבָרָה לְפָנֶיךָ וְנִתְחַלֵּף לָךְ בֵּין אוֹיֵב לְאוֹיֵב בְּסַעֲרָה הַשִּׁיבוּהוּ דְּכַתִּיב וַיַּעַן ה' אֶת אוֹיֵב מִן הַסַּעֲרָה וַיֹּאמֶר אוֹר נָא

בטבח בשמחת תורה] האנשים הכי קדושים, לומדים תורה מפי הקדוש ברוך הוא, אבל אנחנו רוצים שילמדו תורה כאן בעולם הזה, עם הנסיונות, שמגרשים אותך מהישיבה, אתה נוסע לאומן — מגרשים אותך מהישיבה, אתה לומד לקוטי מוהר"ן — מגרשים אותך מהישיבה, כי ברב הישיבות אסור להחזיק לקוטי מוהר"ן בישיבה, יש כמה ישיבות שלא אכפת להם, אבל ברב הישיבות זה אסור. וזה המעלה, זה המעלה הרב'ה אומר.

רבי נתן כותב לבן שלו, עדיף שתבא פעם אחת עם הרבה מניעות, ככה הוא כותב לו במכתב, צריכים לקרא את המכתב

קורה הספור, צריכים לתת להם נציגים בכנסת, בפרלמנט היהודי. 'אנחנו אמרנו לתת להם נציגים ולא שמעתם בקולנו — ולכן זה קרה לכם'. חמשים יום הם — השמאלנים] היו בהלם, עכשיו כלם כבר השתחררו מן ההלם ואומרים: לא, אנחנו עכשיו באמת צודקים, עכשיו רואים שאנחנו הצודקים'.

העקר זה להיות צודקים... זה כל העבודה של האדם — להיות צודק! ומי שזוכה להיות צודק אז הוא זוכה שהוא נכנס לעולם הבא... הוא משוטט עכשיו בעולם האמת... ועולה לעולם האמת, משוטט בעולם האמת...

אז צריכים לדעת שהם [שנרצחו

רוֹאִים תּוֹעֵבוֹת, בְּשִׂאוּמֵי רוֹאִים רַק תּוֹעֵבוֹת, רַק... זֶה הַמְּכַשְׁלָה הַכִּי גְדוֹלָה, וּמִי שֶׁרָאָה שִׂאוּמֵי אֹז יוֹתֵר הוּא לֹא יֵצֵא מֵהַגִּיהָנָם לְעוֹלָם, כֹּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שִׂאוּמֵי בְכִים — הוּא לֹא יֵצֵא מֵהַגִּיהָנָם.

כִּי עָשׂוּ אֶת זֶה בְּפִטְנֵט חֲדָשׁ שְׁזָה יִרְאֶה כְּמוֹ טִלְפוֹן כָּשׁר, הֵם בְּמִיחָד עוֹבְדִים עַל זֶה כֹּל הַמְדַעְנִים וְכֹל הַחֲכָמוֹלוֹגִים אֵיךְ לַעֲשׂוֹת מְכַשִּׁירִים שֵׁיטְמָאוּ אֶת הַדְּתִיִּים וְהַחֲרָדִים, כִּי הֵם יוֹדְעִים שֶׁבְּרַגַע שֵׁיטְ חֲרָדִים בְּעוֹלָם אֵין לָהֶם מְקוֹם, דְּבַר רֵאשׁוֹן זֶה לְחַלֵּן אֶת הַחֲרָדִים, זֶה דְּבַר רֵאשׁוֹן, כִּי אֹז [ ] אֶת כֹּל הָעֵבְרוֹת שֶׁלָּהֶם, הֵם עוֹשִׂים עֵבְרוֹת 24 שָׁעוֹת, אָבֵל אֵין לָהֶם שׁוֹם הַנְּאָה מְזֵה, כִּי הֵם רוֹאִים אֲנָשִׁים עִם פְּאוֹת, קְדוּשִׁים, אֹז זֶה כְּמוֹ חֲצִים בְּלֵב שֶׁלָּהֶם, זֶה מְרָאָה שֶׁהֵם מְגַלִּים, אִם הוּא הוֹלֵךְ אַחֲרֵי הַתְּאוֹוֹת אֹז הוּא פְּשוּט מְגוּל אֹז הֵם רוֹצִים לְכַלּוֹת אֶת כֹּל הַחֲרָדִים. כְּמוֹ הַנְּאֻצִּים שֶׁאֲמָרוּ: בְּרַגַע שֵׁיטְ יְהוּדִים בְּעוֹלָם — אֹז אֲנַחְנוּ נִקְרָאִים מְגַלִּים, הֵם לֹא מְרֻשִׁים לְעֻצְמָם תְּאוֹוֹת הַיְהוּדִים, אֲפֹלוּ לִילֵד הַכִּי חֲלוּנֵי זֶה לֹא שֵׁיךְ, הוּא אוֹמֵר "שֶׁלֹּא עֲשֵׂנִי גוֹי", הוּא אוֹמֵר

הַזֶּה, [כִּי] הוּא [ר' יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרַנ"ת] אוֹמֵר לוֹ [לְאָבִיו]: "אֲנִי לֹא יָכוֹל לָבֵא, אֲשֵׁתִי לֹא מְרֻשָּׁה לִי". כִּי אֲשֵׁתוֹ שֶׁל ר' יִצְחָק הִיְתָה נִגְד בְּרֶסֶלֶב.

פַּעַם לֹא הִבִּינוּ מַה זֶה בְּרֶסֶלֶב, אֲמָרוּ 'זֶה מְשַׁגְּעִים, הוֹלְכִים לְשִׁדָּה — מְדַבְּרִים עִם הַשְּׂדִים'. כְּמוֹ שֶׁאֲמָר טְדִי [קוֹלֵק, שֶׁהִיא רֵאשׁ עִירִית יְרוּשָׁלַיִם בּוֹמֵן הַקַּמֵּת שׁוֹבֵו בְנִים בַּעִיר הַעֲתִיקָה]: אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ, אֲנִי עֲשִׂיתִי שְׁלוֹם עִם הָעֲרָבִיִּים, פְּתֵאֵם בָּאוּ שׁוֹבֵו בְנִים מְשַׁגְּעִים, הוֹלְכִים לְשִׁדוֹת, מְדַבְּרִים עִם הַשְּׂדִים בְּלִילוֹת, צוֹעֲקִים, מְעִירִים אֶת כֹּל הָרַבֵּעַ, הֵם עִירִים וְכֹל הָרַבֵּעַ יֵשֵׁן שְׁנַת דּוֹרְמִיטָא, שְׁנַת יִשְׂרָאֵל, וּפְתֵאֵם הוֹלְכִים בְּרַחוּבוֹת וְצוֹעֲקִים, בְּסַמְטָאוֹת, עוֹשִׂים רַעַשׁ. כֹּל הַסַּמְטָאוֹת זֶה מְטֵר רַחֵב סֶךְ הַכֹּל.

עֲכָשִׁי נִהְרָגוּ עוֹד פַּעַם מֵאֵשׁ כַּחוֹתִינוּ, כִּי הַסַּמְטָאוֹת צְרוֹת, זֶה אִי אֲפֹשֶׁר לְהַכְנִס לְסַמְטָאוֹת, מִתְּבַלְבְּלִים, לֹא יוֹדְעִים עַל מִי יוֹרִים.

זֶה הַכֹּל כִּי אֵיזָה אָדָם צְרִיךְ לְשַׁבֵּר אֶת הַשִּׂאוּמֵי שְׁלוֹ, שֶׁשְּׂמָה רַק

שִׁיכוֹל לְהִיּוֹת, הִיא הַגִּיעָה לַמְּדֻרָגָה הַכִּי גְבוּהָה צְפוּרָה, וְהִיא הִיְתָה גִיּוֹרֶת.

מֹשֶׁה לָקַח גִּיּוֹרֶת, הֶעֱקָר זֶה גִּיּוֹרֶת, "וַיְתִיחֵי מִשְׁכַּרְתָּךְ שְׁלֹמֶה" (רוּת ב, יב) — אוֹמֵר הַגְּאוֹן מוֹיְלָנָא: שָׂרָק גִּיּוֹרֶת מִשְׁכַּרְתָּה שְׁלֹמֶה, כִּי הִיא בְּחָרָה לְבַד, לֹא 'כִּי אֲבָא אִמְר'. וְכָל אֶחָד מֵאַתְנָנוּ, אֶפְלוּ אִם הוּא הִיָּה חֲלוּנֵי [וּבַחֵר כְּטוֹב, וַחֲזַר מֵרְצוֹנוּ בְּתִשׁוּבָה], אֲבָל בְּכָל זֹאת הוּא נוֹלָד יְהוּדִי, אִזּוּ מֵהוּ הוּא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת, בְּסוּף הוּא חַיִּב לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה. אֲבָל פֹּה, הוּא לֹא נוֹלָד יְהוּדִי בְּכָלֵל, מֵה לֹו וְלִיְהוּדוֹת. אִזּוּ הוּא כּוֹתֵב שָׂרָק רוּת הִיא הַבִּיָּאָה אֶת שְׁלֹמֶה, רַק הִיא יִכּוֹלָה לְהַבִּיא אֶת שְׁלֹמֶה הַמְּלֶךְ שִׁיבְנָה בֵּית מִקְדָּשׁ, "שְׁלֹמֶה" זֶה אוֹתִיּוֹת שְׁלֹמֶה, הִיא זִכְתָּה שְׁשֵׁלְמָה יִצְא מִמֶּנָּה. הִיא "זְמָמָה שְׂדֵה וַתִּקְחָהּ" (מִשְׁלֵי לֹא, טז), אוֹמֵר הַמְּדַרְשׁ הַגְּדוֹל: "שְׂדֵה" — זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

[נֹאמֵר עַל הַבַּל וְקִינֵי:] "וַיְהִי בְּהִיּוֹתָם בְּשְׂדֵה" (בְּרֵאשִׁית ד, ח) — הֵם נִלְחָמוּ, כָּל הַקָּרֵב בֵּין קִינֵי וְהַבַּל זֶה הִיָּה בְּהַר הַבֵּית, זֶה הִיָּה בְּהַר הַבֵּית, וְהַיּוֹם זֶה שִׁיף לְוֹאֲקָף, כִּי קִינֵי הוּא הִיָּה מֵהוּאֲקָף, וְהוּא לֹא נִתֵּן לְהַבַּל,

"אֶתָּה בְּחַרְתָּנוּ". [וְהַשְּׂמֵאלִינִים אוֹמְרִים:] 'לָמָּה אֶתָּה בְּחַרְתָּנוּ?' נִלְחָמִים בְּ"אֶתָּה בְּחַרְתָּנוּ".

כְּמוֹ הֶמֶן שֶׁאָמַר 'אֲנַחְנוּ הָאֶתָּה בְּחַרְתָּנוּ, הֶמֶן כְּשֶׁהִפִּיל אֶת הַגּוֹרֵל אוֹמֵר רַבִּי נִתֵּן, כִּי ה' בְּחַר בְּנוּ, כִּי "אֶתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי" (תְּהִלִּים טז, ה), לָמָּה ה' בְּחַר בְּנוּ? לֹא יוֹדְעִים, זֶה גּוֹרֵל כְּזֶה, אִזּוּ הֶמֶן בָּא לְהַפִּיךְ אֶת הַגּוֹרֵל, הוּא רָצָה שְׁמַהֲיֹום ה' יִבְחַר בּוֹ, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ וְהוּא הַמַּחְלִיט, וְהִיטְלָר זֶה גִּלְגּוֹל שְׁלוֹ, כְּתוּב "הִצִּילָנִי נִיא מִיַּד אַחִי מִיַּד עֶשְׂרִי" (בְּרֵאשִׁית לב, יב) — רֵאשִׁי תְבוֹת הֶמֶן, "מִן שָׁמַיִם נִלְחָמוּ הַכּוֹכָבִים מִמַּסְלוֹתָם נִלְחָמוּ" (שְׁפִטִּים ה, כ) — פְּעַמִּים הֶמֶן, בְּדִיוֹק פְּעַמִּים הֶמֶן, כִּי סִיסְרָא זֶה הִיָּה פְּעַמִּים הֶמֶן, וְלָכֵן דְּבוּרָה [שְׁנַלְחָמָה בְּסִיסְרָא] הִיא נִשְׁמָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּינוּ, כְּתוּב בְּמַגְלָה עֲמוּקוֹת בְּפ"ז שְׁדְּבוּרָה הִיְתָה נִשְׁמַת מֹשֶׁה, וַיַּעַל [שֶׁהִרְגָה אֶת סִיסְרָא, הִיא] נִשְׁמַת צְפוּרָה, הֵם הָיוּ אִישׁ וְאִשָּׁה בְּגִלְגּוֹל הַקּוֹדֵם, כִּי מֹשֶׁה וְצְפוּרָה הָיוּ אִישׁ וְאִשָּׁה, וְצְפוּרָה הִיְתָה הַדְּרָגָא הַכִּי גְבוּהָה שֶׁל לָאָה (עֵץ חַיִּים שְׁעַר לח), יֵשׁ אַרְבַּע דְּרָגוֹת שֶׁל לָאָה, וְצְפוּרָה הִיא הַמְּדֻרָגָה הַכִּי גְבוּהָה שֶׁל לָאָה

הוא אָמַר: מַה אַתָּה עוֹשֶׂה בְּהַר הַבֵּית? תְּעוּף מִפֶּה! תְּעוּף בְּאִוִיר¹³, אַל תִּדְרֹךְ עַל הָאֲדָמָה, זֶה הָאֲדָמָה שְׁלִי. כִּי קִיַּן לָקַח אֶת הָאֲדָמָה וְהִבֵּל לָקַח אֶת הַצֶּאֱנָן, הוּא אָמַר: תְּעוּף בְּאִוִיר, תִּפְרַח בְּאִוִיר. "פְּרַח" — רפ"ח נִיצוּצוֹת. אַז הוּא הָיָה צָרִיף לְפָרַח בְּאִוִיר.

זֶה מְדַרְשׁ רַבָּה בְּפִרְשַׁת מִקֵּץ, בְּפִרְשַׁת מִקֵּץ, כִּי יוֹסֵף זֶה הִבֵּל, וּפְרָעָה זֶה קִיַּן.

עֲכָשְׁיוּ יוֹסֵף... "וְהִקֵּל נִשְׁמַע בֵּית פְּרָעָה לֵאמֹר בָּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּיטֵב

בְּעֵינָי פְּרָעָה וּבְעֵינָי עֲבָדָיו" (בְּרֵאשִׁית

מֹה, טו), "הִקֵּל" כְּתוּב בְּלִי וַיִּוֹ,

וְ"הִקֵּל קוֹל יַעֲקֹב" (בְּרֵאשִׁית כז, כב) —

הִרְאִישׁוֹן זֶה בְּלִי וַיִּוֹ וְהַשְּׁנִי זֶה עֵם

וַיִּוֹ, אַז עֵם וַיִּוֹ זֶה הִקֵּל שִׁיחָהּ

לְעֵתִיד לְבֹא, זֶה הִקֵּל שֶׁל רַבְּנֵינוּ.

שְׁבָרְגַע שְׁאֲנַחְנוּ מִקְרָבִים לְרַבְּנֵינוּ,

אַז כָּל הָעֵבְרוֹת מִתְּכַפְּרִים, אִם אָדָם

מִחְלִיט לֹא לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר עֵבְרוֹת.

בְּרָגַע שֶׁהוּא כְּבָר מְגִיעַ לְרַבְּנֵינוּ,

אַז הִבֵּל הִשְׁכִּיב אֶת קִיַּן, כִּי הִבֵּל הָיָה יוֹתֵר גְּבוּר מִקִּיַּן, הַמְדַרְשׁ רַבָּה אוֹמֵר¹⁴: כְּתוּב (שֵׁם): "וַיִּקָּם קִיַּן אֶל הִבֵּל אֲחִיו וַיְהַרְגֵהוּ" — שֶׁהִבֵּל הָיָה יוֹתֵר גְּבוּר, רַק קִיַּן אָמַר "מַה תִּגִּיד לְאֲבָא". מַה אָנִי יֹגִיד לְאֲבָא? מַה תִּגִּיד לְאֲבָא? אַז הוּא אָמַר סְלִיחָה סְלִיחָה, נָתַן לוֹ נְשִׁיקָה בְּמִצַּח. וְאַז — "וַיִּקָּם קִיַּן אֶל הִבֵּל אֲחִיו וַיְהַרְגֵהוּ", בְּרָגַע שֶׁהוּא קָם מִמְּנוּ וְהוּא אָמַר "אָנִי הוֹלֵךְ לְהִתְנַצֵּל

מִרְאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

בתחומי בהמ"ק נבנה, ויהי בהיותם

בשדה ואין שדה אלא בהמ"ק היך מה דאת

אמר (מיכה ג) ציון שדה תחרש ומתוך כך

(בראשית ד) ויקם קין אל הבל אחיו וגו'

¹⁴ מדרש רבה בראשית - פרשה כב

(ה) אמר רבי יוחנן הבל היה גבור מקין שאין

ת"ל ויקם אלא מלמד שהיה נתון תחתיו

אמר לו שנינו בעולם מה את הולך ואומר

לאבא נתמלא עליו רחמים מיד עמד עליו

והרגו מן תמן אינון אמרין טב לביש לא

תעביד וביש לא ימטי לך:

¹³ מדרש רבה בראשית - פרשה כב פסקה ז

(ו) ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם וגו'

על מה היו מדיינים? אמרו בואו ונחלוק את

העולם אחד נטל הקרקעות ואחד נטל את

המטלטלין דין אמר ארעא דאת קאים עליה

דידי ודין אמר מה דאת לביש דידי דין אמר

חלוץ ודין אמר פרח מתוך כך ויקם קין אל

הבל אחיו ויהרגהו

רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר שניהם

נטלו את הקרקעות ושניהן נטלו את

המטלטלין ועל מה היו מדיינים? אלא זה

אומר בתחומי בהמ"ק נבנה, וזה אומר

לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק. בְּיוֹם שֵׁשִׁי, כָּכָה הִבְדִּי אֶת פֶּסֶק, שִׁיְהִיָּה אֶפְשָׁר לִיסַע פְּעָמַיִם — גַּם הַשָּׁנָה וְגַם שָׁנָה הַבָּאָה, וְאֵז תְּהִיָּה הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה בַּמְהֵרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

שיעורי שב"ק פרשת מקץ תשפ"ד

נכתב על פי הבנת השומע

עכשיו בליל שבת היו כאן שני טילים, כמה טילים היה? 6 או 7, אחד פגע לי כאן, אז ברחתי, זה ניסים, אז לא עושים שום זכר למלחמות בחנוכה למרות זה היה ניסים הרבה יותר גדולים כי היו 5 מלחמות [לחשמונאים עם היוונים], זה הראשי צבא, זה פולינוס זה ראשי תיבות פסל ועוד שניים, אבל לא עושים זכר לזה.

כי העיקר זה הלימוד תורה זה הדבר היחיד שיכול להגן לא המלחמות, כל אחד שיושב ולומד תורה צריך להאמין שהוא זה שמגן על עם ישראל.

שאלו את הרב על זה שיש הרבה לימוד תורה, אז הרב אמר דווקא מי שלומד בהתקשרות לרבינו, אם

אחרי שחרית לפני קריאת התורה עכשיו כולם ייסעו לעזה, שיהיה ניסים, כי עכשיו [בחנוכה] אמרנו על הניסים 8 ימים, אמרנו על המלחמות. אתה אמרת על המלחמות? בטח, אתה תמיד אומר. אז עכשיו כולם ייסעו לעזה, גם אתה תיסע עם אשתך, היא תחזק את החיילות ואתה את החיילים, שיאמינו ברבינו, כי אם היו מאמינים ברבינו, אף אחד לא היה נהרג, כי נהרגו כבר [-] מאש כוחותינו, עכשיו ביום חמישי, שמונה בבוקר, נהרגו 9 חיילים, כי הם נכנסו לבית ושמו להם מטען, הם רצו לטהר את הבית, "וטהרו וקדשו", הם חשבו שהם מטהרים את מקדשך, אז נהרגו 4 ואח"כ נכנסו עוד 4 לעזור להם, משה וועג סיפר לי איך זה היה [15].

מראי מקומות והערות

¹⁵ במוקו שהוא היה במוקש ואז פיש נפל לבריכה פיש שיף.

הנה חגי וועג הוא נסע איתנו לכל מקום נסע איתנו לארצות הברית וליוהנסבורג,

מהצד הזה ומהצד הזה, אמרו לו מה שמח כל כך, יותר משאר הימים? אז הוא אמר היום יורדת נשמה קדושה, אז הוא הושיב לידו את ר' אלעזר.

כי ר' אלעזר היה בחור שובב כזה, הוא היה משובב בנים. כתוב במדרש על החמורים, אתה מכיר את המדרש הזה? כמה אנשים הגיעו לר' שמעון, אז אשתו של ר' שמעון הכינה 40 חלות, בא ר' אלעזר ביום שישי ואכל את הכל,

את כל הבולקעס, (כל אחד יאכל 40 בולקעס, כי איך הוא אכל, או שהיה לו פה גדול או שהם היו קטנים...) אז הם אמרו לו מה אתה עושה? אוכל את הכל, שובב בנים? אז הוא לקח להם את החמורים והעלה אותם לגג, אז הם באו לר' שמעון אמרו לו איזה בן מופרע יש לך, לקח לנו את החמורים, אז ר' שמעון אמר: תלכו לבקש ממנו סליחה הוא יוריד לכם, אז הם ביקשו סליחה והוא הוריד שתי חמורים ביחד, שהוא העלה הוא העלה אחד אחד, ושהוא הוריד הוא הוריד שתיים ביחד, כי לרדת זה יותר קשה.

אז [באותה סעודה שעשה ר' שמעון בר יוחאי] ירדה אש והקיפה את הבית, (היה מלא טילים נ"טים כל הבית עלה בלהבות כי היה טילים משמונה בבוקר עד 4 אחה"צ...) אבל זה

לא זה יכול אפילו להביא קטרוג לפעמים ח"ו.

יהי לך שידוך אבל תלמד איתה כל יום שעה, כמו א.פ. הוא יושב לומד עם אשתו כל יום 3 שעות, אז לא 3 שעות כמוהו, אבל לפחות שעה, ואז אחרי שתלמד איתה, שהיא תישן תוכל לנסוע אפילו לירח.

אחרי קריאת התורה עם חתן הבר מצווה נכאי

אז עכשיו קוראים את הזוהר של הבר מצווה, כל בר מצווה צריך לקרוא את הזוהר הזה, כי לפני הבר מצווה הילד הוא רק כמו חיה כזאת, אין לו נשמה, אם הוא ילד טוב אז הוא כבש, אם לא אז הוא נחש, אנחנו מבקשים ממך שלא תהיה כמו נחש, אז רק כבר מצווה הוא מקבל את הנשמה, ואז היא מלמדת אותו את כל הסודות, את הזוהר, כי הסיפור הזה זה לפני שהיה זוהר, אז היה בר מצווה של ר' אלעזר [בן רשב"ן], אז היה סעודה אצל ר' שמעון, והוא שם טפטים מזהב על הקירות, והגיעו כל התנאים, הזמינו את כל התנאים, הגיעו לשובב בנים 30 תנאים אז ישבו בהאי גיסא, ור' שמעון ור' אלעזר בנו בהאי גיסא,

היה אש מיוחדת, כמו הסנה, שהאש בוערת והסנה איננו אוכל, אז הכל היה עשן ואש, אז בא ר' יוסי בן ר' שמעון בן לקוניא כי פעם היו עושים את השידוך כבר כבר המצוה, אחרי זה היו מתחתנים בגיל 15-16, אבל את השידוך היו עושים כבר כבר מצוה. אז אמרו לו תראה כל הבית עשן ואש.

ואז ירד כתר מאש עם 4 כנפיים של נשר מאש ירד על הראש של ר' אלעזר, כי אז (- בבר מצווה) יורדת הנשמה עם אש, לכן אסור לדבר 3 ימים, עכשיו זה שבת, ראשון שני עד 8 בערב, עד אחרי מעריב, השקיעה היא ב 16:40 אסור לדבר בכלל רק אם צריך מותר להגיד 3 מילים, אם אתה רעב אז אפשר להגיד: רוצה לאכול, או רוצה חליפה, רוצה קאפלוש, רוצה קאפטין, אבל לא יותר מ 3 מילים, ואז הנשמה מלמדת את כל הסודות.

קידושא רבה

אז אליעזר עשה המון בעיות, הוא היה נגד השידוך, כמו זה [- החבר פרלמנט בטורקיה] שדיבר נגד ישראל וקיבל התקף לב באמצע, כי הוא דיבר נגד השידוך, למה הוא היה

נגד השידוך? אחד ההסברים זה "ו'כדה ע'ל ש'כמה", אליעזר ראה את עשיו [יוצא מרבקה] אז הוא התנגד לשידוך, אני גם הייתי נגד השידוך, כי אני גלגול של אליעזר, אז התקשרתי לרב מורגנשטיין הוא גם הסכים איתי לא לעשות את השידוך הזה, אז התקשרנו לר' נפתלי מרופשיץ הוא גם התנגד, אז ר' נפתלי רופשיצר אמר תשאלו את הנכד שלי, ר' מאיר מדז"יקוב, אז ה'אמרי נועם', (יש לכם אמרי נועם? אז תלכו לקנות עכשיו, אפשר לקנות אצל נחמן דן במאה שערים, זה פתוח עכשיו כל אחד ילך יקנה את הספר אמרי נועם). אז שאלו אותו, הוא אמר 'מחריש' מה זה מחריש?

כי כתוב בליקוטי מוהר"ן, (אתם יש לכם ליקוטי מוהר"ן, אתם שוכו בנינים נגד? אה, יש לכם...) אז תורה מו' חלק שני "שמע ה' קולי אקרא" זה ר"ת קושיא, אז אליעזר התחיל לצעוק כי היה לו קושיא [על אברהם] "וכדה על שכמה" זה עשיו, אז הוא אמר אם אני רואה, אז גם אברהם רואה את עשיו, אברהם רואה יותר ממני, הצדיק רואה מסוף העולם ועד סופו, אז ה'אמרי נועם' אמר 'מחריש' כמה זה מחריש בגימטריה ר' ש' זה 500 מ' י' זה 50 כמה זה [יחד] 550 (2700 ? 900 ? טוב נעגל לאלף...), אז זה 558 זה גימטריה של יעקב עשיו, [ואז ראה

שאלו את הרב על זה שהיכל הברכה כותב שעשיו היה יכול להיות פי אלף מיעקב, אז הרב אמר כן, כי הקליפה היא פי אלף, היא תמיד פי אלף, היכל הברכה כותב שאם עשיו היה מתבטל ליעקב הוא היה נהיה פי אלף, כי הוא היה יותר, הוא היה אדמוני כזה, אם הוא היה מתבטל הוא היה זוכה לדרגת יחידה.

שיעקב יצא מברקה, וזה שיצא גם עשיו מברקה אין זה חיסרון בברקה], כי עשיו זה רק הקליפה, העיקר זה יעקב, כי כל אחד בא עם הקליפה שלו, אז אמרו שזה בסדר, אפשר לעשות את השידוך, וגם הרב מורגנשטיין היה נגדי הוא הסכים איתם, אז גמרו את השידוך, מזל טוב, מזל טוב, מזל טוב.

תפילות

תפילה לעזרא הסופר

נכתבה לכבוד החלוצא י"א מכתב התשפ"ד
 רבוננו של עולם כל יכול אשר לא
 יבצר ממך מזימה יומו של שחרור הרב
 הסופר, יתקיים בננו הפסוק של
 ירושלים "עד 74 יצא 101 פננה 78
 צדקה 199 וישועתה 797 כלפיד 144
 יבער" 282 = 1675. ועל ידי זה נזכה
 להתפלל יומם 96 ולילה 81 = 177,
 ולהפגם עם גופינו לגן עדן = 177, ועל
 ידי זה יהיה פינו 146 מלא 71 שירה
 513 פים 70 ולשוננו 448 רנה 255
 בהמון 121 גליו" 49 = 1675. ועל
 ידי זה נזכה ל- "שירה 515 תרשה 317
 שבתו 316 גאולים 90 לשמך 390
 הגדול" 48 = 1676. ועל ידי זה תזכו
 מהרה 250 לראות 637 בבגן
 114 אריאל = 1676.

יום שחרור הרב

נכתבה לכבוד יום השחרור התשפ"ד

רבוננו של עולם כל יכול אשר לא יבצר
 ממך מזימה יומו של שחרור הרב
 מהפלא י"א מכתב תשפ"ב יהיה יום זה
 יום של ישועות לכל עם ישראל ולכל
 העולם פולו בזכות 13 מדות של
 רחמים + ובזכות שרה 505 רבקה
 305 רחל 238 לאה 36 אברהם 248
 יצחק 208 יעקב 182 = 1737 ועל ידי
 זה יתקיים בננו הברכה "ולנפתלי אמר
 נפתלי אילה 46 שלוחה 349 הנותן
 511 אברי 251 שפר" 580 = 1737.

אני יזכר

שיעורים נוראים בביאור תוכחת יוסף הצדיק באומרו:
אני יוסף, העוד אבי חי

א

בבוקר, הוא היה ער כל הלילה, אז זה נהייה קל וחומר.

כל אחד יש לו קל וחומר, לכל אחד יש קל וחומר, קל וחומר, זה הוא לא יכול לעשות, פה הוא לא הלך לשדה, פה יכול להתבודד, סלח נא על קל וחומר.

זה הכל סליחות, הפיטים, המזמורי שבת, המזמורים, [שאומרים ב]מוצאי שבת, הכל זה סליחות ותפילות, אז לפחות [צריך לומר אותם] עם ניגונים. כמו שקראנו שצריכים להלביש את התפילות בניגונים, אז בשבת מלבישים את התפילה בניגונים.

זה כל הזמירות, יושבים עם הילדים, ושרים זמירות, ואבא צריך לדעת מה שהוא אומר, הילד שר, הוא מרגיש חויה, מרגיש נעים בזמירות.

האבא צריך להוריד דמעות, איזה קל וחומר, אני יודע כמה עברות אני עושה, [וכשצריך לעשות משעה של מצוה, אני] לא מסוגל, רק נהייה משהו מעניין, אני כבר קם קופץ, רץ זריז.

מתוך שיעור שנמסר ביארצייט רביה"ק תשנ"ו

אדם [בכל] מוצאי שבת אומר סליחות, 'סלח נא על קל וחומר', 'המבדיל בין קודש לחול חטאתנו הוא ימחול', הכל זה סליחות, כל הפיטים זה סליחות, כל המזמורים זה סליחות, איך אדם לא אומר מזמורים? הוא צריך כל פעם לבקש סליחה, אז כתוב לו סליחה בתוך המזמורים, בתוך המבדיל חטאתנו הוא ימחול, סלח נא על קל וחומר.

מה זה [סלח נא על] קל וחומר, אדם אומרים לו לקום בבוקר, הוא קם בתשע, הוא לא יכול לקום לפני תשע, לא יכול, מה, תרביץ לו, תשפוך עליו מים, הוא לא... ישים עוד שמיכה, ותפיל אותו על הריצפה, הוא יקום חזרה יכנס למיטה, הוא לא יכול לקום לפני 9, תגיד לו יש פתאום טיול, פתאום משהו, פתאום איזה... אה, הוא כבר קם ב5, בבוקר ב6, בבוקר ב4

חטואתנו הוא ימחול? אין לי חטאים, מה אני צריך לבכות לי? [וכי] יש חטאים להתחרט? ! מה יש לי להתחרט? [הכל קורה] כי אנחנו עוד לא מתחרטים. הרב'ה אומר [-] הכי רשע יתחרט אם אנחנו נתחרט, [וכי] אדם יודע שצריך להתחרט?

מה זה 'המבדיל... חטאתנו הוא ימחול', שבמוצאי שבת מוחלים על כל העברות.

מה זה מלווה מלכה? מה זה עצם של תחיית המתים? [שבמלווה מלכה] זוכים אז לתחיית המתים.

דברים נוראים!

ואז מבקשים, ואז מבקשים, אז העת רצון הכי גדולה, במלווה מלכה.

[ולכן] אז באים, אומרים: רבוננו של עולם סלח נא על קל וחומר, סלח נא על קל וחומר, שכשמגיעים לקדושה אין לי שום כוח, אין לי זמן, ואין לי מוח, ואין לי כוח, ותעזוב אותי, זה לא בשבילי, אבל רק מגיע איזה דבר גשמי קטנצ'יק, ומזנקים מהמיטה, ערים כל הלילה, אין שום בעיות.

אז כאן ויגש, פה נמצא המדרש הזה¹⁷, זה מובא בעוד עשרות

סלח נא על קל וחומר, אדם צריך לדעת מה זה קל וחומר, מה זה קל וחומר, אומר על ריש לקיש.

זה כולם אומרים את זה בשיבות הליטאות, מביאים את המדרש הזה, מדרש רבה על בראשית, כל זה שיחות של שעות על שעות, היינו רועדים! רועדים ככה! רועדים ממש! ממש רועדים מהשמוס'ים האלה¹⁶, מה זה קל וחומר, מה זה קל וחומר, פה לא אומרים תוכחות, אבל לא יודעים כלום, על זה אמרו לנו דרשות בשיבות, ר' אליהו לופיאן [כשדיבר] היה כל הקירות רועדים.

מי שזכה לשמוע את ר' אליהו לופיאן, [זוכר אין] כל הקירות [רעדו כשדיבר], לא היה כזה משפיע בשום ישיבה, אמרו שזה היה השארית של המשגיחים מהדורות הקודמים, קירות רועדים! עמדתי כמעט מרחק קילומטר, שמעתי כמעט ברור כל מילה שלו, ככה הוא שאג, ככה היה שואג כשהיה מגיע למדרש הזה, קל וחומר, מה זה סלח נא על קל וחומר.

אומרים: 'המבדיל [בין קודש לחול חטאתנו הוא ימחול]', מה? מה?

מראי מקומות והערות

16 [שמוס', ראשי תיבות, שיחות מוסר]
17 מדרש רבה בראשית פרשה צג פסקה י

מכרנו את יוסף, הכל בסדר, הכל כשר, יוסף היה לו דין רודף, ה'אור החיים' מסביר שהוא אמר ש[האחים] אוכלים אבר מן החי, ועושים אבר מן החי, בן נח [שאכל אבר מן החי] חייב מיתה, הוא מאשים אותם בדברים שחייבים מיתה עליהם, הוא יביא עד אחד הוא יגיד אני ראיתי [אותם] אוכלים אבר מן החי, הוא יביא שופט וישפטו אותם למיתה.

יום אחד יתפוש אותם בשדה, יביא כמה בריונים, יגיד אני מעיד שראובן אכל אבר מן החי, שמעון אכל אבר מן החי, לוי אכל, מספיק, תוך שנייה הורגים אותו, זה מצוות בן נח, אין בעיה, מביא כמה בריונים חזקים, יתפוס את האחים, את כל העשרה אחים, חוץ מבנימין יש פה עשרה אחים, יתפוש אותם בשדה, יתקיף אותם באמצע, יגיד ראובן אכל אבר מן החי, שמעון אכל אבר מן החי, לוי אכל אבר מן החי, חייבים מיתה, אז יום אחד הם הבינו [שיוסף יכול להרוגם, לכן לא היה צער מהמכירה].

מקומות, "יוסף היה קטנם של שבטים היה נולא היו יכולים לעמוד בתוכחתו".

"אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה, בלעם לא יכול לעמוד בתוכחה של אתונו, האתון באה והוכיחה את בלעם, הוא אמר: אני הייתי הורג אותך עכשיו, אין לי חרב, [על שהאתון אמרה] הסכן היסכנתי.

"[וכן] יוסף היה קטנם של שבטים", מה הוא אמר לאחים? אני יוסף! אני יוסף?! - פרחח נשמתן! פרחח נשמתן! בא מלאך והחזירן. התוכחה של הצדיק, יוסף [שאומר:], 'אני יוסף', "ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו, לכשיבוא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא [שנאמר: אוכיחך ואערכה] לעיניך (תהלים 1) על אחת כמה וכמה" מה היה פה התוכחה [של יוסף, עד שהאחים לא יכלו לענות]? איזה תוכחה הייתה כאן [כשאמר:] אני יוסף? איזה תוכחה הייתה כאן?

אלא האחים טענו שהכל בסדר,

מראי מקומות והערות

לענות אותו כי נבהלו מפניו לכשיבא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא שנאמר (תהלים 1) אוכיחך ואערכה לעיניך על אחת כמה וכמה:

לנו מיום התוכחה, בלעם חכם של העובדי כוכבים לא יכול לעמוד בתוכחתה של אתונו, ה"ד (במודר כב) ההסכן הסכנתי לעשות לך כה ויאמר לא. יוסף קטנן של שבטים היה ולא היו יכולים לעמוד בתוכחתו ה"ד ולא יכלו אחיו

צריכים להרוג אותו, עשו לפנים משורת הדין מכרו אותו לעבד.

טוב, יוסף החליט הוא עושה להם את כל ההצגה הזאת, פשוט הוא חוזר על כל ההצגה, כדי שאדם יבין את הטעות שלו, אז צריכים לחזור לו על כל ההצגה שלו, כל ההצגה! לחזור לו, לשחזר לו את כל הסיפור, לשחזר לו את [ה]כל בדיוק, איך שהוא עמד באותו מצב, להעמיד אותו באותו מקום באותו חטא, באותו נסיון בדיוק, לעשות אותה הצגה בדיוק, ואחרי שנעשה לו את אותה הצגה הוא יתפוס מה שקרה איתו.

ככה, [–] אם יוסף לא יעשה להם כזו הצגה, הוא לא הוא לא תופס מה שקרה איתו, הוא יכול לחשוב אני

יוסף סיפר לאבא [שהם אוכלים] אבר מן החי, והם המשיכו לאכול את זה, היה לזה היתרים, כל מיני היתרים, אבל הוא החליט שזה אסור [על פי הלכה], הם החליטו שזה מותר, וגם הם עשו על פי התורה, בקצור הוא יבוא לשיטתו, ויתפוס אותם יום אחד, כל אחד יתפוש אותו שני בריונים, [ויוסף] יגיד אני אומר עדות, וישר הורגים אותם, לפי זה הם הצדיקו את כל את כל המכירה, כך מסביר האור החיים הקדוש. יש עוד שיטות איך הם הצדיקו את המכירה.

הכל הם בנו על פי הלכה, הכל היה בנוי על פי הלכה, הם רק הלכו על פי הלכה.

אז ממילא הוא רודף, אז אמרו בכלל

רשות, אני ראיתי שתה טיפת מים על פי הלכה, מותר להרוג אותו, גמרנו, בלי שהוא רוצח יהודים, והכל ישר ישר, מותר להרוג אותו, בן נוח נהרג על פחות משווה פרוטה.

אבל אני צריך להגיד עדות, ואז השני מותר לו להרוג אותו, צריך להיות עד, לחוד ושופט לחוד, ואז כבר מותר להרוג, לכל אחד, גם לשופט מותר להרוג, וגם לעד מותר להרוג, השופט אומר הוא חייב מיתה, וזהו.

אז זה אומר המדרש, שזה היה החילוק בין עשו [ודוד], אז אמר ר' אבא בר כהנא: ¹⁸ כיון שראה שמואל לדוד, [וראה ש]דוד אדמוני, [נתיירא ואמר אף זה שופך דמים כעשו].

כתוב פעמיים אדמוני בתורה, אדמוני אחד אצל דוד, ואדמוני אחד כתוב אצל עשו, אין יותר אדמוני בתורה, בכל התנ"ך כולו תחפשו אדמוני לא תמצאו, יש שני אדמוני, דוד ועשו, היו אותו שורש. שני אדמוני.

"ראה שמואל את דוד אדמוני, אמר:

הצודק, יוסף רודף, הוא אומר [שנכשלנו באכילת] אבר מן החי, כתוב ברמב"ם הלכות בן נח, אבר מן החי חייב מיתה, מספיק עד אחד, עד אחד בא ומעיד.

כתוב שכל החטא של עשו שהוא לא הביא עד אחד, עשו רצה להרוג את נמרוד, אז אתה צריך להביא עד אחד כדי להרוג את נמרוד, לא אתם להרוג אותו, אם הוא היה מביא עד אחד להרוג את נמרוד, היה הכל בסדר, הכל היה כשר, אז אומר המדרש בתולדות, שכל החטא של עשו היה [שלא הביא עד].

[עשו] הוא יכל הרוג אנשים כמה שהוא רצה, [ולכולם יגיע המיתה על פי דין], הוא הרג שודדים רוצחים, הוא הרג את החברה שלו, כולם היו רוצחים, שודדים, [ואם כן לא חטא בכך שום חטא לכאורה, שהרי באמת הגיע להם מיתה].

בן נח לוקח פחות משווה פרוטה חייב מיתה, הוא לוקח איזה דף, איזה משהו, הוא שותה טיפת מים בלי רשות, מותר להרוג אותו, אתה רואה ערבי שותה טיפת מים בלי

מראי מקומות והערות

נתיירא ואמר אף זה שופך דמים כעשו אמר לו הקב"ה עם יפה עינים עשו מדעת עצמו הוא הורג אבל זה מדעת סנהדרין הוא הורג

¹⁸ מדרש רבה בראשית פרשה סג פסקה ח אדמוני אמר רבי אבא בר כהנא כאלו שופך דמים וכיון שראה שמואל את דוד אדמוני דכתיב (שמואל א יז) וישלח ויביאהו והוא אדמוני

זה עשו, עשו שני.

אז שמואל רואה את דוד, הוא רואה עשו, זה אדמוני, זה אותו עשו, גלגול של עשו, ואמר זה שופך דמים כעשו, זה ישפוך דמים כמו עשו, דוד המלך הלך לקרב, יצא למלחמה, "מְלַמֵּד יְדֵי לְמַלְחָמָה" וְנִחַתְתָּהּ קִשְׁתְּ נְחוּשָׁה זְרוּעֹתַי" (תהלים יח, לה).

אמר לו הקב"ה [לשמואל]: טעות, [דוד הוא] עם יפה עיניים, מי זה יפה עיניים? זה סנהדרין! הוא לא יעשה שום צעד בלי הסנהדרין! ואפילו כבש את סוריה, הוא כבש את זה בעצת הסנהדרין²¹, הוא שאל את

כמו שאליעזר [עבד אברהם] ראה על רבקה, וכדה על ש'כמה [ראשי תיבות עש"ו], כתוב שהוא ראה את עשו יצא ממנה, [אמר בליבו:] רבוננו של עולם, זה תהייה כלה יצחק? [נ]הוא עמד בנסיון, אז יצא מארור לברוך¹⁹, שאליעזר רצה שאברהם יקח את בתו לאישה ליצחק, ואברהם אמר שיקח רק מבית אביו, הוא אמר, אפילו ככה [שאני רואה שיצא עשו מרבקה], אברהם אמר, אני עושה²⁰. אבל הוא ראה את עשו!

מראי מקומות והערות

(תהלים ס, ב). וְהָרִי כְּבַר נֹאמֵר, "כִּי שִׁשֶׁת חֳדָשִׁים יֵשֵׁב שָׁם יוֹאֵב וְכָל יִשְׂרָאֵל עַד הַכְּרִית פֶּלַח זָכָר בְּאֲדוֹם" (מלכים א' יא, טו). וְאֶחָרֵי כֵן חֹזֵר וְאוֹמֵר: "וַיֵּשֶׁב יוֹאֵב וַיָּה אֶת אֲדוֹם בְּגֵיא מְלַח". זֶה שְׁאֵמֵר הַכְּתוּב: "קְרוּב מִצְדִּיקֵי מִי יָרִיב אֶתִּי וְעֲמָדָה יַחַד מִי בַעַל מִשְׁפָּטֵי יִגְשׁ אֵלַי" (ישעיה ג, ח). נִתְּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שְׂיִזְכּוּ בָּהּ לְכָל הָאֲמוֹת.

אֶת מוֹצֵא, שְׂוֹאֵב הָיָה רֹאשׁ סְנֵהֲדְרִין, שְׁנֹאמֵר: "אֵלֶּה שְׁמוֹת הַגְּבֵרִים אֲשֶׁר לָדוֹד יֵשֵׁב בְּפִשְׁתְּ תַחֲפֹמְנִי" (שמואל ב' כג, ח), זֶה יוֹאֵב. **דָּוִד חָכֵם מִכָּל הָאֲנָשִׁים** (שם ד, ט). **וְלֹא הָיָה עוֹשֵׂי דְבָר אֶלָּא עַל פִּי סְנֵהֲדְרִין,** שְׁנֹאמֵר: "לְמַנְצֵחַ עַל שׂוֹשֵׁן עֲדוֹת" (תהלים ס, א). שׂוֹשֵׁן, אֵלוֹ סְנֵהֲדְרִין, שְׁנֹאמֵר: "סוּגָה בְּשׂוֹשְׁנִים" (שיר השירים ז, א). עֲדוֹת, עַל שֵׁם הַתּוֹרָה שְׁנֹקְרָאת עֲדוֹת. מִקְּתָם, זֶה דָּוִד, שְׁנֹעֲשֶׂה מִלָּךְ וְקוֹרָא עֲצָמוֹ עֲנִי, תָּם, שֶׁהֵלֶךְ בְּתַמִּימוּת עִם קוֹנּוֹ. לְלַמֵּד, לְלַמְּדוֹ הַדְּבָר. אִימְתִי, "בְּהִצּוֹתוֹ אֶת אָרֶם נְהָרִים".

מֵהוּ, כְּשֶׁהֵלֶךְ יוֹאֵב לְהִלָּחֵם עִם אָרֶם נְהָרִים,

¹⁹ ויקרא רבה ז, ה

"אמר ר' יוסי בן דוסא, אליעזר הוא כנען, ועל ידי ששימש אותו צדיק יצא מכלל ארור ובא לכלל ברוך, הה"ד (בראשית ט): "ויאמר ארור כנען", וכתוב (שם כד): "ויאמר בא ברוך ה'".

²⁰ מדרש רבה בראשית נט

(ט) ויאמר אליו העבד הה"ד (הושע יב) כנען בידו מאזני מרמה לעשוק אהב כנען זה אליעזר בידו מאזני מרמה שהיה יושב ומשקיל את בתו ראויה היא או אינה ראויה לעשוק אהב לעשוק אהובו של עולם זה יצחק אמר אולי לא תאבה ואתן לו את בתי א"ל אתה ארור ובני ברוך ואין ארור מתדבק בברוך:

²¹ מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא, דְּבָרִים פְּרֻשֶׁת דְּבָרִים ג

וַיֹּאמֶר ה' אֵל מוֹשֶׁה, רַב לָכֶם סֵב אֶת הַהָר הַזֶּה, וְאֶת הָעָם צוּ לֵאמֹר אַתֶּם עֹבְרִים בְּגִבּוֹל אַחֵיכֶם בְּנֵי עֶשָׂו. זֶה שְׁאֵמֵר הַכְּתוּב: "לְמַנְצֵחַ עַל שׂוֹשֵׁן עֲדוֹת מִקְּתָם לָדוֹד לְלַמְּדוֹ" (תהלים ס, א). אִימְתִי, "בְּהִצּוֹתוֹ אֶת אָרֶם נְהָרִים וְאֶת אָרֶם צוֹרֵב וַיֵּשֶׁב יוֹאֵב וַיָּה אֶת אֲדוֹם בְּגֵיא מְלַח שְׁנַיִם עֶשְׂרֵי אֲלֶה"

הסנהדרין, רק הסנהדרין.

אמר.

אז באמת אברהם מת, אברהם לא רצה לראות את זה, אברהם מת קודם.

אז כל החילוק בין דוד ועשו, [שכמו שדוד הרג רק חייבים ורשעים, כמו כן] עשו הרג רשעים, את נמרוד הוא לא הרג הוא רצה להרוג את יעקב, את יעקב הוא לא הצליח, אבל ככה [חוץ מזה] הוא הרג רשעים [שבאמת היו חייבים מיתה, ואם כן לא היה בכך לכאורה שום חטא], כמה צדיקים כבר היו באותו דור? ! הוא הרג רשעים, אז היה מותר להרוג אותם.

אבל כל החטא, אומר המדרש, עשו מדעת עצמו הוא הורג, וזה (- דוד) מיתת סנהדרין הוא הורג, ודוד המלך מה שהוא עשה - זה היה על פי הסנהדרין.

אז יוצא שהאחים [מכרו את יוסף כי חששו מפניו], בן נח הוא, פשוט מאוד, אתה רואה ערבי שותה טיפת

[אומנם] גם עשו טעות, כי היה צריך מקודם לכבוש את ירושלים, הוא לא כבש [קודם] את ירושלים, אז לכן פסקו שזה [- ארם נהרים] יהיה כיבוש יחיד, והרבה דינים לא נוהגים שם, אבל הוא לא עשה צעד אחד בלי הסנהדרין.

אמר לו הקב"ה [לשמואל]: עם יפה עיניים, הכל עם יפה עיניים צריך להיות, מה זה יפה עיניים? זה הסנהדרין, ודוד הוא ישפוך דם באמת, אבל כל דבר יהיה ברשות הסנהדרין.

ועשו על דעת עצמו הוא הורג, הורג את נמרוד בדעת עצמו, אמנם הוא שאל את יעקב, וככה, [אבל הוא לא התייעץ אם להרוג או לא, אלא ביקש] רק עצה, הוא שאל אותו איך להרוג אותו, להוריד את הבגד, הוא לא אומר לו (- ליעקב): בוא תגיד עדות, אם הוא היה בא להגיד עדות [על נמרוד], היה מותר [להורג], הוא לא

מראי מקומות והערות

וכוּשָׁן וְשַׁעֲתִים לֹא שֶׁעָבַד בְּנוֹ, שֶׁנֶּאֱמָר: "וַיַּעֲבֹדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כּוּשָׁן וְשַׁעֲתִים" וְגו' (שופטים ג, ח). הַם הִרְשִׁיעוּ עֲלֵינוּ שְׁתֵּי רִשְׁעוֹת. **כִּיֵּן שְׁהוּרֵי לְהֵם סִנְהֶדְרִין כֹּהֵ, חֲזוּר עֲלֵיהֶם וְהִרְגָם, שֶׁנֶּאֱמָר:** "בְּהִצּוֹתוֹ אֶת אֲרָם נְהַרְיִם וְאֶת אֲרָם צוֹבָה וַיִּשָּׁב יוֹאָב וַיֵּךְ אֶת אֲדוֹם בְּגֵיאַת מְלַח" (תהלים ס, ב).

יֵצְאוּ לְקִרְאָתוֹ, אָמְרוּ לוֹ: אֶת מִבְּנֵי בְּנֵי שֵׁל יַעֲקֹב וְאֵנוּ מִבְּנֵי בְּנֵי שֵׁל לָבוֹ, וְהִרִי הַתְּנַאי שֶׁלָּהֶם קִיָּם, דָּקָתִיב: "עַד הַגֵּל הַזֶּה" וְגו' (פראשית לא, ב). כִּשְׁשֻׁמֵעַ יוֹאָב כֹּהֵ, חֲזוּר אֶצֶל דָּוִד, אָמַר לוֹ: מַה אֶתָּה אוֹמֵר, הִרִי תְּנַאי שְׁבוּעַת יַעֲקֹב. **מִיָּד, הוֹשִׁיבוּ סִנְהֶדְרִין** "שׁוֹשִׁין עֲדוּת לְלַמֵּד". לְמִדּוּהוּ וְאָמְרוּ לוֹ: בְּאֶמֶת כֹּהֵ הִרִי הַתְּנַאי, אָלֵא שְׁהֵם עֲבָרוּ תְּחִלָּה. בְּלָעַם הִרְשָׁע לֹא כֹה אָמַר, "מִן אֲרָם יִנְחֵנִי בְּלֶקַח מְלֶאךְ מוֹאָב" וְגו' (במדבר כג, ז).

מוטעית איך מראים להם? מה אני אגיד להם שטעיתם בהלכה?! אמרו: יוסף, אתה אמרת אוכלים אבר מן החי, אז מה אתה רוצה שמכרנוך.

[אם לא יעשה להם הצגה אלא] עכשיו הוא יבוא, הוא יתגלה להם, 'אני יוסף', ככה סתם, מתי שבאו פעם ראשונה היה מרחם עליהם, [ואומר:] 'אחים! אני יוסף! תעשו תשובה!', איזה תשובה? ועוד נהיית מלך! תראה, שיש עניין - הרבי'ה אומר - שהכל מתהפך לטובה, שאנחנו מכרנו אותך, אתה הרי רצית להרוג אותנו, מכרנו אותך, מכרנו לעבד ונהיית מלך, אין שום מכשול יוצא מתחת ידינו! תראה איך ההשגחה הולכת איתנו! איך השכינה הולכת איתנו! השכינה השתתפה איתנו, ואתה נהיית מלך, והכל יצא בסדר. איזה תשובה צריכים לעשות פה? הכל יצא לטובה, ואתה נהיית מלך על כל העולם, מה, איזה תשובה לעשות פה? הכל הצליח, אתה רדפת אותנו, הגיע לך מיתה, עוד ריחמנו עליך, עשינו לפנינו משורת הדין, ועוד נהיית מלך בסוף! הכל נפלא! איזה תשובה!.

אם [יוסף] היה מתגלה אליהם ברגע הראשון, לעולם האחים לא היו עושים תשובה! ואז לא היה יכול

מים בלי רשות, אתה יכול לקחת, להגיד אני ראיתי, לקרוא לשני, ולהוריד לו את הראש, וזהו, ואת הראש להשאיר אני יודע, פיקדון, ערבון...

אז האחים פחדו מיוסף, בכל שנייה, פה הוא אומר [עליהם שהם] אוכלים אבר מן החי, כל מיני דברים הוא אומר עליהם, מי יודע עוד מה שהוא אמר עליהם, ויש עוד כל מיני מדרשים [מה יוסף אמר עליהם], אז פחדו שהדברים האלה, יום אחד הוא יכעס עליהם, הוא יחליט שצריכים להיפטר מהם, אז הוא יביא כמה בריונים, והוא יגיד אני אומר עדות, ויהרגו אותם. אז זה אומר ה'אור החיים'.

אז ממילא על פי השיטה הזאת, [מה שמכרו את יוסף] זה פשוט היה כשר גלאט, עם הכשר של הברד"ץ, הכל בלי שום שאלות, הם היו עשרה, הם היו בד"ץ, לא היה פה שום שאלה, פסקו מיתה ליוסף בלי שום שאלה.

עכשיו יוסף רוצה שהאחים יעשו תשובה, איך יעשו תשובה? אם אנשים עשו הכל על פי הלכה, ואתה אמרת [שאנו] אוכלים אבר מן החי [ומכרנו אותך כדי להציל את עצמנו], והכל זה על פי הלכה, איך עושים פה? איך מראים לאחים שההלכה שלהם מוטעית? שההלכה שלהם

אומרים: לא יודעים, מה, אולי אחד המשמשים גנב. [מנשה] אומר: תשמעו, אני חייב לעשות לכם חיפוש.

[האחים אומרים לו:] אדוני, תישמע, אתה לא תימצא שום דבר, אנחנו מבטיחים לך, אין, זה לא שייך אצלנו דבר כזה, ואם חס ושלום תמצא משהו, זה שימצא הגביע בידו ימות, אנחנו פוסקים, אנחנו פה בית דין, עשרה אנשים, אנחנו פוסקים לך, עם בנימין הם היו אפילו 11, אנחנו פוסקים לך שזה שימצא הגביע בידו הוא חייב מיתה! זה אנחנו פוסקים, אנחנו הסנהדרין, הם היו הסנהדרין, [הגנב] חייב מיתה - הם אומרים לו - ואנחנו כולנו עבדים, אם זה נכון, ימצא הגביע, אז אנחנו כולנו חייבים להיות עבדים שלכם, כי אנחנו שותפים של גנב, חברים של גנב, אז אנחנו שותפים בגנבה, אז לא יכול שאחד מהחבורה יגנוב והשני לא ידע את זה, אז אנחנו פוסקים פה, אשר ימצא הגביע בידו ומת, ואנחנו כולנו עבדים לאדוני, פסק הלכה, סנהדרין, שלחן ערוך של הימים ההם, בלי שום הרהור! בלי שום שאלות!.

השליח אומר: רבותי, אני לא כזה אכזרי, אני אדם טוב, אני אדם

לצאת עם ישראל מהשבטים האלה, היה נגזר עליה על כל 70 נפש, על כל הצאצאים, ואי אפשר להוציא את עם ישראל מהם, בשביל להוציא מהם את עם ישראל הם חייבים לעשות תשובה!.

איך עושים תשובה? אז יוסף החליט לעשות להם הצגה, אותה הצגה שהם עשו לו הוא יעשה להם בחזרה, טוב, הוא עושה להם, אומרים אתם אכלתם אבר מן החי, אתם אמרתם שאני חייב מיתה, אני יעשה לכם אותה הצגה בדיוק, בדיוק אותה הצגה, והוא עושה להם הצגה, סיפור על גניבה.

גנבו לי גביע הוא אומר, ומיד שולח את מנשה לרדוף אחריהם, הם אומרים בעצמם, בפה שלהם, מהפה לשמים, אומרים למנשה, לשליח הזה, לפרש הזה: אין דבר כזה [שנגנוב את הגביע של יוסף], אנחנו לא גנבים, אנחנו לא חבורה של גנבים, אנחנו צדיקים, אנחנו מחזירים את הכסף שנפל בטעות, את משנה הכסף החזרנו לכם, אצלנו לא שייך לגעת בפחות משווה פרוטה של השני, אנחנו אנשים מחלקי צדקות, רק עוזרים לשני, מה שייך אצלנו דבר כזה.

[ומנשה] אומר: אבל נעלם גביע, אתם הייתם בסעודה, [והאחים]

לא רוצה שום דבר רק את הילד הזה, רק את הגנב, רק משפט אמת, ולפנים משורת הדין, עם מידת הרחמים.

טוב, הנה, קרה מה שקרה, [ומצאו את הגביע באמתחת בנימין, אמרו האחים לשליח:]: מה נאמר לאדוני, מה נצטדק, איך זה יתכן, התחילו לתת לבנימין מכות על הכתף, גנב בן גנבה, אימא שלך (- רחל אמנו) גנבה, גנבה את הטרפים, עכשיו אתה גנב, אחיך [יוסף] גנב, כולכם משפחה של גנבים, אחיך עשה לנו צרות, אתה עושה לנו צרות, משפחה שעושים צרות, רק אימא שלך עשתה צרות לאבא, גנבה לו את הטרפים לאבא [שלה לבן], לבן רדף אחריו, כמעט הרג אותו, אתם גנבים בני גנבים,

רחמן, אנחנו לא כמו היהודים, אכזרים כאלה, אנחנו המצריים - אנשים טובים, הכל עושים לפנים משורת הדין, עם מידת הרחמנות, אנחנו רק ניקח את הילד הזה לעבד, אני יעשה עכשיו חיפוש, אם אני עכשיו ימצא את הגביע, אני רק לוקח אותו לעבד, אני לא הורג אנשים, אני לא רוצה, לא כמו היהודים, רוצחים, הוא גרמני טוב, גרמני טוב... אנחנו רק לוקחים לעבד את הגנב, לא הולכים לפי משפטי התורה, וגונב איש ומכרו מות יומת, וזה מות יומת, וזה מות יומת, תורה כזאת... אצלנו הכל עדינות, חוקים עדינים, חוקים נסבלים, לפנים משורת הדין, רק הנער יהיה עבד, ואתם עלו לשלום אל אביכם, כולכם תלכו לשלום, אני

בערב ראש חודש אלול מישהו אומר הלכה שהוא פסק לפני 50 שנה, נתן הוראה למישהו, הוא פחד שההוראה לא הייתה נכונה, אז הוא קרא לאיזה ראש ישיבה אחד, עשה איתו ברור של כמה שעות, כמה שעות דברו!

איך אדם חושב כל רגע, אולי עשה איזה פגם פעם, נזכר בדבר שלפני 50, כמה בן אדם צריך לחפש בעברות שלו, סיפור לפני 22 שנה, רואים שעשינו פה איזה עברה חמורה, זה הכל בהשגחה.

[האחים אומרים:] " מה נאמר לאדני, [מה נדבר] ומה נצטדק, האלהים מצא את עון עבדיך" (בראשית מד, טז), עשינו איזה עון, לא יודעים איזה עון, הם יודעים שהם מכרו את יוסף! הם יודעים! אבל זה היה לפי ההלכה, זה היה לפי ההלכה, הם עשו את זה לפי ההלכה, יוסף רודף, והם אוכלים [לפי שיטתו] אבר מן החי, הוא יהיה עד, ויקח מישהו, יהיה דין, והורגים את כולם, הוא יתפוס אותם בשדה [ויהרגו אותם].

הם עושים הכל על פי ההלכה, הם לא חושבים שיש פגם במכירה של יוסף, רק הם הבינו שהם עשו איזה עון חמור, זה לא סתם, הם הסתפקו פה [מהו אותו עון], עכשיו יחזרו לאבא [בלי בנימין] והוא ימות להם,

בנימין הגנב הראשי, תראה מה אתה עושה לנו צרות.

אבל הם כולם בצרה, עכשיו יבואו לאבא בלי בנימין, אבא ימות! אבא ימות! אבא ימות! מה עושים עכשיו? מה, מי צריך את בנימין, [אבל הם נלחמים בשבילו כדי שיעקב לא ימות מצער אם לא יחזור].

כי אחיך [יוסף] תמיד היה עושה לנו... מדבר לשון הרע, ומאשים אותנו באשמות שווא, כי מה שאכלנו זה היה מותר, רק לפי שיטתו זה היה בעיות, אנחנו אכלנו הכשר כזה, הוא אכל הכשר כזה, כמעט שהוא הרג אותנו בשביל זה, ועכשיו אתה עושה לנו בעיות, ואימא שלך עשתה בעיות,

והם אומרים לשליח, מה נאמר לאדוני, מה נצטדק, אלוקים מצא את עון עבדיך, כנראה עשינו איזה עון גדול, לא יודעים איזה עון הם עשו, הם לא יודעים, הם מסתכלים, חוקרים.

הרב שך אמר שכל [הזמן] הוא רק חושב אם הוא עשה פעם איזה עברה בחיים שלו, הוא כבר 96, עכשיו נכנס 97, והוא כל הזמן עושה תשובה, ואולי הוא עשה איזה עברה, איזה פגם, סיפרו את זה בכל הישיבות בבני ברק בחודש אלול.

מה שאני אומר לכם, אתם מחפשים אח, איזה אח אתם מחפשים, אתם מרגלים, אתם מחפשים לכם תירוצים. את האח הקטן אני רוצה שתביאו לי, "תִּבְחַנְנוּ חַי פְּרָעָה אִם תִּצְאוּ מִזֶּה פִּי אִם בְּבֹא אֲחִיכֶם הַקָּטָן הַזֶּה" (בראשית מב, טו).

ואחר כך, שהם חוזרים [למצרים] פעם שניה, הם יורדים, אז הם באים פעם שניה [לפני יוסף], "וַיִּשְׂאֵל לָהֶם [לְשִׁלּוֹם, וַיֹּאמֶר הַשְּׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזֶּקֶן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם, הַעוֹדְנֵנוּ חַי]" (בראשית מג, כז).

כתוב [לפני כן]: "וַיְבִיא יוֹסֵף הַבֵּיתָה וַיְבִיאֵה לּוֹ אֶת הַמִּנְחָה אֲשֶׁר בְּיָדָם הַבֵּיתָה וַיִּשְׁתַּחֲוּ לּוֹ אַרְצָה" (בראשית מג, כו), הם הביאו לו את המנחה, והביאו לו את זמרת הארץ, הביאו לו את הכסף משנה, "וַיִּשְׂאֵל לָהֶם לְשִׁלּוֹם, וַיֹּאמֶר הַשְּׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזֶּקֶן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם, הַעוֹדְנֵנוּ חַי?" (בראשית מג, כז) מה שלום אבא שלכם?

[ענו לו האחים:] "וַיֹּאמְרוּ שְׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאֲבִינֵנוּ, עוֹדְנֵנוּ חַי, וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ" (בראשית מג, כח), אבא חי, הכל בסדר, עזבנו אותו חי, רק נפשו קשורה בנפשו.

"וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת בְּנֵימִין אָחִיו בֶּן אָמוּ וַיֹּאמֶר הֲזֶה אֲחִיכֶם הַקָּטָן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם אֵלַי וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִחַנְדָּה בְּנֵי" (בראשית מג, כט).

חס ושלום, אז מה עושים פה, איך הם מסתדרים פה עכשיו. כשאחים הגיעו בפעם השניה [למצרים], יוסף שואל אותם, מה שלום אבא? עכשיו אנחנו בפרשת מקץ, כשהם יורדים פעם שניה ספרו לו שיש להם אבא,

"וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם, וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם: מְרַגְלִים אַתֶּם, [לְרֹאוֹת אֶת עַרְוַת] הָאָרֶץ בְּאֶתְכֶם. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו: לֹא אֲדֹנָי, וַעֲבָדֶיךָ בָּאוּ לְשִׁבֹר אֶכֶל" (בראשית מב, ט-ז). אנחנו לא מרגלים, [יוסף] אומר להם: מה הסתובבתם בכל מצרים, נכנסתם דרך עשר שערים, היו עשרה.

אמרו לו: לא, אנחנו מחפשים איזה אח אחד שנאבד לנו, "כָּלֵנוּ בְּנֵי אִישׁ אֶחָד נִחְנוּ, [כְּנִיִּים אֲנַחְנוּ], לֹא הָיוּ עַבְדֶּיךָ מְרַגְלִים. וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם: לֹא, כִּי עַרְוַת הָאָרֶץ בְּאֶתְכֶם לְרֹאוֹת. וַיֹּאמְרוּ: שְׁנַיִם עָשָׂר עַבְדֶּיךָ אַחִים אֲנַחְנוּ, בְּנֵי אִישׁ אֶחָד, בְּאָרֶץ כְּנַעַן, וְהִנֵּה הַקָּטָן אֶת אֲבִינֵנוּ הַיּוֹם, וְהָאֶחָד אֵינָנוּ" (בראשית מב, יא-יג). ואותו אנחנו מחפשים, לכן התפזרנו בכל מצרים, אנחנו לא מרגלים, אנחנו בני איש אחד.

"וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף: הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר, מְרַגְלִים אַתֶּם (בראשית מב, יד), זהו, אתם מרגלים, זה

מזה פרחה נשמתם, ולא מהמילה אני יוסף.

כולם חושבים [שפרחה נשמתם מהגילוי ש]אני יוסף, הוא יוסף, זה יוסף, מה עשינו לו, הנה הוא חי, אנחנו בידיים שלו, [ושעל זה ניחם אותם יוסף:] לא, בסדר, אני יוסף, בסדר, ברוך השם, מצאנו את יוסף שמחה גדולה.

[אבל באמת] כשהוא נתן צעקה: 'העוד אבי חי', פרחה הנשמה שלהם.

מה יש במלה 'העוד אבי חי'? ולמה הוא אומר 'העוד אבי חי'? הלוא הוא כבר שאל אותם, השלום אביכם הזקן אשר אמרתם עודנו חי? ויאמרו שלום לעבדך לאבינו, עודנו חי, אמרו לו פעמים: 'עודנו חי', 'עודנו חי', 'עודנו חי', עונים לו, ומשתחוים, ויקדו וישתחוו, תודה, שלום לאבא.

הוא נותן צעקה: 'אני יוסף, העוד אבי חי'? אז אומר ר' יושע בער מבריסק, אמר אבא של ר' חיים מבריסקער, יש לו ספר מבית הלוי, הוא מסביר את כל העניין שאנחנו מדברים עכשיו, זה הכל בשמו, [שמבאר למה] כשהוא נתן צעקה 'העוד אבי חי' פרחה נשמתם, מיד פרחה נשמתם, מה צריך [לשאל מה

אז כתוב שיוסף שאל מה שלום אבא, מה שלום אביכם הזקן שספרתם לי עליו, הוא עוד חי אבא שלכם? [והאחים עונים:] שלום לעבדך אבינו, עודנו חי, שלום לו, ועודנו חי, ויקדו וישתחוו, פעם שניה, שלום לאבא, עוד פעם משתחוים שהוא מתעניין באבא שלהם, משתחוים, השתחוויה של תודה, אתה מכיר באבא שלנו, שואל בשלומו, כזה איש טוב, איש חסד.

ועכשיו שיוסף מתגלה אליהם, אחרי שהוא כבר שאל אותם מה שלום אביכם הזקן, הועדנו חי? והם השתחוו לו, השתחוו לו, תודה רבה שאתה שואל בשלום אבא.

"ולא יכול יוסף להתאפק לכל הניצבים עליו, ויקרא: הוציאו כל איש מעלי. ולא עמד איש אתו בהתוודע יוסף אל אחיו" (בראשית מה, א), כל המצרים לצאת, [ואז:] "ויתן את קולו בבכי וישמעו מצרים, וישמע בית פרעה, ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף", אני יוסף! העוד אבי חי? אבא חי? "ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו".

אז אומר ר' יהושע בר סולובייצ'יק מבריסק, הוא אומר שהתוכחה היא במלים: "העוד אבי חי", פה זה התוכחה, והמילים "העוד אבי חי"

אִמְתַּחַתִּינוּ הֵשִׁיבֵנו אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ
כְּנָעַן, וְאֵיךְ נִגְנֵב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ כֶּסֶף אוֹ
זָהָב” (בראשית מד, ז-ח), מה? נגנב כסף
וזהב? איך יתכן? “אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ
מֵעֶבְדֶיךָ נָמֵת, וְגַם אֲנַחֲנוּ נִהְיָה
לְאֲדֹנֵי לְעֶבְדִים” (בראשית מד, ט).

[ולכאורה מדוע ביקש רחמים על בנימין],
הרי יהודה מקודם פסק שזה
שימצאו את הגביע בידו צריך
למות, הוא פסק, הוא ראש
הסנהדרין, שזה שמוצאים את
הגביע בידו חייב למות, ואנחנו
כולנו נהיה עבדים, כולנו חבורה
אחת, אנחנו חברים, אנחנו יודעים
אחד מהשני, כל תנועה שהשני
עושה אנחנו יודעים, ומגיע לכולנו
להיות עבדים.

[והשליח של יוסף] הוא אומר להם:
“וַיֹּאמֶר גַּם עֲתָה כְּדַבְּרֵיכֶם כֵּן הוּא
אֲשֶׁר יִמְצָא אֹתוֹ יִהְיֶה לִי עֶבֶד וְאַתֶּם,
תְּהִיּוּ נְקִיִּים” (בראשית מד, י), חס ושלום,
אתם אנשים נקיים, אני לא חושב
שכולם יודעים מהגנבה, להפך,
השליח היה אדם יותר עדין מהם,
הם היו אנשים כאלה, אכזרים
כאלה, מה זה, מה פתאום שכולכם
תהיו עבדים, חס ושלום, אנחנו
אנשים שלא עושים משפט לא נכון,
אנחנו נקיי כפיים, בר לבב, אנחנו
את כולם מזכים, רק ניקח אותו
לעבד.

שלום אביהם], בטח אבא חי, אבא חי,
אמרנו לך, תחבק אותי, תנשק אותי,
ברוך השם, מצאנו אותך, נהייתי
מלך, תראה איזה דברים נפלאים
יצאו מהידיים שלנו, הכל התהפך
לטובה, השכינה הלכה אתנו לאורך
כל הדרך, נהיית מלך, ברוך השם,
יוסף בוא לאבא, נשמח אתך, נרקוד
אתו, נעשה רקוד, למה צריכה
הנשמה לפרוח, 'העוד אבי חי'.

אלא הם הרי פסקו מקודם ככה,
יהודה אמר ליוסף: “וַיִּגַּשׁ אֵלָיו
יְהוּדָה, וַיֹּאמֶר: בִּי אֲדֹנָי, יִדְבַר נָא
עֲבָדְךָ דָּבָר בְּאֲזְנֵי אֲדֹנָי, וְאֵל יַחַר אַפְּךָ
בְּעַבְדְּךָ, כִּי כְמוֹךָ כִּפְרָעָה” (בראשית מד,
יח) אז אומר רש"י, שאני אכנס [להיות
עבד] תחתיו (- תחת בנימין), “וְעֲתָה יֵשֵׁב
נָא עֲבָדְךָ תַּחַת הַנְּעֹר” (בראשית מד, לג)
[אומר רש"י]: “לכל דבר אני מעולה
ממנו, [לגבורה למלחמה ולשמש].”

לגבורה, אני יותר גיבור מבנימין.
למלחמה, אתה רוצה שמישהו ינהל
לך את המלחמות שלך, אז אני יותר
חזק ממנו במלחמות גם כן. לשמש,
גם אני יותר זריז ממנו, אני יכול
יותר לשמש אותך.

אבל הרי יהודה בעצמו אמר מקודם,
פסק הלכה, מקודם הוא אמר,
[כשהשליח של יוסף אמר להם שהם גנבו
את הגביע]: “חֲלִילָה לְעֶבְדֶיךָ מַעֲשׂוֹת
כְּדָבָר הַזֶּה: הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר מָצְאוּנוּ בְּפִי

לא חושד באף אחד שידוע מהגניבה, מה פתאום שאני יחשוד באנשים כשרים, החושד בכשרים לוקה בגופו, מה נחשוד? מה פתאום? אנחנו לא חשדנים כמוכם, כמו היהודים, אנשים עדינים מאוד.

ופתאום יהודה הולך להפוך את כל המשפט [שהוא עצמו פסק], אומר ישב עבדך תחת, "וְעַתָּה יֵשֵׁב נָא עֲבָדְךָ תַּחַת הַנֶּעֱרַר עִבְדְּךָ לְאֲדֹנָי, וְהַנֶּעֱרַר יַעַל עִם אֲחָיו" (בראשית מה, לג), ויהודה מתחיל להפוך את כל המשפט, אומר לא, זה לא משפט נכון, [לקחת את בנימין לעבד על שגנב את הגביע], לא אדוני, אתה לא עושה משפט צדק, אני מוכן לשבת תחתיו לעבד, שחרר אותו.

למה לא משפט צדק? אתה אמרת מגיע לו מות, ואני הולך משנה את הדין [ומרסם] ואומר רק עבד, כולכם נקיים, אני לא חושד באף אחד שידוע מהגניבה. אתה אמרת שחייב [להיות] שכולם כולם ידעו מהגניבה, אני אומר להפך, מה פתאום לחשוד באנשים כשרים כמוכם, אנשים צדיקים כמוכם, כולם צדיקים וישרים, לא כמו שאתם אמרתם שאתם חבורה אחת, וכל אחד יודע מהפה של השני, אני אומר כולכם צדיקים וישרים, ואתם נקיים, אני לא אשלם לאביכם.

[להרוג את בנימין זה] היה הכל הפסק של יהודה, והפסק של השליח, של מנשה, שהוא כאן הנציג של מצרים [שמדבר עם האחים, היה להפך, לטובת בנימין, שבנימין יהיה עבד ולא ימות, ואת כולם ישחרר], ועכשיו פתאום יהודה בא ואומר לו, תשמע, שחרר את הילד הזה (- בנימין), ואני אהיה עבד במקומו, אתה בעצמך אמרת קודם שהוא חייב מיתה, אז נכון אנחנו הולכים לשנות את הדין, [ולא נהרוג אותו כפי שאתה עצמך גזרת, אלא אנו] לוקחים אותו לעבד, אז מה אתה הולך להרוג את כל מצרים.

[שיהודה] שואל את נפתלי כמה שווקים יש פה [במצרים]? שהוא אומר 12 שווקים, [אמר יהודה] כל אחד ייקח אחד, יישארו שלוש, אני אקח את השלוש.

אומר, מצרים זה בירת העולם, [מצרים] שלטה על כל העולם מה? כל העולם יבוא למלחמה עליך [יהודה אומר: לא מפחד מכל העולם, 12 אחים מוכנים להילחם עם כל העולם, מצרים מחסלים בשניה, [ואת] כל העולם [ב]כמה שניות, אין שום בעיה.

הכל אחרי שפסקו הלכה שמגיע לו מוות, והמצרים אנשים עדינים וטובים, לא אכזרים כמו היהודים, רק רוצים עבד, כולכם נקיים, אני

הראשונה] בלי שמעון, באו בלי שמעון, יעקב לא מת.

זה גם כאב לו, וגם הוא בכה, וגם [אמר:] עלי היו כולנה, מה הולך כאן, איזה צרות צרורות באים עלי, מה עשיתי בסך הכל, פה הילד הזה, הילד הזה.

[אבל] אומר יהודה, פה [שלקחת את בנימין], פה זה סוף העולם, פה יהיה חורבן העולם, פה נחריב את מצרים, נחריב את כל העולם, פה הכל יחרב, על יעקב אנחנו לא מותרים, על הצער של אבא, לעשות צער לאבא שלנו, שיהיה מה שיהיה, שאתה צודק, משפט מות, משפט דין, רק עבד, פה לא ילך לך שום דבר, פה נחריב את כל מצרים, נחריב את כל העולם, נלחם עם כל העולם יבוא כל העולם למלחמה, נלחם עם כל העולם, על הצער של אבא אנחנו לא מותרים כחוט השערה, פה זה משפט אחר לגמרי.

תשחרר את הילד הזה, אני יהיה עבד, אתה רוצה עבד - אני יהיה עבד, גמרנו, אני יהיה עבד במקומו, תשחרר אותו, מדינה זרה, אדם גנב משחררים אותו, או הוא עושה שבועה, יותר הוא לא נכנס למדינה, שייגנב במדינות אחרות, מה, רק פה שלא ייגנב יותר, ככה זה החוק בכל העמים היום, כמעט.

ויהודה אומר מה פתאום? והוא הולך להרוג את מצרים. ויוסף רואה שהמצב חמור, והוא נותן בעיטה בכיסא, והכסא מתרסק לרסיסים, ויהודה מתחילה לצאת לו השערה כאן, ובוקעת את כל השריון שלו, ועוד מעט חורבן בכל העולם.

מה הולך כאן? בסך הכל אתה אמרת שמגיע לבנימין מיתה, ואני רק משנה את הדין שהוא יעשה עבד, מה, מה הרעש הזה, מה התחרטתם פתאום על המשפט שלכם.

לא, [יהודה] אומר: לא, נפשו [של יעקב] קשורה בנפשו [של בנימין], והיה כראותו כי אין הנער ומת, אבא ישר ימות, אבא ישר ימות, [יהודה] אומר: מה, זה כבר לא שאלה של איזה ילד שגנב וככה, פשוט אבא ימות, מצרים בסה"כ זה מדינה זרה, מגרשים את הבן אדם וזהו, לא תמיד שופטים אותו.

אז יהודה אומר שאבא פה ימות זה לא משחק, בדיוק את הבן הזה תפסת, תתפוס את ראובן או שמעון, מישוהו אחר, לא הייתי עושה כזה רעש.

הנה שמעון היה בבית הסהר אבל [יעקב] לא מת, הוא נשאר בבית סוהר, באנו [בחזרה לארץ ישראל בפעם

שמעו את זה האחים, 'העוד אבי חי', פרחו נשמתם, ראו את כל הטעות שלהם, שאם הם היו מרחמים על אבא, לא היו מוכרים את יוסף.

השנאה ליוסף, שנאת האחים, הקנאה ביוסף העבירה אותם על דעתם, הם מכרו את אבא, הם הרגו את אבא 22 שנה, אבא כמו מת 22 שנה, [מכרו את יוסף] כי שנאו את יוסף [ולא כי כך היה מותר על פי דין], שהשנאה של יוסף הייתה לפנייהם, הקנאה ביוסף, זה לא הותר בכלל, שכחו שיש אבא בעולם, עכשיו [אצל בנימין] אין קנאה אין שנאה [אתם אומרים צריך לרחם] על אבא, אבא. [אבל אצל יוסף] עשו סנהדרין, לקחו את השכינה, ופסקו מיתה ליוסף, ואין רחמנות על אבא, ואתם אומרים שיש אבא אז מתבטלים כל המשפטים.

[מכרתם את יוסף], בסך הכל זה רק היה חשד, שמא הוא יהרוג אתכם, אולי יום אחד הוא יתעצבן, זה חשש רחוק בסה"כ, [זה] הוא עוד לא עושה אותו בר מיתה, זה לא עושה אותי בר הריגה, הוא לא הוציא מהפה כאלה מילים, [שהוא יהרוג אותם], הוא רק אמר: "אבא, הם אוכלים אבר מן החי, זה לא השיטה שלי", זה שחיטה של

וזה מה שרצה יוסף, את כל ההצגה הזאת עושה יוסף, כשיהודה צועק מה אתה רוצה מאבא שלי, מה אתה הולך להרוג את אבא שלי? אבא שלי ימות! מה אתה עושה לאבא שלי? מה אכפת מילד הזה, מה שהילד הזה עשה, העיקר זה אבא, עכשיו מדברים על אבא, לא על הילד הזה, שחרר את הילד הזה, [אני] רוצה שאבא יחיה, [אם בנימין לא יחזור] אבא ימות על המקום! כראותו כי אין הנער ומת, ישר אבא ימות.

זה שצועק להם יוסף! ככה מסביר ר' יהושע בריסקער. וזה יוסף צועק עליהם, אבא חי?? מה עשיתם לאבא? מה אתם מרחמים על אבא, [וכי] אתם מרחמים על אבא? לכם אכפת מאבא? אתם קשורים באבא? מכרתם אותי, אבא מת 22 שנה! אבא בוכה 22 שנה! השכינה הסתלקה ממנו, רחמנות על אבא! הנגיעות שלכם פעלו כאן, האכזריות שלכם פעלו כאן, בשביל הנגיעה שלכם מכרתם [את יוסף] 22 שנה, אז עכשיו אתם באים לרחם על אבא!! הרי הכל שקר, המכירה שקר, הכל שקר, [שחטאו בעצם המכירה של יוסף, ואפילו היה מגיע לו על פי דין להימכר, היו צריכים להימנע מכך כדי לא לצער את יעקב אביהם].

איזה... זה אסור, לא דברו [להרוג אותם על זה].

תוכחה אחת ארוכה. שנוסעים לרבי'ה וכמה שניות [בציון], ויוצאים עם עיניים בוכיות, עם נהרות של דמעות, כל אחד זוכר מה שהוא עשה מיום היולדו, את כל העברות שלו, את כל החטאים שלו, [וכל מה שנראה לו צודק הוא רואה שזה עיוות הדין].

הרבי'ה היה מקבל מאות אנשים, אם רק היה מקבל 300 אנשים, וכל אחד זה דקה, אז זה כבר 5 שעות, ואם שתי דקות אז זה עשר שעות, הרבי'ה קיבל אפילו [-] פעם, [ואי אפשר אם כן לומר שכל אחד היה אפילו דקה אצל הרבי'ה], אז כל אחד רק ראה את הרבי'ה, רק ראה את הפנים של הרבי'ה, יצאו ממנו נהרות נהרות, עוד דמעות, נכנסו [לרבי'ה] ויצאו, ואת הוידוי כבר עשו בחצות, התחיל לזכור בכל העברות שלו.

אדם בא לצדיק, ליארציט של צדיק, אז הוא נזכר בכל העברות מיום היולדו, בכל החטאים שלו, בכל הריקודים הוא רק בוכה, והוא רק מתגעגע להשם, והוא שוטף את העברות שלו עם נחלים של דמעות, ואז התשובה באמת תקבל, באמת, יהיה שנה טובה, ונזכה לגאולה שלמה, במהרה בימינו, אמן.

אתה מדבר על בר מיתה, אתם התחלתם לדבר על מיתה, ויוסף יבוא ויהרוג אותנו, ויקח בריונים, ויגיד עדות, והוא יהיה איזה שופט, ואיפה אבא? הרי אתם מרחמים על אבא, אתם אומרים אבא, אז סימן שהכל היה שקר.

אם אדם מדבר ונואם, ומדבר על אמת, והוא מרחם על זה, והוא רוצה את זה, והוא בעצמו אין לו קשר עם רחמנות, ואין לו קשר עם שום אמת, וזה מה שיוסף הראה להם, שאין להם שום קשר לאבא, ולא רחמנות על אבא, ולא אכפת להם מאבא, אלא השנאה היא שבערה בהם באותו רגע, ושום משפט לא היה פה משפט צדק, ואז האחים הבינו את הטעות שלהם, ואז פרחו נשמתם, ואז התקבלה התשובה שלהם, ובזכות זה קם עם ישראל.

וזה [קורה] כשבאים לצדיק אמת, אז הצדיק אמת פותח לכל אחד את העיניים, הוא מראה לכל אחד איפוא הטעויות שלו, איפוא החטאים שלו, עד שהנשמה ממש פורחת, באים לראש השנה, וזה הכל המשך של ראש השנה היום כפור, הסוכות, היארציט של רבינו הקדוש, הכל זה המשך אחד, של

מסע אל השורשים • תשע"ז • כב •
המאמר נאמר בביל ד' מקץ לפני הדלקת
נר רביעי של חנוכה

להוריד דמעות שק ואפר, איזה
פושעים אתם, אתם בכלל לא
מרגישים מה שאתם עושים, אתם
צועקים תרחם על אבא, למה אתם לא
מרחמים על האבא?

ג. אז הם קלטו מה שהם עשו,
את כל זה כותב בית הלוי. מה זה
כאן? זה הפקרות! את אבא זורקים,
זורקים אותו לפח אשפה, נותנים לו
לשבת עם שק ואפר ולא מספרים לו
שיוסף חי. אי אפשר לשלח מישוהו
לגלות את יוסף? ! נמצא אותו באיזה
בית סהר נמצא אותו. כתוב "ויפרץ"
האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות
ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים"
(בראשית ל מג) בקר, חמורים, גמלים,
יעקב היה הכי עשיר בעולם, תרדו
למצרים תחפשו את יוסף, תעברו
מבית לבית, תחפשו עם בלשים
תחפשו עם חוקרים, בסוף הוא נמצא
אצל שר הטבחים, היו מוצאים אותו
בשניה, היה לו פנים של בן מלך, אז
קנה אותו המלך או אחד השרים של
המלך, זה פשוט, תלכו לאחד השרים
תשאלו אותו ראית איזה עבד יפה
תאר צורה של בן מלך.

ד. ככה אתם נותנים לאבא כן
לשבת על הארץ ולבכות כבר עשרים
ושתיים שנה ואתם אומרים שאתם

א. בפרשת ויגש ששרח בת אשר
הולכת לבשר ליעקב שיוסף חי. יוסף
שואל את אחיו "העוד אבי חי" "אני
יוסף", מה אתה שואל העוד אבי חי
בפגישה הראשונה שהגענו בפרשת
מקץ כבר שאלת "העוד אביכם הזקן
חי" וענינו לה בן "אבינו חי", "שלום
לאבינו", הרי מדברים מזה עשרים
וארבע שעות מדברים מזה יומים אבא
חי אבא חי ואם בנימין לא חוזר אז
אבא מת, מה אתה שואל אבא חי?

ב. אבל זה חי, זה נקרא חיים?
אבא חי יושב לבוש שק ואפר עשרים
ושתיים שנה. מילא אותי מכרתם,
בסדר, אני רשע, אני שודד, אני פושע,
קרימינל 'נאמבער וואן' (פושע מספר
אחד), בן לאדון, אבל מה אבא אשם
לכם? אתם צועקים תרחם על האבא,
אני קרימינל, בן לאדון, בסדר, נפלא,
בן לאדון, יופי, אבל תרחמו על האבא,
מה אתם צועקים כבר יומים תרחם על
האבא, למה אתם לא מרחמים על
האבא? איפה הרחמנות לכם? אין
לכם רחמנות על האבא, עשרים
ושתיים שנה לשבת על הארץ ולבכות

מספר לאבא. והאוכל אבר מן החי חייב מיתה ואמר האור החיים הקדוש אם בן אדם אוכל אבר מן החי הוא חייב מיתה בסוף, אם יש עד אחד, מספיק עד אחד, הורגים אותו. [-] יש בזה מליון שיטות, או אם גם אבר מן העוף, פי הרמב"ם אומר "העוף יראה לי שאין בן נח נהרג על אבר מן החי ממנו" (הלכות מלקים ט, יא) והפירתי והפלתי פותב שזה לכתחלה והכסף משנה והרדב"ז פותבים שזה רק בדיעבד,

ו. אכל לרצח את האבא, שאבא ישב עשרים ושנים שנה, הרי יכולתם תוך חודש לגמור את הספור. מכרתם והתחרטתם, תרדו למצרים, הרמב"ם אומר (ה' קדוש החדש ד') שמצרים שמונה ימים מאשקלון, שמונה ימים ברגל בלי חמור, עם חמור זה שלושה ימים, עם אוטו זה שתים עשרה שעות, עם אווירון זה שעה, מצרים וישראל זה מדינה אחת, מה הבעיה למצוא אותו שם, למה לא הלכתם לחפש אותי, עשרים ושנים שנה אתם בכלל לא מחפשים אותי, בכלל לא מעניין אתכם ממני, שכחתם ממני בכלל. ואבא יושב ובוכה ואתם נותנים לו לבכות עשרים ושנים שנה.

ז. ואחרי כל זה אתם אומרים אנחנו בחיים לא עשינו עול, אנחנו

רחמנים בני רחמנים? איזה רחמנים אתם? אתם הפושעים הכי גדולים! אז האחים אמרו 'אבל אשמים אנחנו' התחילו לבכות עליו, פרחו נשמתם, פתאום הם הבינו מה שהם עשו, הבינו את החטא שלהם, עד אז הם בכלל לא הבינו מה הם עשו, פתאום שמים אותם בבתי סהר, פתאום אומרים אתם מרגלים, שמים להם גביע, הם לא מבינים מה קורה כאן בכלל, מה רוצים מהחיים שלהם, מה עשינו? בחיים לא חטאנו, לא עשינו פשע לאיש, אבל את אבא הרגתם, רצחתם את האבא שלכם, מה זה לא עשיתם פשע לאיש בחיים? לא גנבנו, פעם גנבנו? הם אומרים מצאנו כסף וזהב באמתחתינו והשיבנו לך (בראשית מג כא) אנחנו לא גנבים, אפילו את הזהב, אפילו את הכסף הבאנו, את הגביע גנב! אתם רצחתם את האבא, אתם לא קולטים את זה, כמה שצועקים עליכם אתם לא קולטים, אתם לא קולטים את הפשע שעשיתם.

ח. בסדר אתם צודקים צריכים למכור אותי, אני קרימינל מספר אחד, אני גנב, אחי בנימין גונב את הגביע, אמי רחל גונבת את הטרפים, אני גונב לכם את האבא, ואתם אוכלים אבר מן החי ואני מלשין עליכם, אני המלשין

נקיים? זה נקרא צדיקים טהורים
זכים? זה נקרא נצטדק? לרצח את
האבא, הרי אתם אמרתם תרחם על
האבא, לא אני אמרתי, לא אני אמרתי
תרחם על האבא, אולי המכירה שלי
דוחה כבוד אב יכול להיות אני לא
יודע, אתם פוסקים, אתם רבנים, אתם
בית דין, אתם החלטתם שהמכירה של
יוסף דוחה כבוד אב, אפילו שאבא
יתעלף, שאבא ימות.

י. כמו שאמר עשו שאבא כבר
ימות נמאס לי ממנו, אני רוצה להרוג
את יעקב, כמו שפתוב "יקרבו ימי אבל
אבי ואהרנה את יעקב אחי" (שם כ"ז מ"א) עשו
הכי גדול בכבוד אב ואם. שפשהיה נכנס
לאביו היה נכנס עם בגדי עשו החמודות,
שהיו בגדי אדם הראשון. (אסתר ב' י"ב)
ולפני שהיה נכנס לאביו היה "שש חדשים
בשמן המר" כולו בשמים, שש שעות
הוא טובל בבשמים, ואז הוא נכנס
לאבא כשהכל מריח בשמים כל כך היה
מכבד אותו

יא. ואחרי זה יום אחד הוא
נפגע, בסך הכל קבלת את ברזיל, את
צ'ילי, ואת פרו, ואת ארגנטינה;
ספרדים זה בני עשו. הכל הוא קיבל,
והוא רוצה בדיוק את המדבר הקטן -
ארץ ישראל עשרים אלף קילומטר
מרוכע, רק מדבר ויערות, הערבים

מחזירים את הגנבות, "מצאנו פסך
באמתחתינו" אנחנו גנטלמנים
ישרים, איזה ישרים אתם? אתם
הפושעים הכי גדולים! איך הרשיתם
לרצח את האבא עשרים ושנים שנה
איך עשיתם את זה, לכל זה התפנו יוסף
כשאמר "העוד אבי חי"???

ח. צריך לקרוא את החדושים
של ר' אליהו לופיאן, לקרוא את
החדושים של ר' יושע בער
סולוביצ'יק הבית הלוי, ללמוד בית
הלוי, ללמוד את הקצות החשן,
תתחילו לפתוח ספר, אז תבינו מה
שכתוב כאן, מה יוסף אומר "העוד
אבי חי"? הרי מדברים אתך כבר
שלושה ימים שאבא חי, מה אתה
שואל העוד אבי חי? אלא זה נקרא
חיים? זה חיים שיושבים על הארץ
ובוכים יום ולילה, שאבא נסתלקה
ממנו רוח הקודש, השכינה הסתלקה
ממנו, זה חיים? אבא כמו פגר מת,
אתם כל שניה רוצחים.

ט. אתם מספרים אנחנו לא
גונבים אנחנו ישרים, לא נגענו בכסף
הנה הבאנו את זה בחזרה עד שנברר
למי זה שיד, איזה צדיקים, צדיקים
אנחנו, מה נצטדק, אנחנו צדיקים
טהורים קדושים נקיים, איזה נקיים?
רצחתם את האבא שלכם! זה נקרא

בחיים, אני חִבְרָמֵן גּוֹנֵב שׁוֹדֵד רוֹצֵחַ, יש לי אוֹצְרוֹת, אוֹצְרוֹת שֶׁל יְהוּדִים שְׂגוּבָתִי מִנְמֹרֵד, שְׂגוּבָתִי מִכָּלֵם, מֵה אֲנִי צָרִיף "מִשְׁמַנֵי הָאָרֶץ", אֲנִי רוֹצֵחַ מִשְׁהוּ מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, מִשְׁהוּ רוֹחֲנִיּוֹת, בְּרִית מִלֵּה.

יד. עֲשׂוּ מִבְּקֵשׁ רוֹחֲנִיּוֹת, הוּא מִיֵּבֵב, הוּא בּוֹכֵה כְּמוֹ תִינוֹק, אֲבָא לְמָה אֲתָה מְרַמֶּה אוֹתִי? לְמָה אֲתָה עוֹבֵד עָלַי? אֲנִי רוֹצֵחַ "מִטַּל הַשָּׁמַיִם", זֶה הַטַּל שֶׁל תַּחֲתֵי הַמַּיִם, "אֲצִלְתָּ" אֲנִי רוֹצֵחַ בְּרָכָה מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת. בְּרָכָה מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת זֶה לֹא שְׁעִשׂוּעִים. עֲשׂוּ אוֹמֵר זֶה מֵה שְׂאֲתָה נוֹתֵן לִי? מִשְׁהוּ גִשְׁמִי, מֵה אֲנִי צָרִיף אֶת הַגִּשְׁמִיּוֹת שֶׁלְךָ? אֲנִי רוֹצֵחַ מִשְׁהוּ רוֹחֲנִי, מִשְׁהוּ לְהַתְעַלּוֹת, מִשְׁהוּ קִצְצַת לְנִשְׁמָה, אֲבָא תֵן לִי לְנִשְׁמָה מִשְׁהוּ, תִּרְחַם עַל הַנִּשְׁמָה שְׁלִי, אֲתָה רַק מִרְחַם עַל הַגּוֹף שְׁלִי, עַל הַגּוֹף הַפּוֹשֵׁעַ הַסּוֹרֵר וְהַמּוֹרֵה הַזּוֹלֵל וְהַשׁוֹבֵעַ, זֶה הַגּוֹף שֶׁל שְׂדִים וְשָׂדוֹת, זֶה מֵה שְׂאֲתָה זּוֹרֵק לִי? אֲבָא אֲנִי לֹא יְכוֹל לְסַלּוֹחַ, אֲנִי לֹא מְסַגֵּל, אֲבָא תִתֵּן לִי מִשְׁהוּ רוֹחֲנִי, "אֲצִלְתָּ לִי בְּרָכָה".

טו. עֲכָשְׁיוֹ חֲנוּכָה, אֲנַחְנוּ רוֹצִים מִשְׁהוּ רוֹחֲנִיּוֹת, מִשְׁהוּ שְׂמֵן זֵית זָךְ לְנִשְׁמָה, לְנִשְׁמָה הַטְּהוֹרָה, "הַנִּשְׁמָה הַטְּהוֹרָה שְׂנַתְתָּ בִי". עֲשׂוּ בּוֹכֵה אֲנִי רוֹצֵחַ

שְׂרָפוּ לָנוּ אֶת הַיְעָרוֹת. כִּי אָמְרוּ שְׂאֵם טְרַאמֶפּ יִבְחַר, הֵם יִשְׁתַּלְּלוּ, עֲכָשְׁיוֹ הֵם יִשְׂרְפוּ אֶת הַכֵּל. עֲשׂוּ עֲצַרְתָּ בְּאוֹ"ם לְהַחֲרִים אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, לְהַגִּיד שְׁעַם יִשְׂרָאֵל זֶה נֹאצִים, יש לָהֶם עֲכָשְׁיוֹ עֲשָׂרִים יוֹם לְהַחֲרִים אֶת כָּל הַיְהוּדִים. עֲכָשְׁיוֹ עֲשָׂרִים יוֹם הֵם מִשְׁתַּלְּלִים,

יב. מֵה יש לַיְהוּדִים מְסַכְּנִים שְׂקִבְלוֹ אֶת בְּרַכַּת 'וַיִּתֵּן לִי', אִיזָה מְדַבֵּר כְּמָה יְעָרוֹת שְׂשָׂרְפוּ לָהֶם? מֵה יש לַיְהוּדִים? מֵה נִשְׂאָר לַיְהוּדִים הָאֲמַלְלִים הַמְסַכְּנִים הָאֵלֶּה? לֹא, 'וַיִּשְׁטַם' עֲשׂוּ אֶת יַעֲקֹב הוּא גֹנֵב לִי, מֵה זֶה, הוּא גֹנֵב לִי? יש לָךְ אֶת כָּל אִירוּפָה, אֶת רוֹסְיָה, צְרַפַּת, אַרְגֵּנְטִינָה, הַכֵּל יש לָךְ, מֵה אֲתָה "וַיִּשְׁטַם", בְּשִׁבִיל מֵה? בְּשִׁבִיל חֲתִיכַת אֲדָמָה פֶּסֶת אֲדָמָה לְיַד יַם הַמֶּלַח? הַכֵּל מְלוּחַ שָׁם, הַכֵּל מְדַבֵּר, מֵה אֲתָה מְקַנָּא עַל סְדוּם? מֵה אֲתָה מְקַנָּא? בְּמִי?

יג. לֹא, כִּי יַעֲקֹב קִיבַל "אֲצִלְתָּ", יַעֲקֹב קִיבַל עוֹלָם הָאֲצִילוֹת, עֲשׂוּ אוֹמֵר אֲנִי לֹא צָרִיף אֶת "מִשְׁמַנֵי הָאָרֶץ", מֵה אֲבָא רְמָה אוֹתִי, מֵה הָאֲבָא הַרְמַאִי הַזֶּה, בְּסוֹף הוּא רְמָה אוֹתִי, אַחֲרֵי שְׂאֵנִי מִשְׂרַת אוֹתוֹ כָּךְ הִרְבָּה זְמַן, בְּסוֹף הוּא נוֹתֵן לִי אֶת מִשְׁמַנֵי הָאָרֶץ, זֶה מֵה שְׂאֵנִי מַחֲפֵשׁ? מִשְׁמַנֵי הָאָרֶץ אֲנִי צָרִיף? אֲנִי יוֹדֵעַ לְהַסְתִּיר

אלי "כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי פן אראה ברע אשר ימצא את אביו". (בראשית מ"ד ל"ד) מה אתה מספר אבא ימות, עכשיו אתה נזכר? אחרי עשרים ושתיים שנה שהוא מת? מה אתה מספר לי שאם אקח את בנימין תראה את אבא ברעה? יהודה, אתה הרוצח הכי גדול! תראה איזה רע אתה עשית! אבא כבר עשרים ושתיים שנה בוכה, ולובש שק ואפר. "ובנותיו" (שם ל"ז ל"ה) הבנות גם באו לנחם אותו, אבל אי אפשר לנחם את האבא, אי אפשר לנחם אותו בשום אופן בעולם, הוא לא מקבל תנחומים, כי יוסף חי ורק על המות נזכר שישתפח מן הלב ולא על חי כמו שפרש רש"י שם על הפסוק "ויבך אותו אביו" (שם), שיצחק גם כן בוכה אבל על יעקב, כי הוא פו ידע, אבל הוא אמר איך אני אגלה לו שיוסף חי, הרי עשו חרם על מי שיגלה,

יח. וכשרצתה שרח בת אשר לגלות ליעקב שיוסף חי אמרו לשרח: אוי ואבוי לך אם את מגלה, אוי ואבוי לך, אנחנו מזהירים אותך, כולנו נמות כאן, תדעי לך, את רוצה לרצח פה את כולנו? מה השתגעית? אם תגידי לו שיוסף חי, אבא יקלל את כולנו, אבא יקפיד הקפדה קלה אנחנו כולנו מתים, כי הוא יחשב מה רמיתם את האבא? עשרים

נשמה טהורה, כבר נמאס לי מהגוף שלי, ששים ושתיים שנה אני רק שודר, רוצח את נמרוד, אברהם מת פדי שלא יראה שעשו יוצא לתרבות רעה, הוא רצח את הסבא! מה אתה הורג את נמרוד? אתה נוקם את נקמת הסבא? אתה רוצה את הכסף ואת הזהב! את בגדי אדם החמודות אתה רוצה! מה לך ולקנאת את קנאת הסבא? אתה רק עושה הכל בגלל התאוות שלך! הרצח של נמרוד היה הכי משפיל, תראה מה עשית רצחת את אברהם, רצית לרצח את יצחק כמו שכתוב "יקרבו ימי אבל אבי" עשו אמר כבר נמאס לי מהאבא, כי אני רוצה להרוג את יעקב.

טז. האחים עשו בית דין, הם עשו מכירה ומכרו את יוסף. ומה יהיה עם האבא? זה אף אחד לא שאל, את זה אף אחד לא חשב שאבא ישב על זה עשרים ושתיים שנה, זה בכלל לא ענין אותם.

יז. פתאום כאן הם התעוררו אחרי עשרים ושתיים שנה לשאול את יוסף מה יהיה עם האבא? אבא מסכן, אבא אמלל, אבא בוכה, אבא יבכה, אבא ימות. עכשיו נזפרתם לספר לי שאבא הזהיר אתכם שאם בנימין לא יחזר "והורדתם את שיבתי בניגון שאולה" ויהודה מתחנן

יֹסֵף? מַה הוּא הַתַּחֲתָן עִם יְלָדִים
גּוֹיִם? אוֹי לִי, הוּא הַתְּעַלְלָף עוֹד פַּעַם.

כ. וְאָז יוֹסֵף אָמַר לוֹ - לְאַחִים
לְהַגִּיד לְיַעֲקֹב שֵׁשׁ לוֹ קוֹד סוּדִי, יֵשׁ לִי
מִשְׁהוֹ סוּדִי סוּדִי, אֲנִי אֶלְחַשׁ לוֹ
בְּאָזְנִים, וּבֹא וְלַחֵשׁ לְיַעֲקֹב: הַתַּחֲתָנִתִּי עִם
אֶסְנֵת בַּת פּוֹטִיפָרַע וַיֵּשׁ לִי יְלָדִים
מִנְּשָׂה וְאֶפְרַיִם, יַעֲקֹב שׁוֹמֵעַ וְשׁוֹבֵב הוּא
הַתְּעַלְלָף, וַיֹּסֵף אֹמֵר יֵשׁ לִי מִשְׁהוֹ עוֹד קוֹד
סוּדִי הוּא אֹמֵר בְּלַחֵשׁ, מַה הוּא
לוֹחֵשׁ? הוּא לוֹחֵשׁ: "עֲגָלָה עֲרוּפָה".

וְאֵף אֶחָד לֹא מִבֵּין מַה זֶה עֲגָלָה עֲרוּפָה?
אֲתָה עוֹשֶׂה צְחֹק מֵיַעֲקֹב? מַה זֶה
עֲגָלָה עֲרוּפָה? וְאִמְרוּ לְיַעֲקֹב: יוֹסֵף אָמַר
לְלַחֵשׁ לָךְ בְּאָזְן 'עֲגָלָה עֲרוּפָה', וַיַּעֲקֹב
שׁוֹאֵל 'עֲגָלָה עֲרוּפָה', מַה זֶה? וְעוֹנִים לוֹ
כֵּן, אֲתָה אִמְרַתְּ לְיוֹסֵף שְׂאֵם מוֹצְאִים אֲדָם
הַרוּג מִחוּץ לְעִיר וְלֹא יוֹדְעִים מִי הוּא וּמִי הַרוּג,
שֶׁמּוֹדְדִים עִם חֲבָלִים שֶׁל חֲמִשִּׁים אֲמָה אֵיזָה עִיר
הַכִּי קְרוּבָה אֵלָיו שֶׁכְּפִרְאָה מִמֶּנּוּ יֵצֵא הַרוּחַ; שֵׁשׁ
מִחְלֻקָּת מְאִיפָה מוֹדְדִים בְּגוּף הַהַרוּג אִם
מוֹדְדִים בְּקֶצֶה הָאֵף אוֹ מֵהַצַּד הַרְחֵב
שֶׁל הָאֵף, אוֹ מִחְלֻקָּת מְאִירֵי וְהַרְמַב"ם
וְהַרְשֵׁב"א. וַיֵּשׁ נִפְקָא מִיָּנָה אִם רַבְּנָן יִגִּידוּ
לְמַדְד מֵהַצַּד הַרְחֵב וְהִזְקָן מִמְרָא יִגִּיד
לְמַדְד מֵהַשְּׂפִיץ שֶׁל הָאֵף, אִם יִמְדְּדוּ כְּמוֹ
שֶׁהִזְקָן אָמַר הַעֲגָלָה נִקְרָאת עֲגֹלַת מְמָרָא,
וְהִיא חֲלִין וְאֵינָה מְכַפְּרַת. וְאִם הַפּוֹדֵף הִזְקָן
מִמְרָא יִגִּיד שֶׁצְרִיף לְמַדְד מֵהַצַּד הַרְחֵב

וְשִׁתִּים שְׁנָה אֶת רוּצָה לְרֻצַח אוֹתָנוּ?
וְשָׂרַח עוֹנָה לָהֶם: לֹא, אֲנִי יִכְנַס עִם הַכְּנוּר,
אֲנִי יַעֲשֶׂה רְקוּד, אֲנִי אַעֲשֶׂה מְחוּל, אֲנִי
אֶכְנַס בְּרְקוּד וּמְחוּל וְאֲנִי אֲנַגֵּן אֵיזָה
נַגּוּן, וְאֲנִי אֶקַח אֶת הַכְּנוּר, אֲתֵם לֹא
יוֹדְעִים, יֵשׁ לִי פִטְנָטִים, אֲנִי יֵשׁ לִי
פִטְנָטִים רְשׁוּמִים עַל שְׁמִי שֶׁל רְקוּד
וּמְחוּל, וְאֲנִי אֶרְקַד וְאֶשִׂיר "עוֹד יוֹסֵף
חַי הוּא מְלַךְ בְּמִצְרַיִם וְלוֹ שְׁתֵּי בָנִים
מִנְּשָׂה וְאֶפְרַיִם".

ט. וְכֵן הִיא עֲשֵׂתָה, וְהִיא נִכְנָסָה וְשָׂרָה
לוֹ אֶת הַשִּׁיר הַנִּזְכָּר, וְאָז הוּא - יַעֲקֹב שׁוֹמֵעַ
שֵׁשׁ לְיוֹסֵף בָּנִים מִנְּשָׂה וְאֶפְרַיִם, בּוֹם!
הוּא הַתְּעַלְלָף עַל הַמְקוֹם. וְכָל הָאֲחִים
צוֹעֲקִים עֲלֵיהֶּ: מַה עֲשִׂית לְסַבָּא? רְשָׁעִית!
פּוֹשַׁעַת! רְצַחְתְּ לָנוּ אֶת הָאָבָא שְׁלָנוּ!
אָבָא הַתְּעַלְלָף, וְהוּא גְמַרְנוּ הַתְּעַלְלָף, פָּרַחַה
נִשְׁמַתוּ. כִּי יַעֲקֹב חֲשַׁב: מַה, יֵשׁ לִי נִכְדִּים
גּוֹיִם? מַה יֵּצֵא מִמֶּנִּי? מַה יֵּצֵא מֵהֵילָד
הַזֶּה, הַמְתוֹךְ הַזֶּה? שֶׁכְּתוּב עֲלָיו "אֵלֶּה
תִּלְדוּת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שֶׁבַע עֲשָׂרָה
שָׁנָה", יוֹסֵף בֶּן זְקוּנִים שְׁלִי בְּסוּף הוּא
הַתַּחֲתָן עִם אֵיזָה גּוֹיָה וַיֵּשׁ לוֹ יְלָדִים גּוֹיִם
ה' יִרְחַם, חֲשַׁבְתִּי שֶׁהוּא מֵת וְהוּא נִשְׂאָר
יְהוּדִי יֶלֶד קְדוֹשׁ יֶלֶד טְהוֹר, מַה? עִם
גּוֹיָה הוּא הַתַּחֲתָן? וַיֵּשׁ לוֹ יְלָדִים גּוֹיִם
מִנְּשָׂה וְאֶפְרַיִם, הוּא מֵתְעַלְלָף, ה' יִרְחַם.
וְכֹלֶם שׁוֹפְכִים עֲלָיו מִים וְעוֹד מִים וְעוֹד
מִים, וְהוּא מֵתְעוֹרֵר וְשׁוֹבֵב נִזְכָּר מַה עִם

בהתחלה הם רצו להרוג אותו, רק שראובן הציל אותו שאמר להם להשליכו לבור, ואחר כך יהודה אמר "מה בצע פי נהרג את אחינו", אלא נמכר אותו. והוא ראובן זה לא היה מספיק מה שאמר שיזרקו אותו לבור אלא הוא היה צריך להחזיר אותו לאבא ולא לפחד מהאחים; ואם ראובן היה מחזיר אותו לאבא כתוב בזהר חי שהיה מיד תחית המתים והיה יורד בית מקדש של אש והיה גאולה שלמה.

כג. אבל אם הגאולה הייתה אז, מה עושים עם הנשמות של פשתן? אנהנו פשתן, אנהנו קשי ערף, אותנו שום דבר לא יכול להזיז, אנהנו כולנו נשמות של קשי ערף, אנהנו נשמות של פשתן, פשתן זה החוט הכי חזק, שאין בו שום לחלוחית, "פשתי העץ" (יהושע ב' ו'), אנהנו פשתי העץ. אם עושים אהל מפשתן זה מקבל טובא, כי זה עץ זה כמו שעושים אהל מעץ. הפשתן מכחיש את האדמה לשבע שנים (בבא קמא קט.ו). לקחת את הפשתן כמו קין שלא הצליח לתקן אותנו שלקח לנו שלושת אלפים שנה עד שהגענו לרבינו שהוא סוד הלוייתן שהוא יכול לבלע את כל הרע שלנו. אבל עד שלא הגענו לרבינו אנהנו התדרדרנו מדור לדור עשינו מאות חנוכה, שום דבר

ורבנן יגידו מהשפיץ וימדדו כמו שהוא אמר העגלה ערופה פסולה, זה חלין, זה לא עגלה ערופה. וככה הוא מתחיל ללחש לו - ליעקב את כל ההלכות האלה שלמד עם יוסף

כא. כי בשעה ששלח יעקב את יוסף לחפש את האחים בשכם הוא לנה אתו, והם הלכו כמה שעות ברגל ולמדו הלכות עגלה ערופה, ויעקב ידע שמוכרים אותו, יעקב ידע הכל, הוא ידע שהולכים עכשיו למכור את יוסף, הוא יודע שעכשיו עושים ושוטים שנה הוא לא יראה אותו. וה' שלח ליוסף מלאך בשעה שהלך יוסף לשכם ולא מצא את האחים שם ושלח לו ה' מלאך לומר לו שהם רועים בדתן לא סתם ה' שלח מלאך; יוסף מגיע לשכם הוא לא מוצא אותם, בא אליו מלאך ואמר לו אני אגיד לך איפה הם רועים, אני אלוה אותך. ויש פאן קשיא גדולה, מלאך, לאן אתה מוביל אותו? לרצח שלו? למכירה שלו? לרצח של יעקב? בשביל זה צריכים לשלח מלאך? שולחים את מלאך גבריאל בשביל זה? תן לו לחזור הביתה לשלום, שייגמר את החיים בשקט, וגם יעקב יגמר את החיים בשקט, איך אתה לוקח אותו למקום שימכרו אותו?

כב. וכשמצא יוסף את האחים

מה עם האבא? אתה לא יכול לשפוט את בנימין והאבא ימות. אז איך שפטתם אותי ואבא מת? אבא כבר עשרים ושנים שנה מת. תמיד כששופטים בן אדם צריך לראות אם אבא לא ימות; היה ספור אמיתי ששמו מישוהו בבית סהר, אמרו שהאבא ימות אם הוא ידע שהבן שלו בפלא, הוכיחו שאבא ימות ושחררו אותו; אם אומרים שאבא ימות משחררים אותו למעצר בית או תחת פקוח, תחת מבחן, אבל קודם משחררים אותו הרי אבא ימות; אתה רוצה לשים מישוהו בבית סהר ושהאבא ימות?

כו. אפילו לפני שלושת אלפים שבע מאות שנה היו אומרים אם אבא מת אז משתחררים; והיזה אומר ליוסף אני אומר לך אבא ימות, בטוח הוא ימות, אז למה אותי לא שחררתם? אם אתם יש לכם כזה שכל, כזה הבנה, שאם אבא ימות צריכים לשחרר את הגנב הכי גדול כמו בנימין, אז למה אותי לא שחררתם? שאני יהיה פושע יותר גדול? מה זה משנה איזה פושע? אבל הרי אבא ימות? והרי אבא כמו מת!, זה נקרא שאבא חי, זה נקרא חיים? לבכות עשרים ושנים שנה זה נקרא חיים? זה נקרא לחיות? ככה חיים?.

לא עזר לנו, עד שהגענו לרבינו הקדוש והוא הלוינתן, "אנת הוא לווינתן", "הלווינתן נחש בריח, ולוינתן נחש עקלתון"; אנחנו רוצים לעקור את הנחשים, לדעת איך הופכים את הנחשים לאדם,

כד. אדם הוא מרכב מנחש ואדם. אדם הוא אדם שמרכב על נחש, שכלו לשון הרע, כולו רציחה, הוא כל רגע רוצח מישוהו אחר עם היצר הרע שלו; כמו האחים שרצחו את האבא, הם בכלל לא ידעו שהם רוצחים את האבא, הם בכלל לא עשו תשובה על זה. לכן אומר ר' יושע דב בער, רק בריסקר יכול להגיד כזה חדוש, כי כולם שואלים מה יוסף מתעלל באחים הוא שולח אותם ימינה שמאלה צפונה דרומה נגבה ימה, תסעו לצפון תסעו לדרום תעשו עוד סבובים, מה הסבובים האלה? אף אחד לא יודע לתרץ את זה, יש כל מיני תרוצים חלשים חלשים, עד שהגיע ר' יושע דב בער מבריסק, הוא גילה את הסוד,

כה. שיוסף רצה שהם בעצמם יגיעו להבנה של החטא שלהם אדם בעצמו צריך לראות איך הוא בעצמו פתאום הוא אומר את המלים; הם אמרו ליוסף בסדר, בנימין גנב, בנימין זה בן לאדון, אבל

והתקדשתם

האבא לא מבין מדוע הילד בורח מהחידוד?!

לאבות על מה שהם גרמו להם, כל הבעיה של הילד שהוא לא לומד ולא מתפלל ולא קם בבוקר, הכל מתחיל מהתאוה של האבא והאמא, "הן בְּעוֹן חוֹלְלֵי וּבְחֻטְא יַחְמַתְנֵי אִמִּי" אם לאבא יש תאוה אז הילד הוא כבר לא קם בבוקר, אין דבר, הוא לא יכול לקום בבוקר כי הוא כבר רתוק למיטה, כבר קשור למיטה, והוא לא יכול לקום להתפלל, ולא יכול ללמוד, וצריך להביא

"וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִיהֶם וְהָיָה אִישׁ צְרוּר כְּסָפוֹ בְּשֶׁקוֹ וַיִּרְאוּ אֶת צְרוּת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וַאֲבִיהֶם וַיִּירְאוּ" כל תורה י"ז הולכת על זה, מה זה המה ואביהם ויראו? הרב'ה אומר שהתאוה של האבא והאמא זה מזיק לכל הדורות²², "הן בְּעוֹן חוֹלְלֵי וּבְחֻטְא יַחְמַתְנֵי אִמִּי", כל מה שעובר על הילד זה מהתאוה הזאת, הפלא יועץ מביא שהילדים צריכים להרביץ מכות

מוראי מקומות והערות

²² ליקוטי מוהר"ן תורה י

נתקדש אביו בשַׁעַת זְוֹג, גַּם זֶה קָשׁוּר בְּגוֹפָם עֲדוֹן. וְכֹדָאֵי אֵלֹו הֵיּוּ רֹאִים אֶת כָּל זֶה, תְּרֵדָה גְדוֹלָה הָיָה נֹפֵל עֲלֵיהֶם, כִּי הֵיּוּ רֹאִים אִידֵי הֵם עוֹמְדִים בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה וּשְׁפִלָּה:

זֶה פְּרוּשׁ (בְּרֵאשִׁית מ"ב): וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִיהֶם וְהָיָה אִישׁ צְרוּר כְּסָפוֹ בְּשֶׁקוֹ אַחַר כָּל הַתְּעִנִּיתִים, שֶׁהוּא תְּרִמַת הַשֶּׁק, בְּחִינַת הַגּוּף, עֲדוֹן וְהָיָה אִישׁ צְרוּר כְּסָפוֹ שֶׁקְשׁוּר וְצְרוּר כְּסָפוֹ וְתֹאנְתוֹ בְּשֶׁקוֹ וְגוֹפוֹ; וַיִּירְאוּ אֶת צְרוּת כְּסָפֵיהֶם הֵמָּה וַאֲבִיהֶם הֵיּנוּ, לֹא דֵי צְרוּת כְּסָפֵיהֶם, שֶׁהוּא תֹאנוֹת עֲצָמוֹ, כִּי אִם גַּם הֵמָּה וַאֲבִיהֶם, הֵיּנוּ הַתֹּאנוֹת שֶׁל אֲבִיהֶם, גַּם הֵמָּה לֹא נָפְלוּ מֵהֶם. וְזוֹה; וַיִּירְאוּ כִּי תְּרֵדָה נִפְלָה עֲלֵיהֶם, וְאִזּוּ לֹא הֵיּוּ רוֹצִים לְהִשְׁתַּרְרֵת וְלִמְלֹךְ:

אָבֵל אֵלֹו הַבְּעִלֵי גֹאנָה מֵעַפְכִּים תֹּאנְתוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ וְאִינָם מִבְּקָשִׁים מִצְדִּיקִים שִׁיתְּפַלְלוּ עֲלֵיהֶם, כִּי חוֹשְׁבִים שֶׁהַתְּעִנּוּ וְסָגְפוּ אֶת עֲצָמָם, וְכֵּן הֵם צְדִיקִים; אָבֵל הָאָמֶת אֵינּוּ כֵּן, כִּי כָּל הַתְּעִנִּיתִים שֶׁהַתְּעִנּוּ, אִינּוּ זֶה אֵלֹא כְּמוֹ שֶׁק שֵׁשׁ בּו חוֹרִים הַרְבֵּה, וְכִשְׁמִרְקִים אֶת הַשֶּׁק, אִף עַל פִּי כּוֹ נִשְׁאָרוּ בּו חוֹרִים. וְהַגּוּף נִקְרָא שֶׁק, כְּמֵאמַר הַתַּנָּא: שֵׁינָא, שְׁרֵי שֶׁקָּה (שִׁבְתָּ קוּב). וְאִם הַתְּבוּנָה בְּעֵצָמוֹ הֵיּוּ רֹאִים, אַחַר כָּל הַתְּעִנִּיתִים עֲדוֹן נִשְׁאָרוּ אֲעֲלֶם כָּל תֹּאנוֹתָם קְשׁוּרִים בְּשֶׁקָם, הֵיּנוּ בְּגוֹפָם; וְלֹא תֹאנוֹתָם בְּלִבָּד נִשְׁאָר קְשׁוּר בְּגוֹפָם, כִּי אִם גַּם תֹּאנוֹת אֲבִיהֶם שֵׁשׁ אֲעֲלֶם מוֹשַׁעַת הַהוֹלְדָה, מִחֻמַּת שְׁלֵא

עם תאוות, אין דבר כזה להביא ילד עם תאוות, לא שייך דבר כזה, אם מביאים ילד עם תאוות אז הילד לא רוצה ללמוד ולא רוצה להתפלל ולא רוצה כלום, והוא בורח מהחיידר, הוא לא בא לחיידר, והאבא לא מבין מדוע, והוא צועק על הילד, והילד עוד יותר מתעצבן, אתה אשם בעצמך ולא הילד שלך. (שעור מתשפ"ג).

לו חונך, והכל זה מתחיל מהתאוות של האבא והאמא.

בל זה תורה י"ז "איש צָרוּר כָּסְפוֹ בְּשִׁקּוֹ וַיֵּרְאוּ אֶת צָרוֹת כָּסְפֵיהֶם הֵמָּה וַאֲבֵיהֶם וַיֵּירְאוּ", פתאום רואים שהילד לא רוצה לבוא להתפלל, ולא רוצה לבוא לתפילה, האבא לא יודע מדוע, והוא נותן לילד סטירה, להפך, הכל האבא אשם, כי האבא עשה הכל עם תאוות, אסור להביא ילד

גבורתו של יהודה - מהתורה הקדושה

יהודה) הִיָּה כּוֹעֵס הִיָּה לוֹ שְׁתֵּי שְׁעוֹרוֹת, [וְהֵן הָיוּ] בּוֹקְעוֹת אֶת הַשְּׂרִיזִים²³, [אָמַר יהודה לְיוֹסֵף] עֲכָשׁוּ אֲנִי גּוֹמֵר אוֹתָךְ.

"וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה" (בראשית מ"ד, יח), מַה זֶה וַיִּגַּשׁ? [שְׁיִהְיֶה נִגַּשׁ לְיוֹסֵף] לְמַלְחָמָה, כְּתוּב [שְׂבוּמִן] שְׁהוּא -)

מראי מקומות והערות

טז) חמת מלך זה יהודה ואיש חכם יכפרנה זה יוסף שנא' בו אין נבון וחכם כמוך כיון שראה יוסף שעלתה חמתו של יהודה אמר עכשיו תאבד מצרים אר"ש בן לקיש משל לשני אתליטין תפושים זה בזה כיון שהרגיש אחד מהן שהוא בא להנצח אמר עכשיו ינצחני ואני נתבייש בפני הכל מה עשה נשקו על ידיו ושככה חמתו של אתליטיה הגדול אף יוסף כיון שהרגיש שעלתה חמתו של יהודה נתיירא שלא יתבייש לפני המצרים מיד אמר לאחיו אני יוסף אחיכם ולא יכלו לענות אותו:

²³ מדרש תנחומא ויגש - פרק ג א"ר יהושע בר נחמיה מי הוא שרו של שור ארי כך יוסף שור שנאמר (דברים לג) בכור שורו הדר לו ויהודה ארי שנאמר (בראשית מט) גור אריה יהודה מי עמד כנגד השור הארי שנאמר ויגש אליו יהודה אמר רבי יודן כשהיתה חמתו של יהודה עולה היו שתי שערות יוצאות מתוך לבו וקורעות את בגדיו וכשהיה מבקש שתעלה חמתו היה ממלא אפונדתו אפונין של נחושת ונוטל מהן ומכסס בשיניו וחמתו עולה ראה גבורתו של יהודה עליו נאמר חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה (משלי

לומדים מדרש תנחומא, ללמד את זה עם הילדים, אז היה ליהודה שתי שערות בקעו את השריון, כי הוא לא מוריד את השריון, לא יודע [איך אפשר ללכת כך מרב הכבד], איזה גבורים הם היו, איך אפשר ללכת עם שריון כל המלחמות, שריון, שריון קשקשים, ברזל, על הראש, על כל הגוף, וככה הם נלחמים, אי אפשר בכלל להביא את זה, שום מה בעולם, יהודה היה מלבש בשריון מכף רגל ועד ראש.

פתאום השערות בוקעות את השריון, טוב, אז הוא (- יוסף, כשראה ששערות יהודה בקעו את השריון מרב פעם, באותה שעה יוסף) ישב על הכסא של שיש, על עמוד של שיש הוא ישב, הוא נתן בעיטה לכסא, וכל הכסא התרסק לרסיסים, ואז יהודה שאתה כבר, מיד יודע לעשות סדר, אז קדם כל נחשל את מצרים, שלח את נפתלי²⁴, "נפתלי אילה

שלוחה" (בראשית מט כא. למה קוראים לנפתלי אילה שלוחה, מי קוראים לו נפתלי, אתה שמואל איזיק, נפתלי זה הבכור,

למה קוראים לנפתלי אילה שלוחה, כי [במכירת יוסף] הוא (- נפתלי) שמע שישמעון ולוי מסתודדים [ורצו להרג את יוסף], שמעון ולוי הסתודדו, [נפתלי] שלח להרגיע אותם - ברית מילה - אמרו לו מה - למה שלא, [שמעון ולוי] שפרו את זה בסוד, בנימין [צ"ל: נפתלי] היה לו שמיעה חדה. והוא שמע, אז [הוא] קפץ מיד ליהודה, הוא נתן קפיצה אחת ליהודה, יהודה בא מהר, הולכים לחסל את יוסף, היראה מה לעשות, טוב, עושים פשרה, זורקים אותו לבור, אם ראובן, אז ראובן היה צריך להציל אותו, [אם ראובן] היה שם את יוסף על הכתפים²⁵, [בין שהיה בכור אף אחד לא היה יכול להתנגד], היה בא משיח

מראי מקומות והערות

²⁴ מדרש רבה בראשית - פרשה צג פסקה ח אדוני שאל את עבדי וגו' אמר לו מתחלה באת עלינו בעלילה כמה מדינות ירדו למצרים לשבר אוכל ולא שאלת אחד מהם שמה בתך באנו ליקח או אתה סבור לישא את אחותנו אף על פי כן לא כסניו ממך אמר לו אני רואה בך שפטיט אתה יש באחיך פטיט כמותך אמר לו כל זאת שאתה רואה אני ערבתי אותו א"ל מפני מה לא עשית כן את אחיך כשמתרת אותו לישמעאלים בעשרים כסף וציערת את אביך הזקן ואמרת לו (בראשית לז) טרוף טורף יוסף כיון ששמע יהודה כך צעק ובכה בקול גדול אמר כי איך אעלה אל אבי אמר יהודה

לנפתלי לך וראה כמה שווקים במצרים קפץ וחזר אמר לו שנים עשר אמר יהודה לאחיו אני אחריב מהם שלשה וטלו כל אחד ואחד אחד אחד ולא נשאר בהם איש אמרו לו אחיו יהודה מצרים אינה כשכם אם אתה מחריב את מצרים תחריב את כל העולם באותה שעה ולא יכול יוסף להתאפק כיון שראה יוסף שהסכימה דעתם להחריב את מצרים אמר יוסף בלבו מוטב שאתודע להם ואל יחריבו את מצרים.

²⁵ מדרש תנחומא וישב אות יג

אילו היה ראובן יודע שהקב"ה כתב עליו הפסוק הזה, היה נוטלו על שכמו והיה מוליכו

את כל העולם הוא יכול להעִיף, בְּמִכָּה אחת את כל העולם. או יֵעֲקֹב הָעִיף את הָאָבֶן, וּמִנְשָׂה מִשְׁכִּיב את כָּלֶם על הָאָרֶץ, את כל השֹׁכְעִים גְּבוּרִים, ויהודה נֹתֵן שְׂאֵנָה אחת, שְׂאֵנָה כְּזֹאת שִׁפְרָעָה נוֹפֵל מִהַפֶּסֶס, וְכָל הַמַּעֲבֹרוֹת הַפִּילוּ מִהַשְּׂאֵנָה שֶׁל יְהוּדָה, מִהַשְּׂאֵנָה שֶׁל יְהוּדָה. (מעלות הצדיקים ושעור מתשפ"ג).

באותו רגע²⁶. כל זה צריך לספר לילדים. כי ראובן היה בכור [לכן היה בכוחו לעשות כד].

אדם לומד גמרא, או עוד דף, עוד דף. לכן צריך ללמד, ילדים צריכים לדעת את כל הספורים, את כל הספורים [שבתורה]. בשאדם לומד תורה הוא מקבל פאולה בוחות, שהוא יכול להעִיף,

הוספות ממורינו הרב שליט"א

אדום כי מלכי בית שני באו בכרית עם הרומיים (ספר החשמונאים א ח) ומהם שבאו ברומה (כך כותב רבינו בויקרא כו מז) והיא היתה סבת נפילתם בידם וזה מוזכר בדברי רבותינו ומפורסם בספרים (יוסיפון פרק סה)

מורינו הרב ציווה להביא כאן שני מאמרים מרמב"ן על התורה בהם מבואר שמלכות ראויה רק לזרע דוד ושזה היה חטא החשמונאים

רמב"ן פרשת וישלח לב, ד

אל עשו אחיו ארצה שעיר. בעבור היות נגב ארץ ישראל על ידי אדום ואביו יושב בארץ הנגב יש לו לעבור דרך אדום או קרוב משם על כן פחד אולי ישמע עשו והקדים לשלוח אליו מלאכים לארצו וכבר תפסוהו החכמים על זה אמרו בכראשית רבה (עג ג) מחזיק באזני כלב וגו' (משלי כו יז) אמר לו הקב"ה לדרכו היה מהלך והיית משלח אצלו ואומר לו כה אמר עבדך יעקב ועל דעתי גם זה ירמוז כי אנחנו התחלנו נפילתנו ביד

רמב"ן פרשת ויחי מט, י

"לא יסור שבט מיהודה" אין ענינו שלא יסור לעולם, כי כתוב (דברים כח לו): "וילך ה' אותך ואת מלכך אשר תקים עליך אל גוי אשר לא ידעת אתה ואבותיך", והנה הם ומלכם בגולה, אין להם עוד מלך ושרים, וימים רבים אין מלך בישראל, והנביא לא יבטיח את ישראל שלא ילכו בשבי בשום ענין בעבור שימלך עליהם

מראי מקומות והערות

בשלימות שנתקבל לפניו ית"ש אם היו מתחזקים ביותר הי' מיד גאולה שלימה. וראובן היו מספיקין בידו להשיבו אל אביו ולא היה שוב גלות. וכמו כן בבועז אם הי' מתחזק בחסד זה ביותר הי' משיח בא מיד. כי בכל מצוה נכלל כל התורה ותחה"מ כמ"ש לעיל:

אל אביו: ²⁶ שפת אמת במדבר לשבועות, שנת [תרנ"ו] ואיתא במד' אילו הי' יודע בועז שהקב"ה כותב עליו ויצטט לה קלי עגלות פטומים הי' נותן לה וכן בראובן על כתפו הי' מוליכו לומר כשאדם עושה מצוה יעשנה בלבב שלם כו' ע"ש. ונראה שאלה האנשים אשר עשו מצוה

יהודה.

(ה) : "כי ה' אלהי ישראל נתן ממלכה לדוד על ישראל לעולם לו ולבניו".

וענין שאול היה, כי בעבור שדבר שאלת המלכות בעת ההיא נתעב אצל הקדוש ברוך הוא, לא רצה להמליך עליהם מן השבט אשר לו המלכות שלא יסור ממנו לעולמים, ונתן להם מלכות שעה, ולזה רמז הכתוב שאמר (הושע יג יא) : "אתן לך מלך באפי ואקח בעברתי", שנתנו לו שלא ברצונו, ולכן לקחו בעברתו, שנהרג הוא ובניו ונפסקה ממנו המלכות. והיה כל זה מפני שהיה שמואל שופט ונביא ולוחם מלחמותיהם על פי ה' ומושיע אותם, ולא היה להם לשאול מלך בימיו, כמו שאמר להם (שמואל א יב יב) : "וה' אלהיכם מלככם". והקב"ה אמר לו (שמואל א ח ז) : "לא אותך מאסו כי אותי מאסו ממלך עליהם", ולפיכך לא נתן להם מלכות של קיימא.

מה שאמר הכתוב (שמואל א יג יג) : "נסכלת לא שמרת את מצות ה' אלהיך אשר צוּך כי עתה הכין ה' את ממלכתך אל ישראל עד עולם", שאם לא חטא, היה לזרעו מלכות בישראל, לא על כלם, וזה טעם "אל ישראל"; אולי היה מולך על שבטי אמו, על בנימן ואפרים ומנשה, כי יהודה ואפרים כשני עממים נחשבים בישראל; או היה מלך תחת יד מלך יהודה. ולפי דעתי, היו המלכים המולכים על ישראל משאר השבטים אחרי דוד עוברים על דעת אביהם ומעבירים נחלה, והם היו סומכים על דבר אחיה השילוני הנביא שמשח לירבעם ואמר (מלכים א יא לט) :

אבל ענינו, שלא יסור שבט מיהודה אל אחד מאחיו, כי מלכות ישראל המושל עליהם ממנו יהיה, ולא ימשול אחד מאחיו עליו. וכן לא יסור "מחוקק מבין רגליו", שכל מחוקק בישראל אשר בידו טבעת המלך, ממנו יהיה, כי הוא ימשול ויצוה בכל ישראל, ולו חותם המלכות, "עד כי יבא שילה ולו יקהת כל העמים" לעשות ככולם כרצונו, וזהו המשיח, כי :

"השבט" ירמוז לדוד שהוא המלך הראשון אשר לו שבט מלכות,

ו"שילה" הוא בנו אשר לו יקהת העמים.

ולא יתכן מאמר רבי אברהם, שיהיה שילה דוד, כי לא היה ליהודה שבט קודם דוד, כי אף על פי ששבטו נכבד ונוסע בתחלה, אין שבט רק למלך ומושל, כדכתיב (תהלים מה ז) : "שבט מישור שבט מלכותך", (ישעיהו יד ה) : "שבט מושלים", (יחזקאל יט יד) : "שבט למשול".

והכתוב הזה רמז, כי יעקב המליך שבט יהודה על אחיו, והוריש ליהודה הכממשלה על ישראל, והוא מה שאמר דוד (דברי הימים א כח ד) : "ויבחר ה' אלהי ישראל בי מכל בית אבי להיות למלך על ישראל לעולם כי ביהודה בחר לנגיד ובבית יהודה בית אבי ובבני אבי בי רצה להמליך על כל ישראל".

ואמר "לא יסור" לרמוז, כי ימלוך שבט אחר על ישראל, אבל מעת שיחל להיות ליהודה שבט מלכות, לא יסור ממנו אל שבט אחר, וזהו שנאמר (דברי הימים ב יג

אמר רבי חייא בר' אבא למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל, מה כתיב בתריה לא יהיה לכהנים הלויים". הנה, שנו בכאן שאין מושחין מלכים מן הכהנים בני אהרן, ופירש תחלה שהוא לכבוד יהודה, שאין השררה סרה מן השבט ההוא. ולפיכך, אף על פי שישראל מקימים עליהם מלך משאר השבטים כפי צורך השעה, אין מושחים אותן שלא יהיה עליהם הוד מלכות אלא כמו שופטים ושוטרים יהיו. והזכירו הכהנים, שאף על פי שהן בעצמן ראויים למשיחה, אין מושחין אותן לשם מלכות, וכל שכן שאר השבטים, וכמו שאמרו בגמרא (הוריות יא) שאין מושחין אלא מלכי בית דוד. ורבי חייא בר אבא פירש, שהוא מנוע מן התורה שלא יהיה לכהנים הלויים כל שבט לוי חלק ונחלה במלכות, והוא דבר ראוי והגון.

צעטיל קטן

מרבנו הרב רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל זיע"א

אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחַי בָּהֶם:

א. כָּכֵל עֵת וְרָגַע שֶׁהוּא פְּנִי מִן הַתּוֹרָה, וּפְרַט שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בְּטֵל לְבָדוּ בְּחֶדֶר אוֹ שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ וְאִינּוֹ יִכּוֹל לִישֹׁן, יִהְיֶה מְהֵרָה בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה זוֹ שֶׁל וְנִקְדְּשֵׁי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִדְמָה בְּנַפְשׁוֹ וְצִיּוּר בְּמַחְשָׁבְתוֹ בְּאֵילּוֹ אִישׁ גְּדוֹל וְנוֹרָא בּוֹעֵר לְפָנָיו עַד לֵב הַשְּׁמַיִם, וְהוּא בְּשָׂבִיל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ שׁוֹכֵר אֶת מִבְּעוֹ וּמְפִיל אֶת עֲצָמוֹ לְהֵאָשׁ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ, וּמַחְשָׁבָה טוֹבָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ מְצַרְפָּה לְמַעֲשֵׂה, וְנִמְצָא

"ואענה את זרע דוד למען זאת אך לא כל הימים", וכאשר האריכו ישראל להמליך עליהם משאר השבטים מלך אחר מלך, ולא היו חוזרים אל מלכות יהודה, עברו על צוואת הזקן ונענשו בהם, וכמו שאמר הושע (הושע ח ד): "הם המליכו ולא ממני".

וזה היה עונש החשמונאים, שמלכו בבית שני, כי היו חסידיו עליון, ואלמלא הם נשתכחו התורה והמצוות מישראל, ואף על פי כן נענשו עונש גדול, כי ארבעת בני חשמונאי הוקנו החסידים המולכים זה אחר זה, עם כל גבורתם והצלחתם, נפלו ביד אויביהם בחרב, והגיע העונש בסוף למה שאמרו רז"ל (בבא בתרא ג.): "כל מאן דאמר מבית חשמונאי קאתינא עברא הוא", שנכתרו כלם בעון הזה. ואף על פי שהיה בורע שמעון עונש מן הצדוקים, אבל כל זרע מתתיה חשמונאי הצדיק לא עברו אלא בעבור זה שמלכו ולא היו מזרע יהודה ומבית דוד, והסירו השבט והמחוקק לגמרי, והיה עונשם מדה כנגד מדה, שהמשיל הקדוש ברוך הוא עליהם את עבדיהם והם הכריתום.

ואפשר גם כן שהיה עליהם חטא במלכותם מפני שהיו כהנים, ונצטוו (במדבר יח ז): "תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח ולמבית לפרכת ועבדתם עבודת מתנה אתן את כהונתכם", ולא היה להם למלך, רק לעבוד את עבודת ה'. וראיתי בירושלמי במסכת הוריות (ירושלמי הוריות פרק ג הלכה ב): "אין מושחין מלכים כהנים. אמר רבי יהודה ענתוריא על שם לא יסור שבט מיהודה.

קִשָּׁה עָלָיו עֲנֵנוּ זֶה. וְלֹא דֵי שְׂאִין לוֹ שׁוּם תַּאֲוָה בְּלָל, כִּי אִם אֶדְרָבָא יֵשׁ לוֹ יִסְוֵרִין מִזֶּה מִמֶּשׁ כְּמוֹ יִסְוֵרֵי הַתִּינּוֹק בְּשַׁעַת מִילָה. כִּי מִמֶּשׁ יִסְוֵרִין אֵלָיו יֵשׁ לְהַצְדִּיק בְּשַׁעַת זְוֹנָה וְיִוְתֵר מִזֶּה. כִּי הַתִּינּוֹק אֵין לוֹ דַּעַת, עַל כֵּן אֵין הַיִּסְוֵרִים שְׂלוֹ אֵין גְּדוּלִים כָּל כּוֹ, אֲבָל הַצְדִּיק שֵׁישׁ לוֹ דַּעַת יִסְוֵרֵיו גְּדוּלִים מִהַתִּינּוֹק. וְזֶה הָיָה אֲצִלּוֹ דְבַר פְּשׁוּטָא וְאִמֵּר שְׂכָל אָדָם יָכוֹל לְזַבּוֹת לְבוֹא לְמַדְרַגָּה זוֹ. וְכַפִּי הַנִּרְאָה מִדְּבָרָיו הָיָה שֶׁקִּדְשָׁתוֹ שָׁל עֲצָמוֹ גְּבַה עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

שְׂאִינוּ שׁוֹכֵב וְיוֹשֵׁב כְּמֹל, רַק מְקַיִם מִצְוֹת עֲשֵׂה דַאֲוֵרֵיהֶא.

ב. בְּפֶסֶק רֵאשׁוֹן שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁל שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה יְהִרְהֵר כְּנוֹכַח לְעִיל, וְעוֹד יְכוּיִן אִם יַעֲנוּ אוֹתוֹ כָּל אוֹמוֹת הָעוֹלָם בְּכָל עֵינָוִים קָשִׁים וְיִפְשְׁטוּ עוֹרוֹ מִבְּשָׂרוֹ לְהַכְחִישׁ חֵם וְשְׁלוֹם בְּיַחַדוֹ, יִסְבּוֹל כָּל הַיִּסְוֵרִים וְלֹא יוֹדֵה לָהֶם חֵם וְשְׁלוֹם, וְיִצְיִיר בְּדַעַתוֹ וּמִחֻשְׁבָּתוֹ כְּאֵלּוֹ עוֹשֵׂיין לוֹ כְּנוֹכַח לְעִיל, וְכֹה יֵצֵא יְדֵי חַיִּיב קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה כְּדִין.

ג. גַּם בְּשַׁעַת אֲכִילָה וְהַיַּחֲדוּד הַקְדוּשׁ יְכוּיִן כְּנוֹכַח לְעִיל, וּבְשִׁיתְחִיל לְהַרְגִישׁ תַּעֲנוּג גִּשְׁמִי יִצְיִיר בְּמִחֻשְׁבָּתוֹ כְּנוֹכַח לְעִיל, וְתִיכְף וּמִנֵּד יֵאמֵר בְּפִיו וּבְלִבּוֹ שְׂוִיתֵר הָיָה לוֹ תַּעֲנוּג וְשִׂמְחָה בְּעֲשִׂיַת מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל וְנִקְדְּשֵׁי בְּאוֹפֵן הַנוֹכַח לְעִיל מִהַתְנַשֵּׁת תַּעֲנוּג גִּשְׁמִי הַזֶּה שֶׁהוּא מִהַצְרַעַת מִשְׁכָּא דְחַוְיָא, וְכַךְ יֵאמֵר. וְרֵאִיָּה לְדְבַר שְׂוִיתֵר הָיָה לוֹ תַּעֲנוּג וְשִׂמְחָה בְּעֲשִׂיַת מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל וְנִקְדְּשֵׁי בְּאוֹפֵן הַנוֹכַח לְעִיל שְׂאִפִּילוֹ הָיוּ חוֹמְפִין אוֹתוֹ רוֹצְחִים בְּאִמְצַע אֲכִילָה וְהַיַּחֲדוּד הַקְדוּשׁ לַעֲשׂוֹת לוֹ הַעֲיָנוּיִם קָשִׁים הֵייתִי מִשְׂמַח אֶת עֲצָמוֹ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם וְחִבְרָךְ יוֹתֵר מִתַּעֲנוּג גִּשְׁמִי הַזֶּה, אֲךָ יְהִרְ שִׁיתֵיהָ דוֹכֵר אֶמֶת בְּלִבּוֹ וְשִׁיתֵיהָ אֵין בְּשַׁעַת מַעֲשֵׂה תְקוּעַ עַל לוֹחַ לְבוֹ בְּתוֹכוֹת וּבְפִנְיִמוֹת הַלֵּב בְּאִמְתָּ גְּמוּר, וְלֹא יִשְׁטֵה אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת כְּגוֹנֵב דַּעַת עֲלִיּוֹנָה חֵם וְשְׁלוֹם.

י"א טבת יום השחרור, חזרת ממורינו הרב לביתו

שְׂבַחֵי הַדָּוִד יוֹ

גַּם אִמֵּר שֶׁהַזְּוִיג שֶׁל הַצְדִּיק הָאֵמֶת,

תשובה הברשה

| התגלות הצדיק האמת |

התגבר, כי הם לא עשו תשובה מעמק הלב אז הם אמרו שמתר לאכול עגלה "בן פקועה. יוסף אמר לאחים "ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלקים לפניכם" (בראשית מה, ה) והם לא עשו תשובה בכלל, כל אחד חשב שהוא צדיק האמת, המדרש אומר שהם אמרו שיששכר הוא הצדיק האמת, הוא לא הזיז את הראש מהספר, אבל באמת הצדיק האמת זה מי שיכול לעמוד בנסיונות, מי שיכול לעמוד בנסיונות של פגם הברית הוא נקרא צדיק האמת, אפילו שיששכר לא הוציא את הראש מהספר. (באר בשדה ק"ב, ק"ג).

הפרשה הזאת ויגש, שיוסף מתגלה ואומר "אני יוסף" (בראשית מה, ג) הפרשה הכי גדולה מכל הפרשיות, שמתגלה הצדיק האמת אחרי 22 שנה, והאחים לא עשו תשובה על שמכרו את יוסף הם חשבו שהם צדקו, כי הכל היה בגלל שחלקו על יוסף בדין "בן פקועה",

עכשיו, בשעה שיוסף התגלה ואמר אני יוסף זה הרגע הכי גבוה שהאחים יכלו לעשות תשובה, "נבהלו מפניו" (בראשית מה, ג), אז הם קלטו את הטעות, אבל מיד היצר הרע

וְאָמַר,
שְׁחַעְקֵךְ
עֵסֶק
שְׁלָכֶם
יְהִי
לְהַדְפִּים
סְפָרִים
יְפוּצוּ
מֵעֵינוֹתֶיךָ
חוּצָה

קרו
שְׁבִיבִי
אוֹר

א' שבט תשע"ח

הואיל משה באר את כל התורה הזאת

המלצה

לכבוד כל אנ"ש, וכל תלמידי רבינו,
בכל אתר ואתרו!!!

על כולם לרכוש את החוברת "שביבי
אור", ולתרום בעין יפה, ולהתרים את
כל עם ישראל, בחרף עין [435], שעל
ידי זה יתגלה משיח בן דוד, ה' אחד = 1
[435].

כי רק בהפצת חוברת זו,, שביבי אור"
תלוי כל התגלות המשיח בן דוד
והמשיח בן יוסף.

ועל ידי זה שכולם יקנו את החוברת
"שביבי אור" ירד בית המקדש של אש
מן השמים, במתרה בימינו, בחרף עין,
אמן נצח סלה ועד.

בברכת התורה הקדושה והטהורה,

עבדכם הנאמן

אליעזר ברלנד

תשובות הצדיקים

אף בן תמותה לא עבר מה שר' נתן עבר

ר' נתן מברסלב - ל' טבת

כי יהודי עושה תמיד תשובה! ר' עקיבא אומר, אם אִנְחָנו נהיה בסנהדרין, כל מי שייכנס לסנהדרין ורואה את הצדיק, מיד הוא עושה תשובה! מי שילמד לקוטי הלכות מיד יעשה תשובה! מי שמגיע לציון מיד יעשה תשובה! כי הוא הרב והתלמיד שעליהם מסתכלים מבריאת העולם! זה הרב והתלמיד שמחכים להם, 007,5 שנה מחכים לרב והתלמיד,

ר' נתן היה עבד של כל עם ישראל! מה שר' נתן עבר, הסגרות, השפלות, בתי סהר, שום בן תמותה לא עבר בעולם, כך אומר ר' שבתאי יודלביץ שהוא קורא כל פעם את הספורים על ר' נתן, דבר כזה לא היה, אפילו דוד המלך לא עבר מה שעבר ר' נתן, לא היה דבר כזה!

כמו שמשנה חניקים אומר האדם הזה (-) ר' נתן) לא יכנס לברסלב! אני לא אתן, בשום אופן לא! עד שאני בחיים הוא לא יכנס! כל

1 כוכבי אור - חכמה ובינה מא

כי הוא הרב והתלמיד שהביטו והסתכלו עליהם מיזם בריאתי העולם! עד הנה, ועל ידם יהיה נפעל ונגמר התקון של כל העולמות בתכלית תכלית השלמות, שגם אם לא היה אוכל האדם את עץ הדעת לא היה תקון עולמות כזה ועל פן יתהפך על ידי זה חטאו לזכות, ויקים, "אתה תקום תרחם ציין כי עת לחננה כפי בא מועד" וזה אשר גם "תרחם" מכוון למספר הנ"ל כי נחם"ה ציין נח"ם כל ח"ב"וניה זשים מ'דברה כעדין, זערב'תה פגן' ה' שישין ד'ש'מ'חה! מצא בה תורה וקל זמרה:

זה תראו בשיח שרפי קדש חלק ו, הוא הלך למושל, הוא אומר למושל: תשמע, האדם הזה לא נכנס לכאן בשום אופן לא, באותו רגע הוא גוע, באותו רגע עלתה נשמתו לגנום לן עדן, אני לא יודע בדיוק מה הרב'ה אומר שהוא יתקן אותה, הרב'ה הבטיח שהוא יתקן אותה, איך שלא יהיה. המושל, הגבריןער גבהל, [שראה איך לנגד עיניו מת משה חניקעס], אדם צונח לו במשרד, במשרד המפאר, עם הכרסאות המפארות, עם השטיח האדם המפאר, צונח לו על השטיח כלו שותת דם, דם נגר מגורו, עוד מעט יעלילו עליו עלילת דם, תוציאו אותו מעלי מיד! תוציאו אותו! אין עגלות בחוץ, אין כרכרות, אז לא היה מכוניות, גם לא אוידינים, איך נטים אותו? לאן? לא מעגן אותה! תוציאו אותו על העגלה הראשונה שתמצאו! מצאו עגלה כלה רפש זבל, ריחות ניחות, ריחות געיימים, כמו יוסף הצדיק להבדיל, ומיד שמו אותו על העגלה, הביאו אותו הביתה, הוא כבר היה מת. כמו שהוא אומר, משה חניקים היה נביא! נביא אמת! הוא אומר ר' נתן לא יכנס לעיר כשאני בחיים שלי - וככה זה התקיים! מי שהוא נביא, אז הוא נביא עד הסוף! זה היה משה חניקים.

וככה כמו משה חניקים היו עוד רבים כמוהו, שכל פנה שר' נתן הלך הלשינו עליו שהוא מכשף, שהוא אומר שהוא משיח, כי החק בכל אמות העולם עד לפני 05 שנה, שמי שאומר שהוא משיח מיד תולים אותו, וככה היה בארץ ישראל. (מעלות הצדיקים).

מכתב ההסתלקות של מוהר"ת:

"כשעזרא הסופר
נפטר, והרוע והטומאה
מתגברים, כמו שהיום,
לא לפים ולרבבות,

רק אני
מקווה
שדף
אחד
מספרי
רבינו
יהיה
תיקון
על
הכל"

קרו
שבִּיבִי
אור

לשביבי אור

חזקו ואמצו כל המיחלים לה'.
היום שביבי אור הוא הקרן אור
היחידה שיש בדור הזה להאיר
את השכינה הקדושה, ולהאיר את
נשמות ישראל בדור הזה, הדור
החשוך ביותר מאז בריאת העולם.
והחוברת של שביבי אור היא
החוברת שמפיצה אור יקרות על
כל נשמות ישראל, שרק שביבי אור
יכל להביא היום את האור לתוך
עומק הנשמה לעולם ועד.
אליעזר ברלנד

מילתא דבר יהותא

6: שאלה להרצי הלוי: 9 חודשים של סרבנות, ולא הדחת אף סרבן. 'שמע ישראל' אחד במסגד, שהוא בסיס טרור – ואתה מדיח לוחמים אמיצים??

7: דיווחים על אזעקה בעיר היוקרה קיסריה – התושבים נכנסו לכספות...

8: הדבר הכי מלחיץ באזעקה – זה לפגוש את הועד בית...

9: במלחמות, תל אביבים סופסוף מבינים – 'שמטח' זה לא רק 'מטבע חוץ'!!!

10: צה"ל שלח התראה, שהוא הולך לפוצץ את תחנת הטלוויזיה של החמאס. עובדי ערוץ 12 ו – 13 ברמת החייל ונווה אילן התחילו לפנות את הבניינים...

1: זה ממש לא נכון לומר, שכל התושבים בעזה הם תומכי חמאס – יש הרבה שהם בכלל תומכי 'הג'יהאד האיסלאמי'...

2: אשתו של בכיר בחמאס, לפני לידת תאומים: אני מרגישה 'ברברים' בבטן...

3: אני דוקא בעד העברת הדלק לעזה. להעביר דלק בשפע לחמאס – ולא לשכוח להשליך את הגפרור בוועד...

4: תכלס, אני לא מבין מה ההתלהבות מהנס של חנוכה?! בעזה, הדלק ליום אחד – כבר מספיק ל – 55 ימים...

5: לוח ר"ת מלחמה! גבעתי – גברים בלי עוצמה תקועים יחד. חצ"ב – חוסר צעצועים בילדות . טזל"מ – טייס זעיר ללא מטוס. קמב"ץ – קם' בצ'הריים. קמט"ר – ק'צין ממטרות ר'אשי. צה"ל – צ'רות ה'באתי לעצמי...

קדושת הצדיקים

| כל העניין להודות בצדיק – שהוא חי |

ר' אהרן [תלמיד רבנו כשנפטר ר' נתן] אחרי התפלה אמר: כלנו ידענו שהרבי אמר תורה ז' "כי סמך משה את ידיו עלי" (דברים לד, ט), הוא התכונן אליך, אמר לו [-] את זה צריכים להגיד בחיים (-) בשעה שר' נתן היה חי, לא אחרי הפטירה, בחיים! אחרי פטירת האר"י כלם קבלו אותו, זה היה כבר גזרות ת"ח ות"ט, אחרי פטירת הבעל שם טוב כלם קבלו אותו, כבר היה גזרות גנטעי, שנת תקכ"ח אז היה גזרות אומן, והכל [הענין] להודות בצדיק בחיים.

מה זה וישטם? למה וישטם? ויצעק צעקה גדלה ומרה עד מאד" (בראשית כז, לד), למה רמו אותי? מה הוא רמה אותך? הכל שלך! כבר 3003 שנה מהברכה והכל שלך! מה עשו לך? מה אתה תינוק בן שנה? מה אתה בוכה? וכל חברון מתאספת, ויצעק צעקה גדלה ומרה עד מאד, הוא צועק וכל חברון מתאספים, כל חברון [אמרו:] בטח יש איזה רצח בבית של יצחק, [הם מגיעים לראות מה קורה שם, והם] רואים את עשו, הרוצח הגדול, שרצח

את נמרד, יושב על הארץ ובוכה כמו תינוק, כתוב "ויברך", הלואי שגם לי יהיה אמונה ברבנו כמו שלעשו היה אמונה ביצחק.

אבל הנסיון זה להאמין ביצחק, ביצחק להאמין [זה לא נסיון], הוא כבר [בן] 321, כבר עור גמור, הוא לא רואה מה שאתה עושה, להאמין באדם שרואה מה שאתה עושה, שיגיד לך: עשו, למה אתה לא מתפלל? למה אתה לא מתפלל במנון? שיגיד לך, עשו, למה אתה פותח את העינים? למה אין לך שמירת עינים? יצחק לא מוכיח אותו, יצחק לא רואה כלום, להאמין בצדיק שכבר נפטר, בצדיק שכבר בן 321, אפלו שלא נפטר, עור חשוב כמת [זה לא נסיון], אומר רש"י, תאמין ביצחק, זה הנסיון! נכון שהוא התאום שלך, נכון שהיכל הברכה אומר שהראש שלך פי אלף מהראש של יצחק, אבל אתה גבורות, אתה אין לך שמירת עינים, אין לך קדושה, תאמין באדם קדוש, "איש תם יושב אהלים" (בראשית כה, כז), ואז אתה תהיה פי אלף מיצחק אומר היכל הברכה. (מעלות הצדיקים).

היציאה להורים

תפילת הילדים תלויה – שהחורים תפללו |

התפלה, שום ילד לא אוהב את התפלה, כל ילד בורח מהתפלה, הרב תופס אותו, מחזיק אותו ביד, תעמד לידי, רק הרב מסובב רגע את הראש... [כמו] ילד בגיל שלש, זה הפל תלוי איך האבא והאמא מתפללים, אם האבא והאמא מתפללים, באים לתפלה, גם הילד בא לתפלה, אם לא, אז מה יעזר. יולד לך בן זכר, בגיל שלש עשרה כבר ילך לך... מקומות אסורים, יקבל את השכל... והכל תלוי באבא, הילד היה צריך לצעוק על אבא שלו: אני רוצה להתפלל, לא יכול, זה האשמה שלך.

על זה מדברים עכשו, שכל אבא צריך להתחיל להתפלל, להתחיל... לא להגיד הרב יתפלל, הרב יתפלל זה סגולה, אתה צריך אתה להתפלל, עכשו זה רק שתיים עשרה בלילה, אז יש מה לעשות, צריכים ללמד, להתפלל, אם האבא רוצה שיהיה לו ילדים צדיקים, [שלא יאמר לרב רק: שתרב יעשה שאני...], אם האבא מתפלל, ולא מפסיד תפלה בחיים שלו [יהיה לו ילדים צדיקים]. (מעלות הצדיקים).

רואים אם האמא מתפללת אז הילדים הם יכולים להתפלל, אם האמא לא לומדת אז הילד לא יכול, הילד לא רוצה להתפלל. מה יצא לך ילד עם פאות, בסוף הוא יברח. הוא יוריד את הפאות, אתה תגדל לו פאות, בגיל שלש עשרה הוא יזרק את הפאות. מי צריך להביא ילדים כאלה בכלל, אם האמא עושה כל יום שעה התבודדות הילדים באים עוד לפני האבא, לא יכולים לזוז מהרב |1|.

רואים, אם האבא מתפלל, אם האמא מתפללת, אז הילדים יוצאים, יורדים נשמות שלא יכולים להפסיק להתפלל, אוהבים את

1 כל ראש השנה הוא עמד. שלש עשרה שעות להתפלל, הוא היה באומן. עשר שעות הוא התפלל, הוא היה באומן, לא עזב את הרב שניה, לא נח, לא ישב, לא כלום, כל הזמן רק קפץ, קפץ לכוזה גובה, כל התפילה, כזה ראש השנה לא היה לי בחיים, רק קפצו עד התקרה, כמעט שברו את התקרה, זה היה כל ראש השנה, קפיצות.

קדושת הבית

| אין הבדל בין איש לאשה |

אפילו לעמוד שמונה עשרה שתי דקות. ואמרתי להם "דבורה אשה נביאה" איך אשה יכולה להיות נביאה איך אשה יכולה להגיע לנבואה איך.. מה פתאום, אז הרמב"ם אומר אם אדם פרוש מבני גילו ולא מתחבר עם חברים רעים יכול לזכות לנבואה הוא לא צריך להיות נביא ולא צריך להיות בן נביא. (מעלות הצדיקים).

בתנא דבי אליהו פרק ט' - כתוב שם שאין הבדל בין איש לאשה על דבורה הנביאה שאין הבדל, אם אשה עושה לשם שמים אז היא יכולה להיות נביאה, תנא דבי אליהו פרק ט' שאין שום הבדל בין איש לאשה אשה חייבת בכל המצוות היא חייבת בשלש תפלות צריכים להרגיל אותה להתפלל שלש תפלות

מכתב ההסתלקות של מוהרנ"ת:

שתהיו חזקים בממון, ברצון ובטרחת.

שיעור יום שני אחרי מות – קדושים ג' אייר תש"פ
...צריכים שכולם ישתתפו,
כולם, בלי יוצא מן הכלל, חייבים
לקנות את החידושים שחרב מחדש
בכל יום, חידושים חדשים שלא נשמעו
מעולם, כל יום הרב מחדש חידושים
שעדיין לא כתובים בשום ספר, שום
צדיק לא חידש אותם.
וצריכים את כל החידושים לדעת בעל
פה, ולכתוב אותם, וללמוד אותם,
להגיד את זה בשולחן שבת, שהילדים
הילדות, תינוקות תינוקים כולם יוכלו
להגיד את החידושים...
ה' עמכם

קדושת התורה

אם היינו זוכים זה לא היה קורה, לא היו נהרגים יותר מעשרים אנשים חפים מפשע, תינוקות ילדים, ואדם עם למוד תורה, הוא מגן על כל העולם, כמו אברהם עם למוד התורה הוא הגן על כל העולם, הוא לא החמיץ שום דבר, הוא הגן על הכל, אדם צריך להגן על כל העולם, ששום אגיה לא תטבע, שום מטוס לא יפל, הלמוד תורה מגן על העולם [אפלו גויים], כי אולי יהיה איזה מדען [גוי] שימצא איזה המצאה חדשה, איזה פטנט חדש, שנוכל ללמד תורה יותר בקלות, נוכל לעשות שעורי תורה יותר בקלות, אז אדם צריך ללמד יום ולילה, עשרים שעות ביממה. (מעלות הצדיקים).

| למוד התורה – הוא מגן על העולם |
"ונברכו בך כל משפחת האדמה ובזרעך" (בראשית יב ג), אדם יכול למנע את כל האסונות, אם אדם לומד עשרים שעות ביממה הוא יכול למנע את כל האסונות. ואדם צריך לראות בהסרון העולם, כתוב בתורה ה' חלק א' לבקש את חסרון העולם, ולהתפלל שלא יקרה שום אסון בעולם, אדם צריך עם התפלות שלו, עם הלמוד תורה שלו להגן על העולם, שלא יקרה שום אסון, גוי אחד לא ימות, שלא יקרה שום דבר בעולם, שלא יקרה שום אסון בעולם, בזמן אברהם שום אגיה לא טבעה, עכשו נפל אורון בסיני,

תדושת המידות

| לקבל את ההשפלות בשמחה |

מה זה כאן? תענוף עוד שוּנה, שוּנה שלישית, טוב, אולי עכשיו הוא יפתח את הפה, אולי הוא יקשה קושיא, ר' יוחנן אומר עוד שעור חצי שעה, ר' כהנא לא עונה, שוּנה רביעית, תענוף לחמישית, תענוף לשישית, תענוף לשביעית, איזה בזיון, איזה בושות, אדם מקבל בושה. ר' כהנא אומר כל בושה שקבלתי זה כנגד שנה, שבע בושות, שבע שורות, שבע שנים.

אדם לא יודע מה זה בושה [שְהרי רב כהנא כל בזיון כפר על שנה גלותו] למדתי עכשיו עם הרבנים, איזה שוטה המאבד מה שנותנים, מה זה המאבד כל מה? שהוא מאבד את ה"מה", אתה מקבל בזיונות, מעיפים אותך מכל השורות, מעיפים אותך מעיר לעיר, כמו את ר' נתן, כמו את דוד המלך, מסתתר ממערה למערה, ומלשינים עליו, בכל מערה, בכל מקום, בגבעת חכילה, במדבר זיף, בכל מקום מסגירים אותו, הולך לקעילה, אנשי קעילה מסגירים אותו, איך אתה שותק?

כלם משפילים אותך, מבזים אותך, מדברים עליך, תקבל את זה בשמחה! תרקד! על כל בזיון תרקד! תרקד על כל השפלה! ר' נתן רוקד על כל ההשפלות שמשפילים אותו, לא היה אדם בעולם שהשפילו אותו כמו ר' נתן, בתי סהר עם רוצחים שמו אותו, ה' ירחם, לא היה כזה אדם, רק השפלות! עד היום האחרון. (מעלות הצדיקים).

רב כהנא הוא רואה איזה בן אדם שם [שאמר שימסר את חברו למלכות, אמר לו רב שאסור לו, אמר אותו אחד שבכל אפן ילך למסר, ראה כך ר' כהנא] הוא נותן לו מכה בערף, מכה אחת של רב כהנא השכיב אותו על הארץ [והרג אותו], אומר לו רב: תשמע רב כהנא, לא ככה עושים תקון לבן אדם, הבאת אותו לנן עדן, צריך לבקש רשות, אפלו שהוא מוסר, לך תהיה בשבע שנים גלות [בארץ ישראל]. טוב, ר' כהנא מגיע, ריש לקיש חוזר על התורה של ר' יוחנן, מיד ר' כהנא מתרץ להם את כל הקשיות, מה שלא הבינו, ריש לקיש ראה את ר' יוחנן, הוא היה נשוי לאחותו, הוא אומר לו תשמע ארי עלה מבבל, הוא תרץ לנו את כל הקשיות אלפית שגיה, כשריש לקיש היה מקשה קושיא הוא תרץ עשרים וארבע תרוצים, לא 42 תרוצים על 42 קשיות, על כל קושיא 42 תרוצים.

טוב, נבהל ר' יוחנן, התחיל מיד לחזר על השעור, לא ישן כל הלילה, חזר עליו מאה פעמים, מאה ואחד, בבקר הוא מגיע, רב כהנא לא פותח את הפה, אלם, למה אתה לא פותח את הפה, דבר, מה אתה מתבייש, הוא הושיב אותו בשוּנה הראשונה, תענוף עוד שוּנה אחרונה, שוּנה שגיה, טוב, הוא מחכה שהוא ישאל איזה שאלה, שותק, לא עונה, לא מדבר,

מכתב ההסתלקות של מוהר"ת:

ובכן,
מצווה
אני
עליכם
שתדפיסו
הספרים.
שיהיה
יפוצו
מעיינותך
חוצה

בס"ד

ט"ו בשבט תשע"ט

כל אחד חייב לחתום
חוראת קבע לעלון של
שביבי אור
למען הפצתו בכל בית
בישראל
בברכת התורה
אליעזר ברלנד

קרו
שביבי
אור

חייל נוסף בן 32 נהרג | 133 חללי צה"ל מאז הכניסה הקרקעית

סקר חדש: רוב לא מרוצים מביידן ומעדיפים את טראמפ

סקר חדש מעריך כי 46% מהאמריקנים נותנים אמון גדול יותר בטרמפ, וחושבים שיעשה עבודה טובה יותר בקשר לסכסוך הישראלי פלסטיני, לעומת ביידן שקיבל 38% מהקולות של מצביעי הסקר | 57% לא מרוצים מתפקודו בנושא המלחמה

צה"ל הגיע למסתור של סינוואר דקות לאחר שנמלט

בצה"ל למדים שיחיא סינוואר נמצא בתנועה מתמדת ומחליף מקומות מסתור בתדירות גבוהה. גורמים ביטחוניים טוענים שכוחות צה"ל הפועלים ברצועה הגיעו כמה פעמים למקומות מסתור שבהם שהה סינוואר - זמן קצר לאחר שנמלט ממנו למקום אחר | גם מוחמד דף פועל באופן דומה

מכה לטרמפ: בית המשפט העליון פסל אותו מלרוץ לנשיאות

בית המשפט העליון במדינת קולורדו קבע שהנשיא לשעבר טראמפ פסול מלכהן בתפקיד והוא מוסר מהקלפי של המדינה ב-2024 | מטה הבחירות של טראמפ: "ההחלטה פסולה - נערער מיד לבית המשפט העליון"

פוטיין: מוכנים לנהל מו"מ על עתידה של אוקראינה

פוטיין אומר שרוסיה מוכנה לדבר על עתידה של אוקראינה אך הדגיש כי "מוסקבה תגן על האינטרסים הלאומיים שלה" | רוסיה שולטת כיום בכחמישית מהשטח שהיה של אוקראינה

הרצוג: "ישראל מוכנה לקיים הפוגה נוספת כדי לאפשר שחרור חטופים"

ישראל לא יכולה לנצח את חמאס ולכן חותרת להפסקת אש

בטהראן מעריכים כי ישראל לא תצליח לממש את יעדי המלחמה, ובראשם מיטוט חמאס. יתר על כן, בשלב זה אין כל עדות לתהליך חשיבה או הערכה מחודשת בטהראן בנוגע לצורך להיערך לתרחישים, שעלולים לסכן אינטרסים איראנים חיוניים באזור ביום שלאחר המלחמה

הוקם כוח משימה רב לאומי שילחם באיום החות'י

שר ההגנה האמריקני לוי אודין מודיע: "נקים כוח משימה רב לאומי בים סוף שמטרתו להילחם באיום החות'י על הספינות וכלי השיט הנעים באיזור. המדינות שישתתפו - בריטניה, בחריין, קנדה, צרפת, איטליה, הולנד, נורווגיה, איי סיישל, ספרד וארה"ב"

נשיא מצרים נבחר לקדנציה שלישית עם 90% מהקולות

ועדת הבחירות של מצרים מודיעה על בחירתו של הנשיא א-סיסי לכהונה שלישית ברוב של כ-90% מהקולות | "המצרים עמדו בתור כדי להביע את דחייתם במלחמה הזו לכל העולם", אמר

"החלטה תמוהה": המתנדב נעצר, בית המשפט מתח ביקורת על המשטרה

מתנדב שבמשך חודשיים לקח חלק במלאכת הקודש של איסוף החללים בעוטף עזה לקח עמו תחמושת שרופה שהותירו המחבלים - ואמש נעצר ע"י המשטרה | בית המשפט שחרר את המתנדב, השופטת לימור חלד-רון מתחה ביקורת: "תממה על החלטת המשטרה. טוב היתה עושה המשטרה אם היתה פועלת לשחרורו"

בן גביר: "כל יום שחטופים לא חוזרים - מוציאים עוד נוחב'ה להורג"

השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר אמר בישיבת הסיעה: "החמאס לא היה מורתע בשביעי באוקטובר, ועדיין, אחרי 73 ימים של לחימה הוא לא מוכרע". הוא הוסיף כי "כל יום שחטופים לא חוזרים - מוציאים עוד נוחב'ה להורג"

דיווח: ישראל נערכת לפלוש ללבנון במלוא העוצמה

ב"טיימס" הבריטי מדווח מפי גורמי צבא כי ישראל נערכת לפלישה מלאה לדרום לבנון במטרה להשיב את ההרתעה ולהחזיר את תושבי הצפון לבתיהם, למרות הסתייגות אמריקאית

המשפחה ביקשה לכפר על פשעי הנאצים - בנם נפל בעזה: "ילד מלא בצחוק"

אוריה באייר מיחידת מגלן נפל בקרב גבורה בדרום הרצועה | מהיישוב מעלות תרשיחא, נוצרי, לחום מגלן, הוא נפגע בראשו בחמישי האחרון ואתמול נקבע מותו

מקרון ללבנונים: "כללי המשחק השתנו אחרי 7 באוקטובר"

בצרפת מגבירים את הלחץ למציאת פתרון דיפלומטי שימנע מלחמה בגבול הצפון. נשיא צרפת מקרון העביר מסר ללבנון לפיו "כללי המשחק שהיו לפני 7 באוקטובר הם לא כללי המשחק של היום"

נשק שובר שוויון: 2 טילי לאו נגנבו - השב"כ התערב

בתום חקירת שוטרי יל"פ אשר במחוז חוף נעצרו 3 חשודים בגניבה של טילי לאו והוגשה נגדם היום הצהרת תובע | החשודים תושבי הכפר ערמאשה

ובכן, מצווה אני
עליכם שתדפיסו
הספרים.
שיהיה יפוצו
מעיינותך
חוצה

שתהיו
חזקים
בממון,
ברצון
ובטרח

רק אני
מקווה
שדף
אחד
מספרי
רבינו
יהיה
תיקון
על

ואמר,
שהעקר
עסק
שלכם
יהיה
להדפיס
ספרים
יפוצו
מעיינותך
חוצה

מקיימים את צוואת ר' נתן זיע"א

ומשתתפים בהדפסת והפצת ספריו של
מורינו הרב שליט"א

המגלה ומאיר את דרך
רבינו הקדוש והנורא
בעולם

בהדפסת

ספרי מורינו הרב החדשים

תשע"ו

1

חלק ג'

שיעורים שנאמרו מחודש
שבט עד סוף השנה
רובם מתוך בור הכלא הנורא
בדרום אפריקה ובארץ ישראל

תשפ"ב

3

חלקים

שיעורים • מכתבים • מאמרים
• תפילות • קריאות קודש
שנת השחרור!

תשפ"ג

3

חלקים

שיעורים • מכתבים • מאמרים
• תפילות • קריאות קודש

לפרטים נוספים:

058-3289-318

ניתן להנציח מהדורות, חומשים, פרשות, וחודשים, להשתתף בהדפסת הספרים הקדושים.